

Borgarráð

Breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

Lagt er til að borgarráð samþykki breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykkt var á fundi velferðarráðs þann 24. febrúar sl. Breytingin felur í sér kostnaðarauka við fjárhagsaðstoð að fjárhæð 67,1 m.kr. á ársgrundvelli sem tekur mið af fjölda þeirra sem voru á fjárhagsaðstoð í september 2020. Fjármála- og áhættustýringarsviði verði falið að útfæra viðauka við fjárhagsáætlun vegna þessa, sem fjármagnaður verði af kostnaðarstaðnum ófyrirséð, 09205. Samþykktin felur jafnframt í sér einskiptiskostnað við hugbúnaðarbreytingar á bilinu 6 - 7,5 m.kr. sem rúmast innan fjárfestingaáætlunar.

Dagur B. Eggertsson

Hjálagt:

Tillaga sviðsstjóra velferðarsviðs um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg, dags. 1. mars 2021, ásamt fylgigögnum.

Umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs - Breyting á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð, dags. 28. nóvember 2020.

Umsögn

Efni: Breyting á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð
Viðtakandi: Sviðsstjóri velferðarsviðs
Sendandi: Sviðstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs

Óskað hefur verið eftir umsögn fjármála- og áhættustýringarsviðs á nýjum reglum um fjárhagsaðstoð sem velferðarsvið gefur út. Um er að ræða heildarreglur um útfærslu á þjónustu sem sveitarfélögum er skylt að veita skv. IV. og VI. kafla laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga og fylgir kostnaðarmat frá velferðarsviði með tillögnum að nýjum reglum þar sem tilgreindur er sá kostnaðarauki sem af breytingunum hlýst.

Breytingatillögur velferðarsviðs

Með nýjum reglum um fjárhagsaðstoð eru lagðar til hinar ýmsu breytingar sem lúta, meðal annars, að hækkun á viðmiðunarfjárhæðum vegna fjárhagsaðstoðar. Má þar helst nefna breytingar sem snúa að náms- og fæðisgjaldi í leikskólum og hjá dagforeldrum, gjaldi vegna frístundaþjónustu, gjaldi vegna skólamáltíða, greiðslu sérfræðiaðstoðar svo sem vegna nauðsynlegra tannlækninga, félagsráðgjafar, sálfræðiþjónustu og þjónustu geðlækna. Þá eru viðmiðunarmörk hækkuð vegna styrks við útfararkostnað.

Áætlun og kostnaðarmat

Velferðarsvið hefur metið kostnaðarauka vegna fyrirhugaðrar reglubreytinga á tæplega 67 m.kr. á ári. Er því mati skipt annarsvegar í aðstoð sem snýr að þeim aðilum sem fjárhagsaðstoð fá og hinsvegar kostnaðarmat vegna breytinga sem snúa að börnum foreldra á fjárhagsaðstoð. Skiptinguna er að sjá í meðfylgjandi töflu.

Kostnaður reglubreytinga	
Leikskóli	21.449.760
Frístund	8.165.198
Skólamat	18.077.457
Daggæsla	5.313.955
Samtals kostnaður vegna barna	53.006.369
Tannlækningar	3.922.014
Sérfræðikostnaður	4.781.269
Útfararstyrkur	5.363.044
Samtals annar kostnaður	14.066.328
Kostnaður vegna reglubreytinga alls	67.072.697

Greiðslur vegna sérfræðiaðstoðar, tannlækninga og útfarastyrkja.

Helstu kostnaðaraukar vegna breytinga á fjárhagsaðstoð til fullorðinna eru hækkun á viðmiðunarmörkum vegna sérfræðiaðstoðar, tannlækninga og útfarastyrkja.

- Viðmiðunarmörk nauðsynlegra tannlækningar fara úr 40.000 kr. á ári í 80.000 kr.
- Viðmiðunarmörk vegna greiðslu sérfræðiaðstoðar fara úr 55.000 kr. á ári í 10 sérfræðiviðtöl á 12 mánaða tímabili og áætlað velferðarsvið í kostnaðarmati að það sé um 180.000 kr.
- Viðmiðunarmörk vegna greiðslu á útfarastyrkjum fara úr 160.000 kr. í 250.000 kr.

Fjöldi einstaklinga í kostnaðarmati þessara liða taka mið af rauntölum/áætlun ársins 2020. Ekki er áætlað að fjöldi styrkþega breytist sérstaklega vegna hækkunar á hámarksviðmiðunarmörkum.

Kostnaður vegna barna

Velferðarsvið hefur uppfært fjölda foreldra og barna sem þiggja fjárhagsaðstoð 2020 og sýnt aukningu milli ára. Eins og sjá má er aukning umtalsverð og eru foreldrar sem þiggja fjárhagsaðstoð um 25% fleiri í september 2020 en á sama tíma ári áður. Börnum hefur sömuleiðis fjölgað mikið eða um 30% milli ára.

	sep.19	sep.20	Aukning m. ára
Hjón/sambúðarfólk	45	80	35
Einstæðir	187	211	24
Fjöldi barna 1 - 15 ára	335	437	102

Núgildandi reglur gera ráð fyrir að hvert barn geti að hámarki fengið stuðning 16.671 kr. á mánuði. Breytingarnar munu hafa í för með sér að dagvistun verður greidd að fullu og sé miðað við 8 klst. vistun og fullt fæðisgjald þá greiða börn einstæðra foreldra 17.688 kr. á mánuði og sama gjald fyrir foreldra í sambúð er 26.616 kr. Einnig er miðað við að foreldrum barna hjá dagforeldri standi til boða sami styrkur og greitt er vegna leikskólubarna.

	Fyrir breytingar		Eftir breytingar	
	Hjón/samb.	Einstæðir	Hjón/samb.	Einstæðir
Dagforeldrar	16.671	16.671	26.616	17.688
Leikskólar	16.671	16.671	26.616	17.688
Frístund	6.621*/16.671	6.621*/16.671	18.235	18.235
skólamáltíðir	10.050	10.050	10.050	10.050

* ef barn nýtir aðstoð einnig í skólamáltíðir

Sami hámarksstuðningur gildir í núverandi reglum gagnvart börnum á grunnskólaaldri. Þar er hámark hægt að veita mánaðarlegan stuðning 16.671 kr. pr. barn. Þessi stuðningur gildir bæði fyrir skólamáltíðir og frístund sem leiðir til að fjárhæðin dugir ekki vegna nemenda á yngstu stigum leikskóla sem nýta sér hvorutveggja. Gjald vegna skólamáltíða er jafnaðargjald 10.050 kr. á mánuði fyrir tvö börn, önnur njóta 100% afsláttar. Barn í vistun á frístundaheimili alla daga frá 13:45 – 17:00 með

síðdegishressingu greiðir 18.235 kr. í mánaðargjald. Eins og sjá má í töflunni hér að framan getur því verið erfitt fyrir barn að vera bæði í frístund og skólamáltíð miðað við núverandi stuðning.

Reglubreyting gerir ráð fyrir að ekki verða lengur skilyrði fyrir aðstoð að umsækjandi nýti fyrst rétt sinn samkvæmt frístundakorti eða þjónustutryggingu leikskóla eins og nú er.

UMSÖGN

Fjármála- og áhættustýringarsvið hefur rýnt kostnaðarmat velferðarsviðs. Heildarkostnaður vegna reglubreytinga á fjárhagsaðstoð er metin á allt að 67 m.kr. á ársgrundvelli. Tekur matið mið af fjölda þeirra sem eru á fjárhagsaðstoð í september 2020 og 100% nýtingu úrræða samanborið við raunnýtingu í september 2019. Fjármála- og áhættustýringarsvið telur að horft hafi verið til allra helstu þátta við þetta mat hjá velferðarsviði.

Fjármála- og áhættusvið bendir þó á að mat þetta er gert í fordæmalausu Covid-19 ástandi þar sem aukning á fjölda með fjárhagsaðstoð hefur verið mikil. Kostnaðaraukinn 67 m.kr. er því ekki eingöngu afleiðing af breytingu reglna heldur samblanda þess og auknum fjölda sem þurfa á fjárhagsaðstoð að halda. Til skamms tíma gæti fjöldi á fjárhagsaðstoð jafnvel fjölgað enn frekar vegna samdráttar í samfélaginu, en til lengri tíma litið er líklegt að sá fjöldi fari aftur lækkandi og að áhrif reglubreytinganna verði minni en núverandi kostnaðarmat gerir ráð fyrir.

Einnig er bent á að í reglubreytingunum eru atriði sem velferðarsvið telur ekki hafa mikil kostnaðaráhrif en mikilvægt er að hafa rýnt vel, má þar nefna t.d. breytingu á frádrætti tekna þeirra sem eru að ljúka endurhæfingu, rýmri skilyrði fyrir húsbúnaðarstyrk auk brottfelling á ákvæði um nýtingu frístundakorts.

*Haldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs*

Ráðhús Reykjavíkur
Borgarráð
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Tillaga sviðsstjóra velferðarsviðs um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

Á fundi velferðarráðs þann 24. febrúar sl. var lögð fram svohljóðandi tillaga um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg, ásamt minnisblaði sviðsstjóra, dags. 24. febrúar 2021, og fylgiskjöllum:

Lagt er til að velferðarráð samþykki tillögu um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 17. nóvember 2010 og á fundi borgarráðs þann 25. nóvember 2010, með áorðnum breytingum. Heildarkostnaðarauki vegna breytinga á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð nemur 67.072.697 kr. á ári. Þá er einnig gert ráð fyrir að einskíptis kostnaður við hugbúnaðarbreytingar verði á bilinu 6-7,5 m.kr. Greinargerð fylgir tillögunni.

Samþykkt með fjórum atkvæðum fulltrúa Samfylkingarinnar, Pírata og Vinstri grænna að vísa til borgarráðs. Fulltrúar Sjálfstæðisflokksins, Sósíalístaflökks Íslands og Flokks fólksins sitja hjá.

Fulltrúar Samfylkingarinnar, Pírata og Vinstri grænna leggja fram svohljóðandi bókun:

Þær breytingar sem hér eru samþykktar á reglum um fjárhagsaðstoð eiga flestar rætur sínar að rekja til tillagna stýrihóps um aðgerðir gegn sárafátækt barna og fjölskyldna þeirra sem samþykktar voru í velferðarráði þann 4. desember 2019. Stærsta breytingin felst í að heimildagreiðslur vegna barna verða nú þjónustugreiðslur, sem verða að sjálfkrafa rétti, til að hægt sé að veita börnum notenda fjárhagsaðstoðar ákveðna grunnþjónustu. Þjónustugreiðslurnar duga fyrir allt að átta tíma dvöl á leikskóla ásamt fæðisgjaldi, dvöl á frístundaheimili fimm daga í viku ásamt síðdegishressingu og skólamat. Hér er um að ræða nýja nálgun í reglum um fjárhagsaðstoð þar sem litið er á sjálfstæðan rétt barna til þeirrar þjónustu sem um ræðir. Einnig er tekið tillit til aðstæðna þeirra sem eru að ljúka endurhæfingu er varðar skerðingar vegna tekna fyrri mánaða, en mikilvægt er að hvati sé til staðar til að taka þátt í endurhæfingaráttum.

Auk þessa eru gerðar ýmsar breytingar á reglum t.d varðandi námsaðstoð, húsbúnaðarstyrk, ábyrgðartryggingar vegna húsaleigu, greiðslur vegna sérfræðikostnaðar eru hækkaðar sem og útfararstyrkur. Reglunum var vísað til umsagnar hagsmunaaðila og tóku drögin ákveðnum breytingum í kjölfar þess. Mikilvægt er að líta á reglur um fjárhagsaðstoð sem lifandi plagg og bregðast við þeim atriðum sem upp kunna að koma í framkvæmdinni með reglubundnum hætti.

Fulltrúi Sjálfstæðisflokksins leggur fram svohljóðandi bókun:

Í breytingunum á fjárhagsaðstoð sem hér eru lagðar fram er lögð áhersla á aukna félagslega ráðgjöf, valdeflingu, virkni og samráð við þá sem fjárhagsaðstoðina þurfa. Það er jákvætt. Hins vegar er mikilvægt er að marka stefnu í því að hjálpa einstaklingum út úr félagslega kerfinu á kerfisbundinn hátt, með það að leiðarljósi að valdefla einstaklinga og gefa þeim kost að standa á eigin fótum. Því miður festast einstaklingar allt of oft á fjárhagsaðstoð og eru háðir kerfinu til frambúðar. Kerfið þarf að vera hvetjandi, ekki letjandi. Því er nauðsynlegt að styðja við bakið á einstaklingum á fjárhagsaðstoð aftur út í lífið með kerfisbundnum hætti. Mikil tækifæri eru í að efla vinnu og virkni fólks á fjárhagsaðstoð en það eru mikilvægir liðir í að auka lífsgæði einstaklinga.

Fulltrúi Sósíalistasflokks Íslands leggur fram svohljóðandi bókun:

Fulltrúi sósíalista fagnar öllum þeim jákvæðum breytingum sem koma notendum til góða en hefði viljað ganga lengra í ýmsum breytingum á reglum í takt við ábendingar hagsmunaaðila og hefði viljað sjá annað öðruvísi útfært. Hér er ekki um heildarendurskoðun á reglunum að ræða en verið að gera breytingar á ýmsum þáttum. Breytingar eru t.a.m. gerðar er varða framfærslu til einstaklinga sem stunda nám á framhaldsskólastigi. Tillögu borgarfulltrúa Sósíalistasflokks Íslands um að veita fjárhagsaðstoð til námsfólks sem ekki hefur tök á annarri framfærslu var vísað til hópsins er vann að breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð. Ekki var lagt til að breytingar á reglum næðu til þeirra einstaklinga. Fulltrúi sósíalista bendir á að margir geta ekkert leitað annað og sitja svo sannarlega ekki við sama borð þegar kemur að aðgengi að námi. Þessari tillögu var ætlað að ná til þessara einstaklinga. Upphæð fjárhagsaðstoðar til framfærslu er of lág og hana þarf að hækka. Fulltrúi sósíalista þakkar hagsmunaaðilum fyrir góðar ábendingar varðandi fjárhagsaðstoð, framkvæmd við veitingu hennar og hvað þarf að bæta út frá þeirra reynslu.

Fulltrúi Flokks fólksins leggur fram svohljóðandi bókun:

Það eru tveir stórir þættir í reglunum sem eru verulega íþyngjandi og er hið fyrra grein um framfærsluskyldu. Vísað er í dóm Hæstaréttar að einstaklingur geti haft sjálfstæðan rétt til að hafa sínar tekjur. Dómurinn sagði að það væri í lagi að skerða fjárhagsaðstoð vegna tekna maka en dómurinn sagði ekkert um það hvort Reykjavík gæti breytt sínum reglum á þá leið að engin slík skerðing færi fram. Í rauninni var fjallað um það að svigrúm sé rýmra þegar reglur um fjárhagsaðstoð eru ákveðnar en t.d. það svigrúm sem á við um þær ótímabundnu greiðslur sem almannatryggingalög mæla fyrir um. Ekkert kemur fram í þessu dómsmáli sem gefur til kynna að það myndi brjóta gegn ákvæðum hjúskaparlaga eða laga um félagsþjónustu sveitarfélaga að afnema tekjutengingu við maka. Hið síðara er „króna á móti krónu“. Við gerð reglna um fjárhagsaðstoð er vel hægt að víkja frá þessu krónu á móti krónu, enda ávinningur af því fyrir alla. Það er ekkert sem kemur í veg fyrir að Reykjavík auki við

fjárhagsaðstoð eða breyti reglunum þannig að fjárhagsaðstoð skerðist ekki krónu móti krónu. Lög um félagsþjónustu hafa að geyma ákvæði um lágmarksskyldur sveitarfélaga en takmarka ekki hve mikið þau mega gera umfram þær lágmarksskyldur.

Þóra Kemp, deildarstjóri á skrifstofu ráðgjafarþjónustu á velferðarsviði, Helga Jóna Benediktsdóttir, yfirlögfræðingur á skrifstofu velferðarsviðs, Kristín Ösp Jónsdóttir, lögfræðingur á skrifstofu velferðarsviðs, Bára Sigurjónsdóttir, lögfræðingur á skrifstofu velferðarsviðs og Elsa Guðrún Jóhannesdóttir, deildarstjóri á skrifstofu fjármála og reksturs á velferðarsviði, taka sæti á fundinum með fjarfundabúnaði.

Erindið er hér með sent borgarráði til afgreiðslu.

Óskað er eftir að skrifstofa borgarstjórnar annist birtingu reglnanna í B-deild stjórnartíðinda.

Virðingarfyllst

Regína Ásvaldsdóttir
sviðsstjóri

Hjálagt:

Tillaga sviðsstjóra um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg, lögð fyrir fund velferðarráðs þann 24. febrúar 2021.

Reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg með tillögum að breytingum.

Minnisblað sviðsstjóra, dags. 24. febrúar 2021, um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg, ásamt fylgiskjölum.

Jafnréttisskimun.

Tillaga

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri velferðarsviðs

Efni tillögu: *Breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg*

Lagt er til að velferðarráð samþykki tillögu um breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 17. nóvember 2010 og á fundi borgarráðs þann 25. nóvember 2010, með áorðnum breytingum. Heildarkostnaðarauki vegna breytinga á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð nemur 67.072.697 kr. á ári. Þá er einnig gert ráð fyrir að einskiptis kostnaður við hugbúnaðarbreytingar verði á bilinu 6-7,5 m.kr.

Greinargerð:

Lagðar eru fram tillögur er varða breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð.

Í 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, kemur fram að sveitarstjórn skuli setja reglur um framkvæmd fjárhagsaðstoðar. Núgildandi reglur um fjárhagsaðstoð tóku gildi þann 1. janúar 2011 en gerðar hafa verið nokkrar breytingar á reglunum frá þeim tíma hvað varðar grunnfjárhæðir til framfærslu, aðstoð til foreldra vegna barna, húsbúnaðarstyrk og tryggingu vegna húsaleigu. Þá hafa verið gerðar nauðsynlegar breytingar í tengslum við rafvæðingu fjárhagsaðstoðar. Ekki er um að ræða heildarendurskoðun á reglunum heldur er að þessu sinni m.a. um að ræða breytingartillögur til samræmis við tillögur sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019 og fram höfðu komið í áfangaskýrslu hóps um sárafátækt. Þá eru jafnframt lagðar til breytingar á frádrætti vegna tekna þeirra sem ljúka endurhæfingu, breytingar er varða framfærslu til einstaklinga sem stunda nám á framhaldsskólastigi, breytingar á skilyrðum fyrir húsbúnaðarstyrk, breytingar er varða greiðslu sérfræðiaðstoðar og útfararstyrks og breytingar vegna tryggingar húsaleigu. Þá er auk þess um að ræða ýmsar breytingar sem árétta og skýra þá framkvæmd sem nú er viðhöfð og að lokum breytingar er varða orðalag og uppsetningu.

Tillagan var áður lögð fram á fundi velferðarráðs þann 1. apríl 2020 og frestað. Frá þeim tíma hafa verið lagðar til frekari breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð og er gerð grein fyrir þeim helstu í meðfylgjandi minnisblaði. Á fundi velferðarráðs 2. desember 2020 var samþykkt að vísa drögum að breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð til hagsmunaaðila og bárust alls 7 umsagnir. Þann 29. janúar 2021 var haldinn fundur með hagsmunaaðilum sem sendu umsagnir og lagðar hafa verið til nokkrar breytingar á reglunum eftir samráð við þá. Málið var tekið fyrir á fundi velferðarráðs þann 17. febrúar 2021 þar sem hagsmunaaðilum var boðið að fylgja eftir umsögnum sínum og var málinu síðan frestað til 24. febrúar 2021.

Þann 1. október 2018 tóku gildi lög nr. 37/2018 um breytingar á lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, með síðari breytingum og höfð er hliðsjón af þeim lagabreytingum við þessar breytingar.

Kostnaðarmat fylgir tillögunni. Sjá nánar í meðfylgjandi minnisblaði.

Fylgiskjöl:

1. Reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg
2. Minnisblað, dags. 17. febrúar 2021.
3. Jafnréttisskimun, dags. 24. nóvember 2020.

Reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

I. kafli

Almenn atriði

1. gr.

Lagagrundvöllur fjárhagsaðstoðar

Skylt er að veita fjárhagsaðstoð til framfærslu einstaklinga og fjölskyldna sem ekki geta séð sér og sínum farborða án aðstoðar, sbr. IV. og VI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, sbr. og III. kafla reglna þessara.

Heimilt er að veita einstaklingum og fjölskyldum aðstoð vegna sérstakra aðstæðna, m.a. vegna heimilisstofnunar, náms eða óvæntra áfalla, sbr. IV. kafla reglna þessara.

Virða skal sjálfsákvörðunarrétt umsækjenda og þeir studdir til sjálfshjálpar, virkrar þátttöku og valdeflingar í mótun þjónustu sem að þeim snýr. Skal þess gætt að upplýsa umsækjendur um réttindi sín, en jafnframt þá ábyrgð sem á þeim hvílir gagnvart sjálfum sér og öðrum, sbr. 2. mgr. 1. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Félagsleg ráðgjöf skal standa umsækjanda til boða, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 og 9. gr. reglna þessara. Skal þjónustan miða að valdeflingu og hvatningu til virkrar þátttöku í samfélaginu og taka mið af einstaklingsbundnum þörfum og aðstæðum hvers og eins.

Gefa skal sérstakan gaum að fjárhagslegum og félagslegum aðstæðum barnafjölskyldna og meta sérstaklega þarfir barna vegna þátttöku þeirra í þroskavænlegu félagsstarfi, í samræmi við 30. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, sbr. og 10., 16. og 17. gr. reglna þessara.

Jafnan skal kanna til þrautar rétt umsækjanda til annarra greiðslna, þar með talið frá almannatryggingum, atvinnuleysistryggingum, lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, svo og skal kanna rétt til aðstoðar samkvæmt lögum um námsstyrki.

2. gr.

Framfærsluskylda

Hverjum manni er skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára, sbr. hjúskaparlög nr. 31/1993 og 19. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Fólk sem er í skráðri sambúð í þjóðskrá á sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón.

3. gr.

Mat á fjárpörf

Við ákvörðun á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárförf til framfærslu lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur. Heimilt er að lækka grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar í ákveðnum tilvikum, sbr. 11. gr. reglna þessara. Tekið skal tillit til sérstakra aðstæðna eftir því sem við á, sbr. reglur þessar og fjárhagsaðstoð veitt í samhengi við aðra þjónustu og stuðning sem umsækjandi fær frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar.

4 gr.

Réttur fylgir lögheimili

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram í lögheimilissveitarfélagi. Skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg. Þurfi einstaklingur á skyndilegri aðstoð að halda í dvalarsveitarfélagi vegna slysa, veikinda eða af öðrum brýnum orsökum er skylt að veita tímabundna aðstoð. Skal haft samráð við lögheimilissveitarfélag umsækjanda og aðstoð metin og veitt í samræmi við reglur þess. Lögheimilissveitarfélag endurgreiðir dvalarsveitarfélagi kostnaðinn að fullu, sbr. 14. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

5. gr.

Form fjárhagsaðstoðar

Fjárhagsaðstoð skal að jafnaði veitt sem styrkur. Fjárhagsaðstoð er einungis veitt sem lán óski umsækjandi þess eða könnun á aðstæðum leiðir í ljós að eðlilegt sé að gera kröfur um endurgreiðslur með tilliti til eigna og framtíðartekna, sbr. 24. gr. og 25. gr. reglna, þessara sbr. og 22. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Lán eru vaxtalaus.

6. gr.

Gildistími umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu

Fjárhagsaðstoð til framfærslu skal greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil. Móttaka umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu ákvarðar fyrir hvaða mánuð umsókn gildir.

Þegar umsækjandi fær jafnframt bætur frá Tryggingastofnun ríkisins eða greiðslur frá Fæðingarorlofssjóði og ljóst er að aðstæður hans muni ekki breytast, er heimilt að samþykkja aðstoð í sex mánuði í senn.

7. gr.

Fjárhagsaðstoð aftur í tímann

Fjárhagsaðstoð er aldrei skylt að veita lengra aftur í tímann en fjóra mánuði frá því að umsókn er lögð fram, sbr. 3. mgr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Rökstuddar ástæður þurfa að liggja að baki ef aðstoð er veitt aftur í tímann og verður skilyrðum reglna þessara fyrir fjárhagsaðstoð að vera fullnægt allt það tímabil sem sótt er um.

II. kafli

Umsókn um fjárhagsaðstoð

8. gr.

Umsókn og fylgigögn

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram með rafrænum hætti á vefsíðu Reykjavíkurborgar og undirrita með rafrænum skilríkjum. Umsókn getur einnig verið lögð fram á sérstöku eyðublaði hjá Þjónustumiðstöð, undirrituðu af umsækjanda sem þá skal framvísa gildu persónuskilríki með mynd.

Í umsókn skulu koma fram upplýsingar um umsækjanda, þar með talið lögheimili, fjölskyldugerð, nafn maka og barna á framfæri, upplýsingar um skráningu í nám. Umsækjanda ber að leggja fram dvalarleyfi í þeim tilfellum sem það á við.

Umsókn skal fylgja yfirlit yfir eignir og tekjur vegna síðastliðins árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og mánuðinn á undan, þar með taldar greiðslur frá Tryggingastofnun ríkisins, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum, Atvinnuleysistryggingasjóði, sjúkrasjóðum stéttarfélaga, bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum eða öðrum aðilum auk mæðra- og feðralauna.

Þegar umsækjandi er atvinnulaus skal hann skrá sig hjá Vinnumálastofnun og leggja fram staðfestingu þess efnis ásamt staðfestingu á réttindastöðu sinni hjá Vinnumálastofnun og greiðslu bóta. Umsækjandi skal sýna fram á virka atvinnuleit á Íslandi. Hafi umsækjandi hvorki skráð sig hjá Vinnumálastofnun né sinnt virkni, án viðhlítandi skýringa, missir hann hlutfallslegan rétt til fjárhagsaðstoðar það tímabil, sbr. 11. gr. reglna þessara.

Hafi umsækjandi ekki fengið atvinnuleysisbætur vegna veikinda eða hann er ekki fær um að sinna atvinnu vegna veikinda skal hann framvísa læknisvottorði sem skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á óvinnufærni og áætlun um endurhæfingu, þegar við á. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða nema annað komi fram í einstaklingsáætlun.

Erlendum ríkisborgurum ríkis innan EES ber að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu. Réttur til fjárhagsaðstoðar getur myndast í fyrsta lagi þremur mánuðum eftir skráningu lögheimilis.

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar getur, ef þörf krefur, aflað frekari upplýsinga um umsækjanda, m.a. hjá skattayfirvöldum, atvinnurekendum, Tryggingastofnun ríkisins, Vinnumálastofnun, Útlendingastofnun, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum. Skal það gert í samráði við umsækjanda.

Umsækjandi skal skila inn nauðsynlegum gögnum í síðasta lagi tveimur vikum eftir að umsókn hefur verið undirrituð. Að öðrum kosti skal umsókn synjað á grundvelli ófullnægjandi gagna. Heimilt er að synja umsókn um fjárhagsaðstoð ef umsækjandi neitar að veita upplýsingar um fjárhag sinn og/eða maka síns eða aðrar upplýsingar, sbr. 3. mgr. 8 gr. reglna þessara.

9. gr.

Félagsleg ráðgjöf og samráð

Kanna skal sérstaklega aðstæður umsækjanda sem fengið hefur fjárhagsaðstoð lengur en þrjá mánuði. Samhliða skal veita félagslega ráðgjöf, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Gera skal einstaklingsáætlun þar sem hafa skal samvinnu og samráð að leiðarljósi, sbr. 8. gr. og 58. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

III. kafli

Réttur til fjárhagsaðstoðar Útreikningur fjárhagsaðstoðar

10. gr.

Grunnfjárhæðir

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings, 18 ára eða eldri, sem rekur eigið heimili getur numið allt að 212.694 kr. á mánuði.

Með rekstri eigin heimilis, sbr. ákvæði 1. mgr. er átt við þegar viðkomandi býr í eigin húsnæði eða leigir húsnæði og leggur fram þinglýstan húsaleigusamning.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til hjóna/sambúðarfólks getur numið allt að 340.320 kr. (212.694 x 1,6).

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr með öðrum, leigir húsnæði án þinglýsts leigusamnings eða hefur ekki aðgang að húsnæði er 179.206 kr.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr hjá foreldrum er 106.346 kr. (212.694:2). Hafi einstaklingur, sem fellur undir framangreint forsjá barns, skal viðkomandi reiknuð grunnfjárhæð sem nemur 179.206 kr. á mánuði.

Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða og síðdegishressingar. Um þjónustugreiðslur er að ræða sem greiðast til skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar.

Sama gildir um daggæslu barns í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Foreldri sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum fær sérstaka fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn með lögheimili og á framfæri foreldris sem er í daggæslu í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Miðað er við að aðstoðin nemi sömu upphæð og foreldrar greiða í náms- og

fæðisgjald fyrir átta stundir á leikskólum Reykjavíkurborgar. Greitt er gegn framvísun greiðslukvittana.

Unglingar yngri en 18 ára eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð í eigin nafni.

Fjárhæðir verða endurskoðaðar af velferðarráði árlega í tengslum við gerð fjárhagsáætlunar.

11. gr.

Lækkun grunnfjárhæðar

Hafi umsækjandi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu án viðhlítandi skýringa, skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu, sbr. 10. gr. reglna þessara, í tvo mánuði nema veigamiklar ástæður sem koma fram í mati mæli gegn því.

Lækkun fjárhagsaðstoðar hefst þegar fyrir liggur staðfesting á því að umsækjandi hafi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu. Sama gildir um umsækjanda sem sætir viðurlögum eða er á biðtíma samkvæmt ákvörðun Vinnumálastofnunar. Þá skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu verði umsækjandi uppvís að því að stunda atvinnu án þess að upplýsa um tekjur.

Heimilt er að greiða hálfa grunnfjárhæð til umsækjanda sem ekki sinnir kröfu um staðfestingu á atvinnuleit hjá Vinnumálastofnun, án viðhlítandi skýringa. Sama gildir um umsækjanda sem hætt hefur þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu eða námi og/eða stendur ekki við einstaklingsáætlun, nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því.

Þeir einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til framfærslu á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni skulu í samvinnu við félagsráðgjafa gera einstaklingsáætlun sem miðar að því að umsækjandi nái vinnufærni að öllu leyti eða að hluta. Sinni einstaklingur ekki einstaklingsáætlun skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu þann mánuð og mánuðinn á eftir nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því. Læknisvottorð skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á vinnufærni og áætlun um endurhæfingu þegar það á við. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram.

Taka skal mið af félagslegum aðstæðum barna áður en ákvörðun er tekin um lækkun fjárhagsaðstoðar til einstaklinga sem eru með börn á framfæri.

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er ætíð endurkræf, sbr. 23. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og 33. gr. reglna þessara.

12. gr.

Tekjur og eignir umsækjanda

Með tekjum er átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna, þ.e. atvinnutekjur, allar skattskyldar tekjur frá Tryggingastofnun ríkisins, greiðslur úr lífeyrissjóðum, atvinnuleysisbætur, leigutekjur o.fl.

Allar tekjur einstaklingsins/maka, í þeim mánuði sem sótt er um og mánuðinn á undan, aðrar en greiðslur vegna barna og húsnæðis-/vaxtabætur og/eða sérstakur húsnæðisstuðningur, koma til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Mæðra- og feðralaun reiknast umsækjanda til tekna. Eigi umsækjandi rétt á atvinnuleysisbótum, skal reikna atvinnuleysisbætur honum til tekna. Hið sama á við ef umsækjandi á rétt á greiðslum frá öðrum aðilum.

Heimilt er að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur.

Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Við mat á fjárhagsaðstoð er gert ráð fyrir að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum, og meðlögum ef við á.

Húsnæðis- og vaxtabætur eru ekki taldar til tekna. Gert er ráð fyrir að húsnæðiskostnaði verði fyrst og fremst mætt með greiðslum vaxta- og/eða húsnæðisbóta, en einnig er gert ráð fyrir honum í grunnfjárhæð.

Eigi umsækjandi, maki hans eða sambýlingur, eignir umfram íbúðarhúsnæði til eigin nota og eina bifreið, eða hafi hann nýlega selt eignir sínar, skal honum vísað á lánafyrirgreiðslu banka og sparisjóða, þó að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð. Ef umsækjandi, maki hans eða sambýlisaðili, á eignir sem nýtast geta til framfærslu á hann ekki rétt á fjárhagsaðstoð.

13. gr.

Greiðslur meðlags

Heimilt er að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur einstaklings sem fær greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu. Greitt er beint til Innheimtustofnunar sveitarfélaga. Fjárhagsaðstoð hækkar sem nemur einu meðlagi eins og það er á hverjum tíma með hverju barni. Átt er við meðlagsgreiðslur hverju sinni en ekki uppsafnaðar meðlagsskuldir. Liggi fyrir samkomulag við Innheimtustofnun sveitarfélaga um greiðslu meðlagsskuldar er heimilt að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur. Skilyrði er að barn/börn umsækjanda séu með lögheimili á Íslandi.

14. gr.

Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar og fólk í hlutastörfum

Atvinnurekendur og sjálfstætt starfandi einstaklingar sem hafa lægri tekjur en sem nema grunnfjárhæð, eiga rétt á fjárhagsaðstoð að því tilskildu að umsækjandi geti sýnt fram á að hafa stöðvað atvinnurekstur sinn og leitað réttar síns til atvinnuleysisbóta í samræmi við ákvæði laga um atvinnuleysistryggingar, nr. 54/2006, sbr. og 4-6. mgr. 1. gr. reglna þessara.

Sé umsækjandi í hlutastarfi með tekjur undir grunnfjárhæð skal gerð krafa um að viðkomandi skrái sig hjá Vinnumálastofnun og leiti að fullu starfi.

IV. kafli

Heimildir vegna sérstakra aðstæðna

15. gr.

Framfærsla í námi á framhaldsskólastigi

Framfærsla í námi á framhaldsskólastigi er heimilt að veita til einstaklinga frá 18 ára aldri sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla vegna mikilla og langvarandi félagslegra erfiðleika og eiga ekki rétt á framfærslu frá öðrum aðilum.

Aðstoðin miðast við fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt 10. gr. reglna þessara. Ætíð skal liggja fyrir mat á félagslegum aðstæðum. Alla jafna er um að ræða fullt nám á hverri önn eða til samræmis við fyrirliggjandi einstaklingsáætlun.

Einstaklingsáætlun skal liggja fyrir þar sem markmið með námi koma fram, hvernig skuli staðið að skilum varðandi skólasókn, námsframvindu og einkunnir sem og staðfesting á hlutfallslegri þátttöku í námi ef ekki er um fullt nám að ræða. Að jafnaði skal miða við 90% mætingu. Einkunnum skal skilað við lok hverrar annar. Skal námið vera liður í valdeflingu umsækjanda.

Ætíð er um tímabundna aðstoð að ræða. Ákvarðanir um framfærslu í námi skulu teknar fyrir hverja önn og er heimilt að halda námsaðstoð áfram með hliðsjón af námsframvindu.

Framlag til menntunar sem umsækjandi kann að fá, reiknast honum til tekna.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

16. gr.

Aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri

Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri í eftirtöldum tilvikum.

- a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra í þeim mánuði sem þeir fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum vegna skólabyrjunar þann 15. ágúst og sérstaka aðstoð vegna jólahalds þann 1. desember á ári hverju. Um er að ræða 17.071 kr. fyrir hvert barn í hvort skipti. Heimildin nær til þeirra foreldra sem fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í ágúst og desember ár hvert.

- b) Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið, fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar eða á grundvelli einstaklingsáætlunar, er heimilt að veita foreldrum styrk vegna áfallandi greiðslna sem nema heildarkostnaði eða hluta hans vegna daggæslu barns í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíða, frístundaheimilis, sumardvalar, skólagjalda og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tólmstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna samþykkt að ræða, sem sætir endurskoðun á þriggja mánaða fresti.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

17. gr.

Námskostnaður barna í skóla fjarri heimabyggð

Ef sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið mæla með því, er heimilt að taka sérstakt tillit til námskostnaðar barna tekjulágra foreldra sem ekki geta sótt framhaldsskóla í Reykjavík. Við mat á fjárþörf skal taka mið af aðstæðum fjölskyldu, m.a. fjárhag hennar og fjarlægð skóla frá heimili. Skilyrði fyrir aðstoð að sótt hafi verið um námsstyrk samkvæmt lögum um námsstyrki nr. 79/2003 og fjárþörf síðan metin að teknu tilliti til námsstyrksins.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

18. gr.

Styrkur vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum

Umsækjandi sem fær samþykktu fjárhagsaðstoð til framfærslu vegna náms samkvæmt 15. gr. reglna þessara skal jafnframt eiga kost á að fá styrk vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum.

Einnig er heimilt að veita tekjulágum foreldrum, sem hafa átt við langvarandi félagslega erfiðleika að etja, fjárstyrk vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn.

Hámarksfjárhæð vegna innritunarkostnaðar fyrir hverja önn er 20.000 kr. Hámarksfjárhæð vegna kaupa á námsgögnum fyrir hverja önn er 25.000 kr. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Ákvarðanir um námskostnað skulu teknar fyrir hverja önn.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

19. gr.

Styrkur vegna húsbúnaðar

Fjárhagsaðstoð til kaupa á húsbúnaði er heimil í eftirfarandi tilvikum:

- a) Til einstaklings sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum er eignalaus og er að stofna heimili eftir a.m.k. tveggja ára dvöl á stofnun.

- b) Til ungs fólks á aldrinum 18–24 ára, sem er eignalaus, fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, hefur átt í miklum félagslegum erfiðleikum og er að stofna heimili í fyrsta sinn.
- c) Þegar rýma þarf íbúð af heilbrigðisástæðum.
- d) Þegar um er að ræða einstaklinga/hjón/sambúðarfólk sem eiga í félagslegum erfiðleikum og þurfa aðstoð vegna kaupa á nauðsynlegum heimilistækjum. Skilyrði er að viðkomandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum síðastliðna þrjá mánuði.
- e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu.
- f) Til einstaklings sem er að stofna heimili, er með miklar og flóknar þjónustubarfir og hefur verið heimilislaus.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru allt að 100.000 kr. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

20. gr.

Greiðsla sérfræðiaðstoðar

- a) Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga á Íslandi til einstaklinga sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, samfleytt undanfarna 12 mánuði.
Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 80.000 kr. á ári.
Kostnaðaráætlun tannlæknis skal fylgja með umsókn.
- b) Heimilt er að veita einstaklingum í eftirtöldum aðstæðum fjárhagsaðstoð til greiðslu viðtala hjá viðurkenndum meðferðaraðilum sem hafa starfsleyfi frá Embætti landlæknis, s.s. félagsráðgjöfum, sálfræðingum, eð geðlæknum og áfengis- og vímuefnaráðgjöfum. Sérfræðiaðstoðin skal vera liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og fyrirsjáanlegt að eigi sé hægt að veita þjónustuna innan þjónustumiðstöðvar eða á vegum heilbrigðisstofnana.
 - a) Einstaklingum sem búa við mikla og langvarandi félagslega erfiðleika.
 - b) Einstaklingum eða fjölskyldum sem hafa orðið fyrir alvarlegum áföllum, svo sem skyndilegum ástvinamissi eða alvarlegu ofbeldi.
 Að jafnaði skal veita aðstoð að hámarki fimm tíma í senn og að hámarki tíu tíma á 12 mánaða tímabili.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

21. gr.

Útfararstyrkir

Heimilt er að veita aðstoð til greiðslu útfararkostnaðar þegar staðreynt hefur verið að dánarbúið getur ekki staðið undir útför hins látna. Viðmiðunarmörk eru 250.000 kr.

Eftirfarandi gögn þurfa að fylgja umsókn um útfararstyrk: Staðfest ljósrit af skattframtali hins látna, launaseðlar og greiðslufirlit frá tryggingum og lífeyrissjóðum, staðfesting frá stéttarfélagi um rétt til útfararstyrks, tilkynning sýslumanns um skiptalok á grundvelli eignaleysisyfirlýsingar, sbr. 25. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl., nr. 20/1991 eða einkaskiptaleyfi útgefið af sýslumanni til erfingja skv. 31. gr., sbr. 28. gr. sömu laga.

Heimilt er að veita tekjulágum eftirlifandi maka lán eða styrk vegna útfararkostnaðar þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför hins látna og eignir eftirlifandi maka eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Heimilt er að veita tekjulágu foreldri eða foreldrum lán eða styrk vegna útfararkostnaðar barns þess þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför barns og eignir foreldra eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Samþykkt aðstoð greiðist gegn framvísun reiknings frá útfararstofu og annarra gagna um kostnað vegna útfarar.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

22. gr.

Áfallaaðstoð

Heimilt er að veita tekjulágum einstaklingum eða fjölskyldum með tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar, fjárhagsaðstoð vegna skyndilegs missis búslóðar eða annars eignamissis sem orðið hefur vegna bruna eða náttúruhamfara. Aðstoðin kemur einungis til álita þegar tjónþoli hefur ekki haft heimilistryggingu eða aðra tryggingu sem bætir tjónið.

Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til þeirra sem haft hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum til heildarþrifa á íbúð sem er orðin það heilsuspillandi að illmögulegt er að búa við þær aðstæður. Skilyrði er að lögð séu fram gögn frá Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkurborgar þar að lútandi.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 100.000 kr.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

23. gr.

Ábyrgðaryfirlýsing vegna tryggingar húsaleigu

Heimilt er að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu að hámarki 600.000 kr., til þeirra sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan.

Það sama gildir í þeim tilfellum sem umsækjandi hefur ekki fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan, en hefur til langs tíma glímt við margháttaðan húsnæðisvanda og mikla félagslega erfiðleika.

Umsækjandi skal leggja fram staðfestingu á því að hann eigi ekki kost á láni frá bönkum eða lánastofnunum.

Skilyrði 2.-4. mgr. 25. gr. reglna þessara skulu vera uppfyllt sé veitt aðstoð samkvæmt þessu ákvæði.

Drög að húsaleigusamningi til a.m.k. þriggja mánaða skulu liggja fyrir áður en ábyrgðaryfirlýsing er gefin út. Framvísa skal afriti af þinglýstum húsaleigusamningi þegar hann liggur fyrir.

Verði gengið að ábyrgðaryfirlýsingu samkvæmt reglum þessum skal greiða þá upphæð sem um ræðir samkvæmt umsókn beint til leigusala og krefja umsækjanda um greiðslu ábyrgðar. Heimilt er að breyta kröfu um endurgreiðslu umsækjanda í lán.

Aðstoð samkvæmt þessu ákvæði skal að hámarki veitt einu sinni á 12 mánaða tímabili.

24. gr.

Aðstoð vegna sérstakra erfiðleika

Heimilt er að veita einstaklingum, hjónum eða sambúðarfólki lán eða styrk að hámarki 300.000 kr. vegna mikilla fjárhagslegra og félagslegra erfiðleika, að uppfylltum öllum neðangreindum skilyrðum:

- a) Umsækjandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum undanfarna sex mánuði eða lengur.
- b) Staðfest sé að umsækjandi hafi ekki aðgang að lánafyrirgreiðslu banka, sparisjóða eða annarra lánastofnana.
- c) Fyrir liggi yfirlit starfsmanns velferðarsviðs eða umboðsmanns skuldara um fjárhagsstöðu umsækjanda og tillögur að úrbótum þegar við á.
- d) Fyrir liggi á hvern hátt lán eða styrkur muni styrkja félagslega stöðu umsækjanda til hins betra þegar til lengri tíma er litið.
- e) Fyrir liggi einstaklingsáætlun og/eða fjármálaráðgjöf þegar það á við.

Þegar um lán er að ræða skal greiðsluáætlun fylgja með umsókn.

Eigi er heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skulda við banka, sparisjóði og aðrar lánastofnanir, s.s. greiðslukortafyrirtæki. Þá er hvorki heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skattaskulda og sekta, né til greiðslu skulda við einkaaðila.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

25. gr.

Um fjárhagsaðstoð sem veitt er í formi láns

Þegar fjárhagsaðstoð er veitt í formi láns skal uppfylla öll skilyrði 24. gr. reglna þessara.

Auk þess skulu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

- a) Fyrir liggi mat á endurgreiðslugetu umsækjanda. Aðeins skal veita lán þegar ljóst er að umsækjandi muni geta staðið í skilum með afborganir af því.
- b) Umsækjandi veiti skriflegt samþykki fyrir reglulegri skuldfærslu fyrir afborgunum lánsins af reikningi sínum.
- c) Umsækjandi skal ekki hafa fengið afskrifað lán frá Reykjavíkurborg á síðustu 12 mánuðum.

Uppfylla skal ofangreind skilyrði þegar lán er veitt á grundvelli annarra ákvæða í reglum þessum.

Hámark láns sem hægt er að samþykkja er 300.000 kr. Í þeim tilfellum sem um er að ræða ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu samkvæmt 23. gr. reglna þessara getur hámarksfjárhæð þó numið 600.000 kr.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

Hámarkslánstími er sex ár.

Eigi er heimilt að veita lán ef umsækjandi er með lán frá Reykjavíkurborg fyrir.

26. gr.

Sérstök fjárhagsaðstoð í desember

Veita skal þeim sem hafa fengið fulla fjárhagsaðstoð undangengna þrjú mánuði samfelld, sérstaka desemberuppbót sem nemur 25% af grunnfjárhæð.

Þeir sem hafa haft tekjur til framfærslu sem samsvara upphæð fjárhagsaðstoðar til framfærslu fyrir sama tímabil eiga einnig rétt á uppbótinni.

27. gr.

Sérstök aðstoð vegna stuðningsvinnu og /eða annarra sérstakra aðstæðna

- a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð í málum þar sem verið er að veita markvissan stuðning. Aðstoðin miðar að því að viðhalda árangri sem náðst hefur með úrræðum og/eða stuðningsvinnu. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum og að einstaklingsáætlun hafi verið gerð.
- b) Heimilt er að veita styrk til foreldra vegna sérstakra þarfa barna enda sé það hluti af umfangsmikilli stuðningsáætlun og til þess fallið að tryggja að árangur vinnu í máli viðkomandi glattist ekki. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum.
- c) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til einstaklinga sem sýna fram á að þeir njóti augljóslega ekki fjárhagslegs ávinnings af því að búa með öðrum.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

V. kafli

Málsmeðferð

sbr. ákvæði stjórnisýslulaga, nr. 37/1993, og ákvæði XV. og XVI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991.

28. gr.

Könnun á aðstæðum

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um fjárhagsaðstoð hefur borist. Sama á við ef upplýsingar um nauðsyn á aðstoð berast með öðrum hætti.

Taka skal ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og sjá jafnframt til þess að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin.

29. gr.

Samvinna við umsækjanda

Öflun gagna og upplýsinga skal unnin í samvinnu við umsækjanda. Við meðferð umsóknar og ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er.

30. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi umsækjenda skulu varðveitt á öruggan hátt í samræmi við lög um opinber skjalasöfn, nr. 77/2014, skjalavistunaráætlanir og reglur borgarinnar.

Starfsmenn eru bundnir þagnarskyldu um málefni umsækjanda er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Starfsmönnum er óheimilt að rjúfa trúnað nema að fengnu samþykki viðkomandi. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

Umsækjandi getur óskað eftir aðgangi að fyrirliggjandi gögnum er varða hann sjálfan. Við mat á því hvaða gögnum verður miðlað skal meðal annars litið til ákvæða persónuverndarlaga, upplýsingalaga auk annarra laga og reglna sem kunna að eiga við hverju sinni.

Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Upplýsingar um vinnslu persónuupplýsinga má finna í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar sem aðgengileg er á vefsíðu borgarinnar.

31. gr.

Leiðbeiningar til umsækjanda

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður bjóða umsækjanda félagslega og fjárhagslega ráðgjöf og veita upplýsingar og leiðbeiningar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Berist skriflegt erindi sem ekki snertir starfssvið velferðarsviðs Reykjavíkurborgar, skal starfsmaður í samráði við umsækjanda framsenda erindið á réttan stað svo fljótt sem auðið er.

32. gr.

Niðurstaða og rökstuðningur synjunar

Kynna skal niðurstöðu umsóknar svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað í heild eða að hluta skal umsækjandi fá svar þar sem ákvörðun er rökstudd með skýrum hætti með vísan til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglna sveitarfélagsins um fjárhagsaðstoð.

33. gr.

Rangar eða villandi upplýsingar

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er endurkræf og getur velferðarsvið Reykjavíkurborgar endurkrafíð viðkomandi um fjárhæðina samkvæmt almennum reglum kröfuréttar. Ef sannreynt er við vinnslu máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar.

34. gr.

Heimildir til ákvarðana samkvæmt reglum þessum

Starfsmenn velferðarsviðs taka ákvarðanir samkvæmt reglum þessum í umboði velferðarráðs Reykjavíkurborgar.

Áfrýjunarnefnd velferðarráðs hefur heimild til að veita undanþágu frá reglum þessum ef sérstakar málefnalegar ástæður liggja fyrir og umsækjandi fer fram á það með sérstakri beiðni og greinargerð frá þjónustumiðstöð liggur fyrir.

35. gr.

Kynning á ákvörðun um fjárhagsaðstoð

Kynna skal niðurstöðu umsóknar með skriflegum hætti svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem vísað er með skýrum hætti til viðeigandi ákvæða reglna þessara og leiðbeint um heimild til að óska rökstuðnings fyrir synjun. Upplýsa

skal umsækjanda um rétt hans til að fara fram á að áfrýjunarnefnd velferðarráðs fjalli um umsóknina en slík beiðni skal berast áfrýjunarnefnd velferðarráðs innan fjögurra vikna frá því að umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun.

Ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs skal kynnt umsækjanda og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar velferðarmála.

36. gr.

Málskot til úrskurðarnefndar velferðarmála

Umsækjandi getur kært ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs til úrskurðarnefndar velferðarmála. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því umsækjanda var kunngerð ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs.

37. gr.

Gildistaka

Reglur þessar byggja á 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 með síðari breytingum, og eldri reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem tóku gildi þann 1. janúar 2011. Reglur þessar taka gildi þann 1. apríl 2021 og við gildistöku þeirra falla úr gildi eldri reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 17. nóvember 2010 og á fundi borgarráðs þann 25. nóvember 2010 með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða

Þeir einstaklingar sem taka þátt í tilraunaverkefninu IPS (Individual Placement Support) eiga rétt á undanþágu frá ákvæði 1. mgr. 12. gr. hvað varðar frádrátt tekna við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Heimilt verður að veita undanþágu vegna atvinnutekna sem nema allt að 50.000 kr. á mánuði. Tilraunatímabilið mun standa til 31. desember 2021.

Reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

I. kafli Almenn atriði

1. gr.

Lagagrundvöllur ~~Íntak~~ fjárhagsaðstoðar

Skylt er að veita fjárhagsaðstoð til framfærslu einstaklinga og fjölskyldna sem ekki geta séð sér og sínum farborða án aðstoðar, sbr. IV. og VI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, sbr. og III. kafla reglna þessara.

Heimilt er að veita einstaklingum og fjölskyldum aðstoð vegna sérstakra aðstæðna, m.a. vegna heimilisstofnunar, náms eða óvæntra áfalla, sbr. IV. kafla reglna þessara.

Virða skal sjálfsákvörðunarrétt umsækjenda og þeir studdir til sjálfshjálpar, virkrar þátttöku og valdeflingar í mótun þjónustu sem að þeim snýr. Skal þess gætt að upplýsa umsækjendur um réttindi sín, en jafnframt þá ábyrgð sem á þeim hvílir gagnvart sjálfum sér og öðrum, sbr. 2. mgr. 1. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

Félagsleg ráðgjöf skal standa umsækjanda til boða, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 og 9. gr. reglna þessara. Skal þjónustan miða að valdeflingu og hvatningu til virkrar þátttöku í samfélaginu og taka mið af einstaklingsbundnum þörfum og aðstæðum hvers og eins.

Gefa skal sérstakan gaum að fjárhagslegum og félagslegum aðstæðum barnafjölskyldna og meta sérstaklega þarfir barna vegna þátttöku þeirra í þroskavænlegu félagsstarfi, í samræmi við 30. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, sbr. og 10., 16. og 17. gr. reglna þessara.

Jafnan skal kanna til þrautar rétt umsækjanda til annarra greiðslna, þar með talið frá almannatryggingum, atvinnuleysistryggingum, lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, svo og skal kanna rétt til aðstoðar samkvæmt lögum um námsstyrki.

~~Fjárhagsaðstoð skal veitt í eðlilegum tengslum við önnur úrræði velferðarráðs, svo sem ráðgjöf og leiðbeiningar, í samræmi við V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.~~

2. gr.

Framfærsluskylda

Hverjum manni er skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára, sbr. hjúskaparlög nr. 31/1993 og 19. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Fólk sem er í skráðri sambúð í þjóðskrá á sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón.

3. gr.

Mat á fjárbörf

Við ákvörðun á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárbörf til framfærslu lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur. Heimilt er að lækka grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar í ákveðnum tilvikum, sbr. 11. gr. reglna þessara. Tekið skal tillit til sérstakra aðstæðna eftir því sem við á, sbr. reglur þessar og fjárhagsaðstoð veitt í samhengi við aðra þjónustu og stuðning sem umsækjandi fær frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar.

4 gr.

Réttur fylgir lögheimili

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram í lögheimilissveitarfélagi. Skál umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg. Þurfi einstaklingur á skyndilegri aðstoð að halda í dvalarsveitarfélagi vegna slysa, veikinda eða af öðrum brýnum orsökum er skylt að veita tímabundna aðstoð. Skál haft samráð við lögheimilissveitarfélag umsækjanda og aðstoð metin og veitt í samræmi við reglur þess. Lögheimilissveitarfélag endurgreiðir dvalarsveitarfélagi kostnaðinn að fullu, sbr. 14. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991.

5. gr.

Form fjárhagsaðstoðar

Fjárhagsaðstoð skal að jafnaði veitt sem styrkur. Fjárhagsaðstoð er einungis veitt sem lán óski umsækjandi þess eða könnun á aðstæðum leiðir í ljós að eðlilegt sé að gera kröfur um endurgreiðslur með tilliti til eigna og framtíðartekna, sbr. 24. gr. og 25. gr. reglna, þessara sbr. og 22. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Lán eru vaxtalaus.

6. gr.

Tímabil samþykkis hverju sinni

Gildistími umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu

Fjárhagsaðstoð til framfærslu skal ~~að öðru jöfnu vera~~ greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil ~~en þrjá mánuði~~. Móttaka umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu ákvarðar fyrir hvaða mánuð umsókn gildir.

Þegar umsækjandi fær jafnframt bætur frá Tryggingastofnun ríkisins eða greiðslur frá Fæðingarorlofssjóði og ljóst er að aðstæður hans muni ekki breytast, er heimilt að samþykkja aðstoð í sex mánuði í senn.

7. gr.

Fjárhagsaðstoð aftur í tímann

Fjárhagsaðstoð er aldrei skylt að veita lengra aftur í tímann en fjóra mánuði frá því að umsókn er lögð fram, sbr. 3. mgr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Rökstuddar ástæður þurfa að liggja að baki ef aðstoð er veitt aftur í tímann og verður skilyrðum reglna þessara fyrir fjárhagsaðstoð að vera fullnægt allt það tímabil sem sótt er um.

II. kafli

Umsókn um fjárhagsaðstoð

8. gr.

Umsókn og fylgigögn

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram með rafrænum hætti á vefsíðu Reykjavíkurborgar og undirrita með rafrænum skilríkjum. Umsókn getur einnig verið lögð fram á sérstöku eyðublaði hjá þjónustumiðstöð, undirrituðu af umsækjanda sem þá skal framvísa gildu persónuskilríki með mynd.

Í umsókn skulu koma fram upplýsingar um umsækjanda, þar með talið lögheimili, fjölskyldugerð, nafn maka og barna á framfæri, upplýsingar um skráningu í nám ~~og nákvæmar upplýsingar um tekjur og eignir~~. Umsækjanda ber að leggja fram dvalarleyfi í þeim tilfellum sem það á við.

Umsókn skal fylgja yfirlit yfir eignir og tekjur vegna síðastliðins árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og mánuðinn á undan, þar með taldar greiðslur frá Tryggingastofnun ríkisins, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum, Atvinnuleysistryggingasjóði, sjúkrasjóðum stéttarféлага, bönkum, sparissjóðum, lánastofnunum eða öðrum aðilum auk ~~barnabætur~~ mæðra- og feðralauna.

Þegar umsækjandi er atvinnulaus skal hann skrá sig hjá Vinnumálastofnun og leggja fram staðfestingu þess efnis ásamt staðfestingu á réttindastöðu sinni hjá Vinnumálastofnun og greiðslu bóta. Umsækjandi skal sýna fram á virka atvinnuleit á Íslandi. Hafi umsækjandi hvorki skráð sig hjá Vinnumálastofnun né sinnt virkni, án viðhlítandi skýringa, missir hann hlutfallslegan rétt til fjárhagsaðstoðar það tímabil, sbr. 11. gr. reglna þessara. ~~Njótí umsækjandi réttar til atvinnuleysisbóta skal hann framvísa staðfestingu frá Vinnumálastofnun um greiðslu bótanna.~~

Hafi umsækjandi ekki fengið atvinnuleysisbætur vegna veikinda eða hann er ekki fær um að sinna atvinnu vegna veikinda skal hann framvísa læknisvottorði sem skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á óvinnufærni og áætlun um endurhæfingu, þegar við á. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða nema annað komi fram í einstaklingsáætlun.

Erlendum ríkisborgurum ríkis innan EES ber að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu. Réttur til fjárhagsaðstoðar getur myndast í fyrsta lagi þremur mánuðum eftir skráningu lögheimilis.

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar getur, ef þörf krefur, aflað frekari upplýsinga um umsækjanda, m.a. hjá skattayfirvöldum, atvinnurekendum, Tryggingastofnun ríkisins,

Vinnumálastofnun, Útlendingastofnun, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum. Skal það gert í samráði við umsækjanda.

Umsækjandi skal skila inn nauðsynlegum gögnum í síðasta lagi tveimur vikum eftir að umsókn hefur verið undirrituð. Að öðrum kosti skal umsókn synjað á grundvelli ófullnægjandi gagna. Heimilt er að synja umsókn um fjárhagsaðstoð ef umsækjandi neitar að veita upplýsingar um fjárhag sinn og/eða maka síns eða aðrar upplýsingar, sbr. 3. mgr. 8 gr. reglna þessara.

9. gr.

Félagsleg ráðgjöf og samráð

Kanna skal sérstaklega aðstæður umsækjanda sem fengið hefur fjárhagsaðstoð lengur en þrjá mánuði. Samhliða skal veita félagslega ráðgjöf, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991. Gera skal einstaklingsáætlun þar sem hafa skal samvinnu og samráð að leiðarljósi, sbr. 8. gr. og 58. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

III. kafli

Réttur til fjárhagsaðstoðar

Mat á fjárförf og Útreikningur fjárhagsaðstoðar

10. gr.

Grunnfjárhæðir

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings, 18 ára eða eldri, sem rekur eigið heimili getur numið allt að 212.694 kr. á mánuði.

Með rekstri eigin heimilis, sbr. ákvæði 1. mgr. er átt við ~~þær aðstæður~~ þegar viðkomandi býr í eigin húsnæði eða leigir húsnæði og leggur fram þinglýstan húsaleigusamning ~~um húsnæðið~~.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til hjóna/sambúðarfólks getur numið allt að 340.320 kr. (212.694 x 1,6).

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr með öðrum, leigir húsnæði án þinglýsts leigusamnings eða hefur ekki aðgang að húsnæði er 179.206 kr.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr hjá foreldrum er 106.346 kr. (212.694:2). Hafi einstaklingur, sem fellur undir framangreint forsjá barns, skal viðkomandi reiknuð grunnfjárhæð sem nemur 179.206 kr. á mánuði.

Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna

skólamáltíða og síðdegishressingar. Um þjónustugreiðslur er að ræða sem greiðast til skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar.

Sama gildir um daggæslu barns í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Foreldri sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum fær sérstaka fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn með lögheimili og á framfæri foreldris sem er í daggæslu í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Miðað er við að aðstoðin nemi sömu upphæð og foreldrar greiða í náms- og fæðisgjald fyrir átta stundir á leikskólum Reykjavíkurborgar. Greitt er gegn framvísun greiðslukvittana.

Unglingar yngri en 18 ára eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð í eigin nafni.

Fjárhæðir verða endurskoðaðar af velferðarráði árlega í tengslum við gerð fjárhagsáætlunar.

11. gr.

Lækkun grunnfjárhæðar

Hafi umsækjandi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu án viðhlítandi skýringa, skal greiða hálfa grunnfjárhæð ~~upphæð~~ til framfærslu, sbr. ~~ákvæði~~ 10. gr. reglna þessara, í tvo mánuði nema veigamiklar ástæður sem koma fram í mati mæli gegn því.

Lækkun fjárhagsaðstoðar hefst þegar fyrir liggur staðfesting á því að umsækjandi hafi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu. Sama gildir um umsækjanda sem sætir viðurlögum eða er á biðtíma samkvæmt ákvörðun Vinnumálastofnunar. Þá skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu verði umsækjandi uppvís að því að stunda atvinnu án þess að upplýsa um tekjur.

Heimilt er að greiða hálfa grunnfjárhæð til umsækjanda sem ekki sinnir kröfu um staðfestingu á atvinnuleit hjá Vinnumálastofnun, án viðhlítandi skýringa. Sama gildir um umsækjanda sem hætt hefur þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu eða námi og/eða stendur ekki við einstaklingsáætlun, nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því.

Þeir einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til framfærslu á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni skulu í samvinnu við félagsráðgjafa gera einstaklingsáætlun sem miðar að því að umsækjandi nái vinnufærni að öllu leyti eða að hluta. Sinni einstaklingur ekki einstaklingsáætlun skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu þann mánuð og mánuðinn á eftir nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því. Læknisvottorð skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á vinnufærni og áætlun um endurhæfingu þegar það á við. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram.

Taka skal mið af félagslegum aðstæðum barna áður en ákvörðun er tekin um lækkun fjárhagsaðstoðar til einstaklinga sem eru með börn á framfæri.

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er ætíð endurkræf, sbr. 23. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og 33. gr. reglna þessara.

12. gr.

Tekjur og eignir umsækjanda

Með tekjum er átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna, þ.e. atvinnutekjur, allar skattskyldar tekjur frá Tryggingastofnun ríkisins, greiðslur úr lífeyrissjóðum, atvinnuleysisbætur, leigutekjur o.fl.

Allar tekjur einstaklingsins/maka, í þeim mánuði sem sótt er um og mánuðinn á undan, aðrar en greiðslur vegna barna og ~~húsaleigubætur~~ húsnaðis-/vaxtabætur og/eða sérstakur húsnaðisstuðningur, koma til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Mæðra- og feðralaun reiknast umsækjanda til tekna. ~~Með tekjum er hér átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna, þ.e. atvinnutekjur, allar skattskyldar tekjur TR, greiðslur úr lífeyrissjóðum, atvinnuleysisbætur, leigutekjur o.s.frv.~~ Eigi umsækjandi rétt á atvinnuleysisbótum, skal reikna atvinnuleysisbætur honum til tekna. Hið sama á við ef umsækjandi á rétt á greiðslum frá öðrum aðilum. ~~-, hvort sem hann hefur skilað minnisblaði atvinnuleitanda eða ekki nema framvísað sé læknisvottorði.~~

Heimilt er að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur.

Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Við ~~afgreiðslu~~ mat á fjárhagsaðstoð er gert ráð fyrir að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum, ~~barnabótaauka~~, og meðlögum ef við á.

~~Húsaleigu~~—Húsnaðis- og vaxtabætur eru ekki taldar til tekna. Gert er ráð fyrir að húsnaðiskostnaði verði fyrst og fremst mætt með greiðslum vaxta- og/eða ~~húsaleigu~~húsnaðisbóta, en einnig er gert ráð fyrir honum í grunnfjárhæð.

Eigi umsækjandi, maki hans eða sambýlingur, eignir umfram íbúðarhúsnaði til eigin nota og eina ~~fjölskyldu~~bifreið, eða hafi hann nýlega selt eignir sínar, skal honum vísað á lánafyrirgreiðslu banka og sparisjóða, þó að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð. Ef umsækjandi, maki hans eða sambýlisaðili, á eignir sem nýtast geta til framfærslu á hann ekki rétt á fjárhagsaðstoð.

13. gr.

Greiðslur meðlags

~~Þegar tekjur umsækjanda eru við eða lægri en~~ Heimilt er að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur ~~umsækjanda um~~ einstaklings sem fær greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu. Greitt er beint til Innheimtustofnunar sveitarfélaga. ~~samkvæmt reglum þessum skal taka tillit til meðlagsgreiðslna með barni eða börnum sem umsækjandi greitt með reglulega fram að þeim~~

~~tíma að hann fær fjárhagsaðstoð. Hækkar~~ Fjárhagsaðstoð hækkar sem nemur einu meðlagi eins og það er á hverjum tíma með hverju barni. ~~Umsækjandi skal sýna fram á að hann hafi staðið í skilum með meðlag a.m.k. undanfarna þrjá mánuði.~~ Átt er við meðlagsgreiðslur hverju sinni en ekki uppsafnaðar meðlagsskuldir. Liggi fyrir samkomulag við Innheimtustofnun sveitarfélaga um greiðslu meðlagsskuldar er heimilt að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur. Skilyrði er að barn/börn umsækjanda séu með lögheimili á Íslandi.

14. gr.

Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar og fólk í hlutastörfum

Atvinnurekendur ~~og~~, sjálfstætt starfandi einstaklingar ~~og fólk í hlutastörfum~~, sem hafa ~~hefur~~ lægri tekjur en sem nema grunnfjárhæð, eiga rétt á fjárhagsaðstoð að því tilskildu að ~~viðkomandi hafi~~ umsækjandi geti sýnt fram á að hafa stöðvað atvinnurekstur sinn og leitað réttar síns til atvinnuleysisbóta í samræmi við ákvæði laga um atvinnuleysistryggingar, nr. 54/2006, sbr. og ~~4.6.~~ mgr. 1. gr. reglna þessara.

Sé umsækjandi í hlutastarfi með tekjur undir grunnfjárhæð skal gerð krafa um að viðkomandi skrái sig hjá ~~vinnumiðlun~~ Vinnumálastofnun og leiti að fullu starfi.

IV. kafli

Heimildir vegna sérstakra aðstæðna

15. gr.

Framfærsla í námi á framhaldsskólastigi Námsmenn

~~Einstaklingar sem stunda nám sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna, njóta ekki réttar til fjárhagsaðstoðar. Aðrir námsmenn eiga ekki rétt til fjárhagsaðstoðar til framfærslu nema fullnægt sé skilyrðum 18. gr. um námsstyrki/lán vegna náms.~~

~~Námsstyrki er heimilt að veita í eftirfarandi tilvikum. Aðstoðin miðast við fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt 11. gr. reglna þessara ásamt almennum skólagjöldum, innritunarkostnaði og bókakostnaði:~~

~~Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til framfærslu þeirra sem stunda nám á framhaldsskólastigi og eiga ekki rétt á framfærslu frá öðrum aðilum.~~

~~Framfærslu í námi á framhaldsskólastigi er heimilt að veita til einstaklinga frá 18 ára aldri sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla vegna mikilla og langvarandi félagslegra erfiðleika og eiga ekki rétt á framfærslu frá öðrum aðilum.~~

~~Aðstoðin miðast við fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt 10. gr. reglna þessara. Ætíð skal liggja fyrir mat á félagslegum aðstæðum. enda sé~~ Alla jafna er um að ræða fullt nám á hverri önn eða til samræmis við fyrirliggjandi einstaklingsáætlun.

Framfærslu í námi á framhaldsskólastigi er heimilt að veita í eftirfarandi tilvikum:

- a) ~~Til einstaklinga á aldrinum 18-24 ára, sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla vegna mikilla og langvarandi félagslegra erfiðleika.~~
- b) ~~til einstæðra foreldra á aldrinum 18-24 ára, sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla og haft hafa atvinnutekjur sem eru lægri en grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar, sbr. 1.mgr. 11. gr. reglna þessara, undanfarna tólf mánuði. Skilyrði er að umsækjandi hafi átt í félagslegum erfiðleikum.~~
- c) ~~til einstaklinga á aldrinum 18-24 ára sem ekki hafa lokið framhaldsskóla og eiga eftir ólokið að hámarki tvær annir. Um sé að ræða einstakling sem ekki hefur tök á að vinna með skóla og fyrir liggur mat á því að ef ekki komi til aðstoðar sé ljóst að viðkomandi flosni upp úr námi.~~
- d) ~~til einstaklinga sem hafa verið atvinnulausir án bótaréttar eða þegið fjárhagsaðstoð í sex mánuði eða lengur og hafa ekki lokið námi grunnnámi sem gefur rétt á námsláni.~~
- e) ~~Heimilt er að veita tekjulágum foreldrum fjárstyrk vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra. Hér er átt við tekjulága foreldra sem átt hafa í langvarandi félagslegum erfiðleikum. Skal styrkurinn miða að því að greiða áætlaðan bókakostnað og skólagjöld. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn um aðstoð vegna barna~~

~~Starfsmaður og námsmaður skulu gera með sér samkomulag um félagslega ráðgjöf~~

~~Einstaklingsáætlun skal liggja fyrir þar sem markmið með námi koma fram, kemur m.a. hvernig skuli staðið að skilum varðandi skólasókn, námsframvindu og/eða einkunnir sem og staðfesting á hlutfallslegri þátttöku í námi ef ekki er um fullt nám að ræða. Að jafnaði skal miða við 90% mætingu. Einkunnum skal þó ætíð skilað við lok hverrar annar. í annarlök Skal námið vera liður í valdeflingu umsækjanda.~~

~~Miðað skal við að námið leiði til þess að nemandi geti síðar hafið nám sem er lánshæft hjá Lánasjóði íslenskra námsmanna.~~

~~Ákvarðanir um námskostnað Ætíð er um tímabundna aðstoð að ræða. Ákvarðanir um framfærslu í námi skulu teknar fyrir hverja önn og er heimilt að halda námsaðstoð áfram með hliðsjón af námsframvindu.~~

~~Menntunarmeðlag Framlag til menntunar sem umsækjandi kann að fá, reiknast honum til tekna.~~

~~Gildistími umsóknar er tveir þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.~~

IV. kafli

Heimildir vegna sérstakra aðstæðna

16. gr.

Aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri

Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri í eftirtöldum tilvikum.

~~a) Heimilt er að veita sérstaka fjárhagsaðstoð til foreldra í þeim mánuði sem þeir fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Um er að ræða börn sem eiga lögheimili hjá viðkomandi foreldri. Um er að ræða aðstoð til að greiða áfallandi greiðslur fyrir daggæslu barns í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíðir, frístundaheimili, sumardvöl og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna aðstoð að ræða sem sætir endurskoðun á sex mánaða fresti. Viðmiðunarmörk aðstoðar með hverju barni eru að hámarki 16.671 kr. á mánuði.~~

~~Skilyrði fyrir aðstoð samkvæmt þessum lið er að umsækjandi nýti sér fyrst rétt sinn samkvæmt frístundakorti og þjónustutryggingu leikskóla.~~

a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra í þeim mánuði sem þeir fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum vegna skólabyrjunar þann 15. ágúst og sérstaka aðstoð vegna jólahalds þann 1. desember á ári hverju. Um er að ræða 17.071 kr. fyrir hvert barn í hvort skipti. Heimildin nær til þeirra foreldra sem fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í ágúst og desember ár hvert.

b) Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið, fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar eða á grundvelli einstaklingsáætlunar, er heimilt að veita foreldrum styrk vegna áfallandi greiðslna sem nema heildarkostnaði eða hluta hans vegna daggæslu barns í heimahúsum, leikskóla, skólamáltíða, frístundaheimilis, sumardvalar, skólagjalda og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna samþykkt að ræða, sem sætir endurskoðun á þriggja mánaða fresti.

~~Skilyrði fyrir aðstoð samkvæmt þessum lið er að umsækjandi nýti sér fyrst rétt sinn samkvæmt frístundakorti og þjónustutryggingu leikskóla.~~

~~e) Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið eða fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar, er heimilt að veita foreldrum aðstoð fjárstyrk í tengslum við dvöl barns utan heimilis í sex mánuði eða skemur. Ávallt þarf að liggja fyrir einstaklingsáætlun samkomulag um félagslega ráðgjöf.~~

Gildistími umsóknar er ~~tveir~~ þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

17. gr.

Námskostnaður barna í skóla fjarri heimabyggð

Ef sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið mæla með því, er heimilt að taka sérstakt tillit til námskostnaðar barna tekjulágra foreldra sem ekki geta sótt framhaldsskóla í **Reykjavík/heimabyggð**. Við mat á fjárþörf skal taka mið af aðstæðum fjölskyldu, m.a. fjárhag hennar og fjarlægð skóla frá heimili. Skilyrði fyrir aðstoð **vegna náms barna fjarri heimabyggð er**, að sótt hafi verið um námsstyrk samkvæmt lögum um námsstyrki nr. 79/2003 og fjárþörf síðan metin að teknu tilliti til námsstyrksins.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

18. gr.

Námsstyrkur Styrkur vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum

Umsækjandi sem fær samþykktu fjárhagsaðstoð til framfærslu vegna náms samkvæmt 15. gr. reglna þessara skal jafnframt eiga kost á að fá styrk vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum. **innritunarkostnaðar og bókakostnaðar.**

Einnig er heimilt að veita tekjulágum foreldrum, **sem hafa átt við langvarandi félagslega erfiðleika að etja**, fjárstyrk vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra **vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum**. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn.

Hámarksfjárhæð vegna innritunarkostnaðar fyrir hverja önn er 20.000 kr. Hámarksfjárhæð vegna kaupa á námsgögnum fyrir hverja önn er 25.000 kr. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Ákvarðanir um námskostnað skulu teknar fyrir hverja önn.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

19. gr.

Styrkur vegna húsbúnaðar

Fjárhagsaðstoð til kaupa á húsbúnaði er heimil í eftirfarandi tilvikum:

- a) Til einstaklings sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum er eignalaus og er að stofna heimili eftir a.m.k. tveggja ára dvöl á stofnun.
- b) Til ungs fólks á aldrinum 18–24 ára, sem er eignalaus, fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, hefur átt í miklum félagslegum erfiðleikum og er að stofna heimili í fyrsta sinn.
- c) Þegar rýma þarf íbúð af heilbrigðisástæðum.
- d) Þegar um er að ræða einstaklinga/hjón/sambúðarfólk sem eiga í félagslegum erfiðleikum og þurfa aðstoð vegna kaupa á nauðsynlegum heimilistækjum. Skilyrði er að viðkomandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum síðastliðna þrjú mánuði.

- e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu.
- f) Til einstaklings sem er að stofna heimili, er með miklar og flóknar þjónustubarfir og hefur verið heimilislaus.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru allt að 100.000 kr. ~~nema þegar einstaklingur er að flytjast á sambyli í herbergi á heimili fyrir fatlað fólk, þá eru mörkin 50.000 kr.~~ Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

20. gr.

Greiðsla sérfræðiaðstoðar

- a) Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga á Íslandi til einstaklinga sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, samfleytt undanfarna 12 mánuði.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru ~~40.000~~ kr. 80.000 á ári.

Kostnaðaráætlun tannlæknis skal fylgja með umsókn.

- b) Heimilt er að veita einstaklingum í eftirtöldum aðstæðum fjárhagsaðstoð til greiðslu viðtala hjá viðurkenndum meðferðaraðilum sem hafa starfsleyfi frá Embætti landlæknis, s.s. félagsráðgjöfum, sálfræðingum, ~~og~~ geðlæknum og áfengis- og vímuefnaráðgjöfum. Sérfræðiaðstoðin skal vera, ~~ef það er~~ liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og fyrirsjáanlegt að eigi sé hægt að veita þjónustuna innan þjónustumiðstöðvar eða á vegum heilbrigðisstofnana.

a) Einstaklingum sem búa við mikla og langvarandi félagslega erfiðleika.

b) Einstaklingum eða fjölskyldum sem hafa orðið fyrir alvarlegum áföllum, svo sem skyndilegum ástvinamissi eða alvarlegu ofbeldi.

~~Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 55.000 kr. á ári.~~

Að jafnaði skal veita aðstoð að hámarki fimm tíma í senn og að hámarki tíu tíma á 12 mánaða tímabili.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

21. gr.

Útfararstyrkir

Heimilt er að veita aðstoð til greiðslu útfararkostnaðar þegar staðreynt hefur verið að dánarbúið getur ekki staðið undir útför hins látna. Viðmiðunarmörk eru ~~160.000~~ 250.000 kr.

Eftirfarandi gögn þurfa að fylgja umsókn um útfararstyrk: Staðfest ljósrit af skattframtali hins látna, launaseðlar og greiðsluyfirlit frá tryggingum og lífeyrissjóðum, staðfesting frá stéttarfélagi um rétt til útfararstyrks, tilkynning sýslumanns um skiptalok á grundvelli eignaleysisyfirlýsingar, sbr. 25. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl., nr. 20/1991 eða einkaskiptaleyfi útgefið af sýslumanni til erfingja skv. 31. gr., sbr. 28. gr. sömu laga.

Heimilt er að veita tekjulágum eftirlifandi maka lán eða styrk vegna útfararkostnaðar þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför hins látna og eignir eftirlifandi maka eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Heimilt er að veita tekjulágu foreldri eða foreldrum lán eða styrk vegna útfararkostnaðar barns þess þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför barns og eignir foreldra eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í. ~~sem fengið hefur/hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum útfararstyrk vegna útfarar barns þess. fjárhagsaðstoð vegna útfararkostnaðar barns.~~

Samþykkt aðstoð greiðist gegn framvísun reiknings frá útfararstofu og annarra gagna um kostnað vegna útfarar.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

22. gr.

Áfallaðstoð

Heimilt er að veita tekjulágum einstaklingum eða fjölskyldum með tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar, fjárhagsaðstoð vegna skyndilegs missis búslóðar eða annars eignamissis sem orðið hefur vegna bruna eða náttúruhamfara. Aðstoðin kemur einungis til álita þegar tjónþoli hefur ekki haft heimilistryggingu eða aðra tryggingu sem bætir tjónið.

Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til þeirra sem haft hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum til heildarþrifa á íbúð sem er orðin það heilsuspillandi að illmögulegt er að búa við þær aðstæður. Skilyrði er að lögð séu fram gögn frá Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkurborgar þar að lútandi.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 100.000 kr.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

23. gr.

Ábyrgðaryfirlýsing vegna ~~Lán og/eða styrkur til tryggingar húsaleigu~~

Heimilt er að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu að hámarki 600.000 kr., til þeirra sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan. ~~Skilyrði er að umsækjandi eigi ekki kost á láni frá bönkum eða lánastofnunum.~~

Það sama gildir í þeim tilfellum sem umsækjandi hefur ekki fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan, en hefur til langs tíma glímt við ~~vímuefnavanda og/eða geðræna erfiðleika auk þess að hafa jafnframt átt í margháttuðum húsnaðisferfiðleikum~~ margháttadan húsnaðisvanda og mikla félagslega erfiðleika og ~~miklum félagslegum erfiðleikum því fylgjandi er heimilt að veita lán og/eða styrk til tryggingar húsaleigu, að hámarki 600.000 kr.~~

Umsækjandi skal leggja fram staðfestingu á því að hann eigi ekki kost á láni frá bönkum eða lánastofnunum.

Skilyrði 2.-4. mgr. 25. gr. reglna þessara skulu vera uppfyllt sé veitt aðstoð samkvæmt þessu ákvæði.

~~Þinglýstur~~ Drög að húsaleigusamningi til a.m.k. þriggja mánaða skulu liggja fyrir áður en ábyrgðaryfirlýsing er gefin út. Framvísa skal afriti af þinglýstum húsaleigusamningi þegar hann liggur fyrir, eða önnur staðfesting um að samningur eigi við rök að styðjast. Miða skal við að leigufjárhæð sé í samræmi við leigu á almennum markaði.

Verði gengið að ábyrgðaryfirlýsingu samkvæmt reglum þessum skal greiða þá upphæð sem um ræðir samkvæmt umsókn beint til leigusala og krefja umsækjanda um greiðslu ábyrgðar. Heimilt er að breyta kröfu um endurgreiðslu umsækjanda í lán.

Aðstoð samkvæmt þessu ákvæði skal að hámarki veitt einu sinni á 12 mánaða tímabili ári.

24. gr.

Aðstoð vegna sérstakra erfiðleika

Heimilt er að veita einstaklingum, hjónum eða sambúðarfólki lán eða styrk ~~að hámarki 300.000 kr.~~ vegna mikilla fjárhagslegra og félagslegra erfiðleika, að uppfylltum öllum neðangreindum skilyrðum:

- a) Umsækjandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum undanfarna sex mánuði eða lengur.
- b) Staðfest sé að umsækjandi hafi ekki aðgang að lánafyrirgreiðslu banka, sparisjóða eða annarra lánastofnana.
- c) Fyrir liggi yfirlit starfsmanns velferðarsviðs eða umboðsmanns skuldara um fjárhagsstöðu umsækjanda og tillögur að úrbótum þegar við á.
- d) Fyrir liggi á hvern hátt lán eða styrkur muni ~~breyta skuldastöðu~~ styrkja félagslega stöðu umsækjanda til hins betra þegar til lengri tíma er litið.
- e) Fyrir liggi ~~samkomulag um félagslega ráðgjöf~~ einstaklingsáætlun og/eða fjármálaráðgjöf þegar það á við.

Þegar um lán er að ræða skal greiðsluáætlun fylgja með umsókn.

Eigi er heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skulda við banka, sparisjóði og aðrar lánastofnanir, s.s. greiðslukortafyrirtæki. Þá er hvorki heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skattaskulda og sekta, né til greiðslu skulda við einkaaðila.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

25. gr.

Um fjárhagsaðstoð sem veitt er í formi láns

Þegar fjárhagsaðstoð er veitt í formi láns skal uppfylla öll skilyrði 24. gr. reglna þessara.

Auk þess skulu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

- a) Fyrir liggi mat á endurgreiðslugetu umsækjanda. Aðeins skal veita lán þegar ljóst er að umsækjandi muni geta staðið í skilum með afborganir af því.
- b) Umsækjandi veiti skriflegt samþykki fyrir reglulegri skuldfærslu fyrir afborgunum lánsins af reikningi sínum.
- c) Umsækjandi skal ekki hafa fengið afskrifað lán frá Reykjavíkurborg á síðustu 12 mánuðum.

Uppfylla skal ofangreind skilyrði þegar lán er veitt á grundvelli annarra ákvæða í reglum þessum.

Hámark láns sem hægt er að samþykkja er 300.000 kr. Í þeim tilfellum sem um er að ræða ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu samkvæmt 23. gr. reglna þessara getur hámarksfjárhæð þó numið 600.000 kr.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

Hámarkslánstími er sex ár.

Eigi er heimilt að veita lán ef umsækjandi er með lán frá Reykjavíkurborg fyrir.

26. gr.

Sérstök fjárhagsaðstoð í desember

Veita skal þeim sem hafa fengið fulla fjárhagsaðstoð undangengna þrjú mánuði samfelld, sérstaka desemberuppbót sem nemur 25% af grunnfjárhæð.

Þeir sem hafa haft tekjur til framfærslu sem samsvara upphæð fjárhagsaðstoðar til framfærslu fyrir sama tímabil eiga einnig rétt á uppbótinni.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

27. gr.

Sérstök aðstoð vegna stuðningsvinnu og/eða annarra sérstakra aðstæðna

- a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð í málum þar sem verið er að veita markvissan stuðning. Aðstoðin miðar að því að viðhalda árangri sem náðst hefur með **úrræðum og/eða** stuðningsvinnu. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum **og að einstaklingsáætlun hafi verið gerð.**
- b) Heimilt er að veita styrk til foreldra vegna sérstakra þarfa barna enda sé það hluti af umfangsmikilli stuðningsáætlun og til þess fallið að tryggja að árangur vinnu í máli viðkomandi glattist ekki. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum.
- c) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til einstaklinga sem sýna fram á að þeir njóti augljóslega ekki fjárhagslegs ávinnings af því að búa með öðrum.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá **umsóknar samþykkisdegi.**

V. kafli

Málsmeðferð

sbr. ákvæði stjórnisýslulaga, nr. 37/1993, og ákvæði XV. og XVI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, **nr. 40/1991.**

28. gr.

Könnun á aðstæðum

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um fjárhagsaðstoð hefur borist. Sama á við ef **þjónustumiðstöð berast** upplýsingar um nauðsyn á aðstoð **berast** með öðrum hætti.

Þjónustumiðstöð Taka skal **taka** ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og sjá jafnframt til þess að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin.

29. gr.

Samvinna við umsækjanda

Öflun gagna og upplýsinga skal unnin í samvinnu við umsækjanda. Við meðferð umsóknar og ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er, **að öðrum kosti umboðsmann hans ef við á. Umboðsmaður skal framvísa skriflegu umboði.**

30. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi umsækjenda skulu varðveitt á öruggan hátt í samræmi við lög um opinber skjalasöfn, nr. 77/2014, skjalavistunaráætlanir og reglur borgarinnar.

Starfsmenn eru bundnir þagnarskyldu um málefni umsækjanda er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Starfsmönnum er óheimilt að rjúfa trúnað nema að fengnu samþykki viðkomandi. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

Umsækjandi getur óskað eftir aðgangi að fyrirliggjandi gögnum er varða hann sjálfan. Við mat á því hvaða gögnum verður miðlað skal meðal annars litið til ákvæða persónuverndarlaga, upplýsingalaga auk annarra laga og reglna sem kunna að eiga við hverju sinni.

Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Upplýsingar um vinnslu persónuupplýsinga má finna í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar sem aðgengileg er á vefsíðu borgarinnar.

~~Málgögn er varða persónulega hagi einstaklinga skulu varðveitt með tryggilegum hætti. Hafi starfsmenn kynnst einkahögum umsækjanda eða annarra í starfi sínu er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls er þeim óheimilt að fjalla um þau mál við óviðkomandi nema að fengnu samþykki viðkomandi.~~

~~Umsækjandi á rétt á að kynna sér upplýsingar úr skráðum gögnum sem varða mál hans að svo miklu leyti sem það stangast ekki á við trúnað gagnvart öðrum.~~

~~Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Upplýsingar um vinnslu persónuupplýsinga má finna í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar sem aðgengileg er á vefsíðu Reykjavíkurborgar.~~

31. gr.

Leiðbeiningar til umsækjanda

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður bjóða umsækjanda félagslega og fjárhagslega ráðgjöf og veita upplýsingar og leiðbeiningar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Berist skriflegt erindi sem ekki snertir starfssvið velferðarsviðs Reykjavíkurborgar, skal starfsmaður í samráði við umsækjanda framsenda erindið á réttan stað svo fljótt sem auðið er.

32. gr.

Niðurstaða og rökstuðningur synjunar

Kynna skal niðurstöðu umsóknar svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað í heild eða að hluta skal umsækjandi fá **skriflegt** svar þar sem ákvörðun er rökstudd með skýrum hætti með vísan til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglna sveitarfélagsins um fjárhagsaðstoð.

33. gr.

Rangar eða villandi upplýsingar

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er endurkræf og getur **þjónustumiðstöð velferðarsvið Reykjavíkurborgar** endurkrafíð viðkomandi um fjárhæðina samkvæmt almennum reglum kröfuréttar. Ef sannreynt er við

vinnslu máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar.

34. gr.

Heimildir til ákvarðana samkvæmt reglum þessum

Starfsmenn ~~þjónustumiðstöðvar~~ velferðarsviðs taka ákvarðanir samkvæmt reglum þessum í umboði velferðarráðs Reykjavíkurborgar.

Áfrýjunarnefnd velferðarráðs hefur heimild til að veita undanþágu frá reglum þessum ef sérstakar málefnalegar ástæður liggja fyrir og umsækjandi fer fram á það með sérstakri beiðni og greinargerð frá þjónustumiðstöð liggur fyrir.

35. gr.

Kynning á ákvörðun um fjárhagsaðstoð

~~Starfsmenn þjónustumiðstöðvar sem hafa umboð til að taka Ákvörðun um fjárhagsaðstoð skulu þeir kynna umsækjanda niðurstöðu tryggilega og kynna honum um leið rétt hans til að fara fram á að velferðarráð Reykjavíkurborgar fjalli um umsóknina. Umsækjandi hefur að öðru jöfnu fjögurra vikna frest til að vísa máli sínu til velferðarráðs frá því honum barst vitneskja um ákvörðun. Velferðarráð skal fjalla um umsókn og taka ákvörðun svo fljótt sem unnt er.~~

~~Ákvörðun velferðarráðs skal kynnt umsækjanda tryggilega og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar félagsþjónustu.~~

Kynna skal niðurstöðu umsóknar með skriflegum hætti svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem vísað er með skýrum hætti til viðeigandi ákvæða reglna þessara og leiðbeint um heimild til að óska rökstuðnings fyrir synjun. Upplýsa skal umsækjanda um rétt hans til að fara fram á að áfrýjunarnefnd velferðarráðs fjalli um umsóknina en slík beiðni skal berast áfrýjunarnefnd velferðarráðs innan fjögurra vikna frá því að umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun.

Ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs skal kynnt umsækjanda ~~bréflaga~~ og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar velferðarmála.

36. gr.

Málskot til úrskurðarnefndar velferðarmála félagsþjónustu

~~Umsækjandi getur skotið ákvörðun velferðarráðs til úrskurðarnefndar félagsþjónustu. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun velferðarráðs.~~

Umsækjandi getur kært ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs til úrskurðarnefndar velferðarmála. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því umsækjanda var kunngerð ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs.

37. gr.

Gildistaka

~~Reglur þessar, sem byggðar eru á leiðbeiningum félagsmálaráðuneytisins varðandi reglur sveitarfélaga um fjárhagsaðstoð, taka gildi 1. janúar 2011.~~

Reglur þessar byggja á 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 með síðari breytingum, og eldri reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem tóku gildi þann 1. janúar 2011. Reglur þessar taka gildi þann 1. apríl 2021 og við gildistöku þeirra falla úr gildi eldri reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 17. nóvember 2010 og á fundi borgarráðs þann 25. nóvember 2010 með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða

Þeir einstaklingar sem taka þátt í tilraunaverkefninu IPS (Individual Placement Support) eiga rétt á undanþágu frá ákvæði 1. mgr. 12. gr. hvað varðar frádrátt tekna við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Heimilt verður að veita undanþágu vegna atvinnutekna sem nema allt að 50.000 kr. á mánuði. Tilraunatímabilið mun standa til 31. desember 2021.

Minnisblað

Viðtakandi: Velferðarráð
Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri

Efni: Breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð.

I. Lagagrundvöllur. Forsaga.

Í 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, kemur fram að sveitarstjórn skuli setja reglur um framkvæmd fjárhagsaðstoðar. Núgildandi reglur um fjárhagsaðstoð tóku gildi þann 1. janúar 2011 en gerðar hafa verið nokkrar breytingar á reglunum frá þeim tíma hvað varðar grunnfjárhæðir til framfærslu, aðstoð til foreldra vegna barna, húsbúnaðarstyrk og tryggingu vegna húsaleigu. Þá hafa verið gerðar nauðsynlegar breytingar í tengslum við rafvæðingu fjárhagsaðstoðar. Ekki er um að ræða heildarendurskoðun á reglunum heldur er að þessu sinni m.a. um að ræða breytingartillögur til samræmis við tillögur sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019 og fram höfðu komið í áfangaskýrslu hóps um sárafátækt. Þá eru jafnframt lagðar til breytingar á frádrætti vegna tekna þeirra sem ljúka endurhæfingu, breytingar er varða framfærslu til einstaklinga sem stunda nám á framhaldsskólastigi, breytingar á skilyrðum fyrir húsbúnaðarstyrk, breytingar er varða greiðslu sérfræðiaðstoðar og útfararstyrks og breytingar vegna tryggingar húsaleigu. Þá er auk þess um að ræða ýmsar breytingar sem árétta og skýra þá framkvæmd sem nú er viðhöfð og að lokum breytingar er varða orðalag og uppsetningu.

Tillagan var áður lögð fram á fundi velferðarráðs þann 1. apríl 2020 og frestað. Frá þeim tíma hafa verið lagðar til frekari breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð og verður gerð grein fyrir þeim helstu í þessu minnisblaði. Tillagan var lögð fram aftur á fundi velferðarráðs þann 17. febrúar 2021 og var þá afgreiðslu málsins frestað til 24. febrúar 2021.

Þann 1. október 2018 tóku gildi lög nr. 37/2018 um breytingar á lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, með síðari breytingum og höfð er hliðsjón af þeim lagabreytingum við þessar breytingar.

II. Tillögur að breytingum.

Á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019 var samþykkt að vísa tillögum sem fram komu í áfangaskýrslu stýrihóps um sárafatækt til yfirstandandi vinnu við endurskoðun reglna um fjárhagsaðstoð. Í samræmi við það er lagt til að fjárhagsaðstoð til foreldra með börn á framfæri verði aukin og að skerðing á fjárhagsaðstoð foreldris bitni ekki á börnum sem búa við sárafatækt.

Í samræmi við breytingar á lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, eru lagðar til breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð sem fela í sér aukna áherslu á félagslega ráðgjöf, valdeflingu, virkni og samráð við umsækjanda. Þá eru tillögur um breytt orðalag til samræmis við breytingar á þjónustu við atvinnulausa og breytingar á stuðningi vegna húsnæðis til samræmis við breytingar á lögum um húsnæðisbætur, nr. 75/2016. Einnig er lagt til að viðmiðunarfjárhæðir vegna sérfræðiaðstoðar og útfararstyrks verði hækkaðar. Loks eru lagðar til breytingar sem ætlað er að gera orðalag skýrara í reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð.

Lagt er til að nýtt ákvæði verði sett í 10. gr. (var áður 11. gr.) reglnanna um grunnfjárhæðir um sérstaka aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri, sem komi til viðbótar grunnfjárhæð, til samræmis við tillögu 2 sem samþykkt var á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019. Er því lagt til að ákvæði a. liðar 16. gr. verði fært að mestu leyti í 10. gr. en það sem eftir stendur í a. lið 16. gr. er heimild til að veita aðstoð vegna jólahalds og skólabyrjunar (lagt til eftir 1. apríl 2020). Skilyrði um að fullnýta þurfi frístundakort fellur út til samræmis við tillögu 3 sem samþykkt var á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019.

Ákvæði b. liðar 16. gr. verði að mestu leyti óbreytt en lagt er til að ákvæði um þjónustutryggingu leikskóla verði fellt úr reglunum. Þá er lagt til að c-liður 16. gr. verði felldur út en þar er fjallað um greiðslur vegna vistunar barna utan heimilis. Heimild þessi hefur verið litið notuð enda er það meginreglan að vistun barna utan heimilis sé á vegum Barnaverndar Reykjavíkur.

Lagt er til að skýrar verði kveðið á um hvenær heimilt sé að skerða grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar í 11. gr. (var áður 3. gr.). Nýtt ákvæði verði sett varðandi það að ávallt skuli skoða fjárhagslegar og félagslegar aðstæður barna áður en ákvörðun um lækkun fjárhagsaðstoðar verði tekin. Sú breyting er til samræmis við tillögu 4 sem samþykkt var á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019. Eftir sem áður sé heimilt að koma til móts við þarfir barna með sérstakri fjárhagsaðstoð á grundvelli 16. gr. og 27. gr. reglnanna. Nokkrar orðalagsbreytingar eru gerðar á greininni og því er hún endurrituð.

Þar sem umsýsla umsókna er orðin einfaldari með tilkomu rafrænna umsókna er lagt til að umsókn um fjárhagsaðstoð til framfærslu gildi í einn mánuð í stað þriggja mánaða áður og ekki verði lengur hægt að greiða fjárhagsaðstoð út vikulega (6. gr.). Gert er að kröfu að umsækjandi dvelji á Íslandi (4. gr.) þegar hann fær fjárhagsaðstoð enda skuli hann vera í virkri atvinnuleit eða endurhæfingu, sbr. ákvæði 11. gr. (var áður 3. gr.) og 8. gr. reglnanna.

Rafrænar umsóknir um fjárhagsaðstoð eru settar í forgrunn í 8. gr. en eftir sem áður er hægt að sækja um á sérstöku eyðublaði. Breytingar verði gerðar á orðalagi greinarinnar til samræmis við lög um vinnumarkaðsaðgerðir, nr. 55/2006, og lög um

atvinnuleysistryggingar, nr. 54/2006. Lagt er til að sett verði inn nýtt ákvæði þar sem fram kemur að ríkisborgurum ríkja innan EES beri að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu og að réttur til fjárhagsaðstoðar geti í fyrsta lagi myndast þremur mánuðum eftir skráningu lögheimilis, sbr. 1. mgr. 83. gr. laga um útlendinga, nr. 80/2016. Nokkrar orðalagsbreytingar eru gerðar á 8. gr. og því er greinin endurrituð.

Lagt er til að dregið verði úr áhrifum tekjutenginga fyrsta mánuðinn þegar einstaklingar sem eru að ljúka endurhæfingu sækja um fjárhagsaðstoð til framfærslu. Þjónustumiðstöðvum verði þá heimilt að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaða.

Lagt er til að breytingar verði gerðar á ákvæðum er varða framfærslu til einstaklinga sem stunda nám á framhaldsskólastigi og áhersla verði lögð á að nám skuli vera liður í valdeflingu og hluti af einstaklingsáætlun. Ákvæðin voru áður í 18. gr. reglnanna en færast í 15. gr. Heimilt verði að veita framfærslu í framhaldsskólanámi til einstaklinga frá 18 ára aldri sem hafa átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum og ekki lokið grunnskóla. Heimilt verði að veita styrk til greiðslu kostnaðar vegna innritunar og námsgagna gegn framvísun greiðslukvittana (18. gr.).

Lagt er til að ákvæði vegna húsbúnaðarstyrks verði rýmkað (19. gr.). Annars vegar verði heimilt að samþykkja húsbúnaðarstyrk til einstaklinga sem eru eignalausir, eru að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hafa átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum og eru í eða hafa nýlokið endurhæfingu. Hins vegar verði heimilt að samþykkja húsbúnaðarstyrk til einstaklinga sem eru að stofna heimili og eru með miklar og flóknar þjónustuparfir og hafa verið heimilislausir.

Lagt er til að heimildir til greiðslu sérfræðikostnaðar (20. gr.) verði rýmkaðar. Tannlæknakostnaður hækki úr 40.000 kr. í 80.000 kr. og gert verði að skilyrði að þjónustan verði veitt á Íslandi. Heimilt verði að greiða allt að tíu viðtöl á tólf mánaða tímabili hjá meðferðaraðilum með starfsleyfi frá Embætti landlæknis í stað 55.000 kr. nú.

Lagt er til að viðmiðunarmörk heimildar til greiðslu útfararstyrks verði hækkuð úr 160.000 kr. í 250.000 kr.

Þá verði eingöngu heimilt að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu í stað láns eða styrks (23. gr.).

Ákvæði málsmeðferðarkafans verði breytt til samræmis við málsmeðferðarkafla í öðrum reglum.

III. Kostnaðarmat:

Heildarkostnaðaruki vegna breytinga á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð nemur 67.072.697 kr. á ári. Þá er einnig gert ráð fyrir að einskiptis kostnaður við hugbúnaðarbreytingar verði á bilinu 6–7,5 m.kr.

Kostnaður reglubreytinga	
Leikskóli	21.449.760
Frístund	8.165.198
Skólamatur	18.077.457
Daggæsla	5.313.955
Samtals kostnaður vegna barna	53.006.369
Tannlækningar	3.922.014
Sérfræðikostnaður	4.781.269
Útfararstyrkur	5.363.044
Samtals annar kostnaður	14.066.328
Kostnaður alls:	67.072.697

IV. Notendasamráð:

Haft var samráð við fulltrúa notenda og hagsmunaaðila um reglur um fjárhagsaðstoð hjá Reykjavíkurborg á fundi sem haldinn var þann 15. nóvember 2019. Fundinn sátu fulltrúar frá Pepp (People experiencing Poverty), EAPN (European Anti Poverty Network), Hugarafli og Hlutverkasetri auk þátttakenda úr átaksverkefnunum Tinnu og Grettistaki. Auk þess tóku þátt fulltrúar frá mannréttindaskrifstofu Reykjavíkurborgar og Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Umræður fóru fram varðandi leiðir til að hvetja til virkni og valdeflingar, umsóknarferlið og hvernig styðja megi barnafjölskyldur. Rætt var um hvort auknar heimildir í reglum um fjárhagsaðstoð til þess að styrkja fólk til að sækja námskeið og tómsundir og stofnun virknimiðstöðva í hverfum borgarinnar gætu leitt til aukinnar virkni sem tæki mið af einstaklingsbundnum þörfum. Fram kom gagnrýni á skerðingar á fjárhagsaðstoð sem taldar voru hamla hvata til virkni. Rætt var um erfiðleika við að taka fyrstu skref út á vinnumarkaðinn og að kvíði við að missa afkomu sína sé letjandi. Fram kom að heimild til að afla ákveðinna tekna á ári samhliða fjárhagsaðstoð yrði hvetjandi. Rætt var um að taka þurfi sérstakt tillit til einstæðra foreldra sem eigi erfitt með að finna hlutastarf á dagvinnutíma þegar börnin eru í dagvistun. Ánægja var með rafvæðingu umsókna um fjárhagsaðstoð; gagnsæi hafi aukist og nú sé sýnilegra hvaða heimildir séu í reglum um fjárhagsaðstoð til stuðnings umfram grunnfjárhæð til framfærslu. Þá fóru fram umræður um að breyta þurfi reglum um sérstaka aðstoð vegna barna (a. liður 16. gr.) þannig að foreldrar þurfi ekki að leggja út fyrir kostnaði.

Í janúar 2020 var einnig haft samráð um útfærslu á breytingum á reglunum við deildarstjóra þjónustumiðstöðva sem hafa yfirumsjón með fjárhagsaðstoð.

Á fundi velferðarráðs þann 1. apríl 2020 var framlagðri tillögu frestað og samþykkt að vísa til umsagnar hagsmunaaðila. Með hliðsjón af því að fleiri breytingar voru í farvatninu var ákveðið að fresta beiðni um umsögn að svo stöddu.

Á fundi velferðarráðs þann 2. desember 2020 var samþykkt að vísa drögum að breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð til umsagnar hagsmunaaðila. Sjö umsagnir bárust frá eftirtöldum aðilum:

- Öryrkjabandalag Íslands.
- Rauði Krossinn/flóttafólk.
- Rauði Krossinn/skaðaminnkun.

- Hugarafli.
- Hjálparstarf kirkjunnar.
- Aðgengis- og samráðsnefnd.
- Borgarskjalasafn.
- Auk þess var óskað eftir umsögnum á vef Reykjavíkurborgar og bárust sjö umsagnir.

Þann 29. janúar 2021 var haldinn fundur með þeim hagsmunaaðilum sem sendu umsögn. Lagðar hafa verið til nokkrar breytingar á reglunum eftir samráð við hagsmunaaðila. Þá var sömu aðilum einnig boðið á fund velferðarráðs þann 17. febrúar 2021 þar sem þeir fylgdu umsögnum sínum eftir.

V. Tillaga varðandi aðstoð til námsmanna í lánshæfu námi.

Loks ber að geta þess að tillögu borgarfulltrúa Sósíalístaflokks Íslands, um að veita fjárhagsaðstoð til námsfólks sem hefur ekki tæk á annarri framfærslu, var vísað til þess hóps er vann að ofangreindum breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð. Hópurinn hefur ekki lagt til að tillagan leiði til breytinga á núgildandi ákvæði reglnanna í 15. gr. en fyrir því eru eftirfarandi rök:

Efni tillögunnar varðar framfærslu námsmanna sem leggja stund á nám sem er lánshæft. Í lögum um Menntasjóð námsmanna, nr. 60/2020, kemur fram að markmið þeirra er að tryggja þeim sem falla undir lögin tækifæri til náms, án tillits til efnahags og stöðu að öðru leyti, með því að veita námsmönnum fjárhagslega aðstoð í formi námslána og styrkja, sbr. 1. gr. framangreindra laga. Menntasjóður námsmanna er sjóður sem rekinn er á grunvelli laga og ríkinu er falið að veita þá aðstoð sem þar er kveðið á um.

Í 8. gr. laga um Menntasjóð námsmanna er að finna almenn skilyrði fyrir rétti til námsaðstoðar. Rétt á námsaðstoð eiga þeir sem uppfylla eftirfarandi almenn skilyrði ásamt skilyrðum 9. eða 10. gr. eftir atvikum:

1. stunda lánshæft nám, sbr. II. kafla,
2. eru fjárráða,
3. uppfylla kröfur um lágmarksnámsframvindu samkvæmt úthlutunarreglum,
4. eru ekki í vanskilum við Menntasjóð námsmanna,
5. þiggja ekki námslán eða sambærilega aðstoð frá öðru ríki vegna lánshæfs náms,
6. uppfylla aðrar kröfur sem lög þessi gera til veitingar og endurgreiðslu námsaðstoðar.

Sérstök málskotsnefnd sker úr um hvort ákvarðanir sjóðstjórnar séu í samræmi við ákvæði laga og stjórnvaldsfyrirmæla og getur nefndin staðfest, breytt eða fellt úr gildi ákvarðanir sjóðstjórnar, sbr. 32. gr. laga um Menntasjóð námsmanna.

Í samræmi við framangreint er það hlutverk ríkisins, þ.e. Menntasjóðs námsmanna, að veita námsmönnum fjárhagslega aðstoð í formi námslána og styrkja.

Í þessu sambandi verður jafnframt að hafa í huga sjónarmið stjórnsluréttarins varðandi réttmætar væntingar aðila við töku stjórnvaldsákvarðana. Í þeim felst að ef samþykkt yrði að veita einstaklingum fjárhagsaðstoð til framfærslu við upphaf náms þá hafa þeir réttmætar væntingar til þess að fá fjárhagsaðstoð til framfærslu þar til námi lýkur, ef aðstæður þeirra eru óbreyttar.

Einnig er rétt að geta þess að sá hópur sem um ræðir getur leitað til umboðsmanns skuldara til að óska eftir greiðsluáðlögun eða til að fá styrk til greiðslu skiptakostnaðar. Þannig geta einstaklingar unnið að því að losa nafn sitt af vanskilaskrá og verður sú leið að teljast ákjósanlegust. Þá geta einstaklingar fengið aðra þjónustu af hálfu velferðarsviðs Reykjavíkurborgar, s.s. félagslega ráðgjöf eða tekið þátt í vinnumarkaðsúrræðum á vegum sviðsins.

Í eftirfarandi töflu má sjá að fjöldi háskólanema á Íslandi sem búsettir eru í Reykjavík er 9.328 einstaklingar. Þar má sjá mismunandi kostnað sem Reykjavíkurborg gæti orðið fyrir ef ákveðið hlutfall af nemum í Reykjavík myndi fá fjárhagsaðstoð á meðan á námi stendur. Ekki er hægt að leggja mat á það hversu hátt hlutfall af nemum gæti átt rétt á fjárhagsaðstoð ef reglum yrði breytt á þann veg að námsmenn sem uppfylla ekki kröfur Menntasjóðs námsmanna um lánshæfi ættu rétt á fjárhagsaðstoð til framfærslu.

Fjöldi háskólanema á Íslandi	18.658				
Fjöldi nema í Reykjavík	9.329				
Fjöldi nema	Hlutfall af nemum í Rvk.	Fjárhagsaðstoð búa einir	1 ár (9 mán fjárhagsaðstoð)	3 ár (27 mán fjárhagsaðstoð)	5 ár (45 mán fjárhagsaðstoð)
93	1%	212.694	178.580.009	535.740.028	892.900.047
187	2%	212.694	357.160.019	1.071.480.056	1.785.800.093
466	5%	212.694	892.900.047	2.678.700.140	4.464.500.234
933	10%	212.694	1.785.800.093	5.357.400.280	8.929.000.467
1.399	15%	212.694	2.678.700.140	8.036.100.420	13.393.500.701
1.866	20%	212.694	3.571.600.187	10.714.800.560	17.858.000.934
2.332	25%	212.694	4.464.500.234	13.393.500.701	22.322.501.168

VI. Gildistaka.

Lagt er til að breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð taki gildi þann 1. apríl 2021.

Fylgiskjöl:

1. Reglur Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð með tillögum að breytingum.
2. Tillögur hóps um sárafatækt barna, samþykktar á fundi velferðarráðs þann 4. desember 2019.
3. Umsagnir hagsmunaaðila, ásamt samantekt.

Samantekt athugasemda og ábendinga

Yfirferð á fundi velferðarráðs þann 24. febrúar 2021

1. gr.

Mikilvægt að skerpa á því að unnið sé á forsendum notandans með valdeflingu að leiðarljósi og allt samstarf miði út frá því að valdefla viðkomandi. **Tekið til greina.**

Gera þarf úttekt á því hvort umsækjendur séu studdir til sjálfshjálpar og virkrar þátttöku. **Ekki hægt að taka inn í reglutekta en tekið til skoðunar. Verið er að fara að senda út könnun til notenda fjárhagsaðstoðar þar sem m.a. er spurt um „Ég og ráðgjafinn minn vinnum saman að því að finna lausnir sem henta mér“.**

2. gr.

Hver einstaklingur á að hafa sjálfstæðan einstaklingsbundinn rétt til þess að hafa sínar tekjur, burtséð frá tekjum maka. **Ekki hægt að taka inn í reglutekta, sbr. ákvæði hjúskaparlaga. Fyrirkomulag reglna staðfest með dómi Hæstaréttar, dags. 8. október 2020.**

3. gr.

Rauði krossinn telur fulla ástæðu til þess að samræma nákvæmlega *hvaða tekjur skulu reiknast til frádráttar á fjárhagsaðstoð*. Í 3. gr. breytingartillagananna er kveðið á um að frá grunnfjárbörf til framfærslu skulu dregnar heildartekjur umsækjanda. **Ekki lögð til breyting. Talið koma skýrt fram í 12. gr.**

Hvernig er grunnfjárhæðin fundin út? Hún er ekki í neinum takti við raunverulegan framfærslukostnað. Krónu á móti krónu skerðing er ótrúlega letjandi og vinnur gegn valdeflingarmarkmiðum. Hvetja þarf umsækjendur með jákvæðum formerkjum. **Ekki lögð til breyting á reglum. Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga er ekki sambærileg almannatryggingakerfinu. Fjárhagsaðstoð er veitt til skemmri tíma og áhersla lögð á að beina einstaklingum inn í rétt kerfi. Í reglunum er lögð áhersla á valdeflingu og vinnumarkaðsúrræði.**

Til að stuðla frekar að valdeflingu fólks telur aðgengis- og samráðsnefnd mikilvægt að horfið sé frá krónu á móti krónu skerðingu í skrefum. Þannig skapast aukinn hvati fyrir fólk til þess að auka samfélagsþátttöku sína m.a. með því að taka að sér hlutastörf og tímabundin störf. **Ekki lögð til breyting á reglum. Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga er ekki sambærileg almannatryggingakerfinu. Fjárhagsaðstoð er veitt til skemmri tíma og áhersla lögð á að beina einstaklingum inn í rétt kerfi. Í reglunum er lögð áhersla á valdeflingu og vinnumarkaðsúrræði.**

4. gr.

Stór hluti flóttafólks þarf aðstoð frá dvalarsveitarfélagi fyrst eftir veitingu alþjóðlegrar verndar, þar sem afar skammur tími er veittur einstaklingum til húsnæðisleitar og þar með lögheimilis eftir að

þeim hefur verið gert að yfirgefa búsetuúrræði Útlendingastofnunar. **Ekki lögð til breyting á reglum. Samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga er réttur samkvæmt lögunum bundinn við lögheimili.** Eins er óljóst hvernig túlka megi ákvæðið um að “skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg”. Þýðir það hann megi ekki fara af landi brott um skemmri tíma t.d. í frí eða heimsókn til ættingja? **Ekki lögð til breyting á reglum. Umsækjandi um fjárhagsaðstoð skal vera í atvinnuleit. Litið svo á að stutt fjarvera sé í lagi.**

Mikilvægt að einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til viðbótar við örorkulífeyrir geti dvalið einhvern tíma í fyrra búsetulandi án þess að missa fjárhagsaðstoð. **Ekki lögð til breyting á reglum. Slík tilvik eru skoðuð sérstaklega.**

5. gr.

þarf að skýra hvenær er hægt að gera kröfu um endurgreiðslu láns. **Ekki lögð til breyting á reglum. Um er að ræða mat hverju sinni og því ekki hægt að skýra betur.**

6. gr.

M.t.t. aðgengis og lágþröskuldaþjónustu fyrir velferð heimilislausra umsækjanda leggur Rauði krossinn til að texta ákvæðisins verði breytt þannig að heimilt sé að ákvarða heimilislausum umsækjendum fjárhagsaðstoð til lengri tíma í senn, enda sé ljóst að aðstæður þeirra séu ólíklegar til að breytast á tímabilinu. Rauði krossinn telur slíka breytingu ekki koma í veg fyrir valdeflingu eða virkni umsækjanda. **Ekki lögð til breyting á reglum. Talið mikilvægt að þjónusta heimilislauða umsækjendur eins mikið og hægt er og er umsóknartímabilið liður í því.** Jafnramt telur Rauði krossinn ekki ástæðu til þess að fella burt heimild til að veita fjárhagsaðstoð vikulega, enda er eingöngu heimilt að veita fjárhagsaðstoð vikulega í „undantekningartilvikum“ og vegna „sérstakra aðstæðna“. **Ekki lögð til breyting á reglum. Heimild til að veita fjárhagsaðstoð vikulega er ekkert notuð.**

Það að leggja til að gildistími umsóknar sé stytur í einn mán. í senn getur fylgt álagi og stressi á sama hvaða formi umsóknin er. **Ekki lögð til breyting á reglum. Styttri umsóknartími er liður í betri þjónustu við umsækjendur.**

Það getur reynst mörgum erfitt að umsókn um fjárhagsaðstoð skuli aðeins gilda í einn mán í senn. Getur verið kvíðavaldandi. **Ekki lögð til breyting á reglum. Styttri umsóknartími er liður í betri þjónustu við umsækjendur.**

8. gr.

Rauði krossinn vekur athygli á þeim hindrunum sem upp koma fyrst eftir verndarveitingu m.a. vegna tungumálaörðuleika/eða ólæsra einstaklinga. T.d. við að fylla út umsóknareyðublað og minnisblað atvinnurekanda. Auk þess er skammur tími veittur til húsnæðisleitar eftir að þeim er gert að yfirgefa búsetuúrræði Útlendingastofnunar. Oft tekur þá við bið eftir kennitölu og/eða dvalarleyfiskorti. Mjög erfitt getur verið fyrir einstaklinga með alþjóðlega vernd að leggja fram rafrænar umsóknir vegna tungumálaörðugleika og/eða ólæsis. Þurfi umsækjendur að nota rafræn skilríki er það síðan aukahindrun, þar sem flóttafólki hefur í mörgum tilfellum reynst ómögulegt að fá rafræn skilríki.

Ástæðan er sú að í bankarnir viðurkenna ekki alltaf dvalarleyfiskort frá Útlendingastofnun sem lögleg persónuskilríki, og eru um það fjöldamörg dæmi frá síðasta ári. **Ekki lögð til breyting á reglum. Alltaf hægt að sækja um á þjónustumiðstöð og fá aðstoð. Mikilvægt að fólk fái aðstoð til að afla sér rafrænna skilríkja, liður í valdeflingu.**

Rauði krossinn hvetur til þess að skerðing verði ekki í beinum hlutföllum við þær tekjur sem umsækjendur afla sér, þ.e. „króna á móti krónu“. Rauði krossinn telur það heillaskref að auka aðgengi að fjárhagsaðstoð og auðvelda umsóknarferlið. Hins vegar þarf að gæta sérstaklega að jaðarsettum hópum svo sem heimilslausum og einstaklingum sem nota ávanabindandi vímuefni. Rauði krossinn leggur því áherslu á að gætt sé hófs við rafrænar útfærslur á umsóknarferlinu og að þjónustustig lækki ekki fyrir þá umsækjendur sem ekki hafa kost á því að nýta hinar rafrænu lausnir. Rauði krossinn áherslu á að komið sé til móts við sérstakar aðstæður heimilslausra, sem oft eiga ekki persónuskilríki. Rauði krossinn hvetur velferðarráð til að íhuga aðra möguleika til útfærslu á umsóknum heimilslausra umsækjanda m.t.t. þess að um einn viðkvæmasta hóp samfélagsins sé að ræða og afar brýnt sé að sá hópur geti hindrunarlaust sótt nauðsynlega aðstoð. útfærslu. **Ekki lögð til breyting á reglum. Alltaf hægt að sækja um á þjónustumiðstöð og fá aðstoð. Mikilvægt að fólk fái aðstoð til að afla sér rafrænna skilríkja, liður í valdeflingu.**

Breyta þarf þeirri nálgun að það þurfi sjúkdómsgreiningu og læknisvottorð til að hægt sé að fá fjárhagsaðstoð. Vottorð s.s. frá sálfræðingum eða iðjubjálfum sem þekkja viðkomandi best væri eins mikilvægt og ætti að gilda til jafns á við læknisvottorð. **Til skoðunar.**

Hvaða persónuskilríki teljast fullnægjandi? **Verður útfært síðar. Ekki þörf á að setja í reglur.** Upplýsa þarf um umsóknarferlið á fleiri tungumálum. Heyrnarlausir þurfa að hafa aðgang að upplýsingum á táknmáli og eiga kost á aðstoð táknmálstúlks. **Verður útfært síðar. Ekki þörf á að setja í reglur.** Hvers vegna þarf að framvísa gögnum um barnabætur sem koma ekki til frádráttar. **Tekið til greina.** Hvað þýðir „öðrum aðilum“ í upptalningu á gögnum. **Það geta verið allir aðrir aðilar.** Hvaða greiðslur falla þar undir - greiðslur frá vinum eða ættingjum og er þá upphæðin dregin frá fjárhagsaðstoðinni? **Það er mat hverju sinni.** Það að skilyrða umsækjendur til að skrá sig hjá Vinnumálastofnun og sýna fram á virka atvinnuleit er ekki heimild fyrir í lögum um félagsþjónustu. **Sveitarfélög hafa heimild til að útfæra þjónustuna og setja skilyrði. Í reglum Reykjavíkurborgar er gerð krafa um virka atvinnuleit þegar kemur að fjárhagsaðstoð.** Hver metur „viðhlítandi“ skýringar varðandi missi á hlutfallslegum rétti til fjárhagsaðstoðar. **Viðkomandi ráðgjafi** Tvær vikur til að skila inn gögnum eru of stuttur tími ef um óvinnufærni er að ræða. Má ekki auka kostnað einstaklinga vegna tíðra skila á læknisvottorðum. **Um er að ræða almenna reglu en aðstæður skoðaðar hverju sinni.**

9. gr.

Þó getur umsókn skv. breytingartillögunum verið lögð fram á sérstöku eyðublaði hjá þjónustumiðstöð, enda séu gildum persónuskilríkjum framvísað með mynd. Hér sem áður leggur Rauði krossinn áherslu á að komið sé til móts við sérstakar aðstæður heimilslausra, sem oft eiga ekki persónuskilríki. **Slík mál eru skoðuð hverju sinni og einstaklingum ekki synjað um fjárhagsaðstoð vegna skorts á persónuskilríkjum ef aðstæður þeirra eru með þessum hætti.**

Sveitarfélög verða að aðstoða fólk við að fylgja eftir málum sínum til Tryggingastofnunar. **Ráðgjafar aðstoða oft umsækjendur með margvíslegum hætti.**

10. gr.

10. og 11. gr. Félagið vekur athygli á mjög bágri stöðu margra þeirra sem koma hingað til lands sem flóttamenn og gríðarlegri stuðningsþörf margra sem eru að reyna að komast út á vinnumarkaðinn og eins við að halda vinnu. Mikilvægt er að hvetja þá einstaklinga og styrkja til áframhaldandi náms, frekar en að ýta þeim strax út á vinnumarkaðinn. Hið síðarnefnda getur leitt til þess að viðkomandi festast í láglaunastörfum þrátt fyrir ríkan vilja og getu til þess náms sem hugur þeirra stendur til. **Viðkomandi á rétt á ráðgjöf.**

Á hverju byggir ákvörðun um 2.5% hækkun. Ef grunnfjárhæðin væri ákvörðuð í samræmi við leiðbeinandi reglur félagsmálaráðuneytisins væri upphæðin 263.392 kr. fyrir einstakling sem rekur eigið heimili. **Hækkun um 2,5% byggir á verðlagsforsendum fjárhagsáætlunar 2021. Reglur ráðuneytisins eru einungis til leiðbeiningar.**

Hvað með þá foreldra sem eru ekki með lögheimili barna en eru með börn í umgengni? **Ekki lögð til breyting á reglum. Ákvæði í mismunandi lögum kveða á um lögheimili barns skuli vera hjá öðru foreldrinu.**

Til að stuðla frekar að valdeflingu fólks telur aðgengis- og samráðsnefnd mikilvægt að horfið sé frá krónu á móti krónu kerðingu í skrefum. Þannig skapast aukinn hvati fyrir fólk til þess að auka samfélagsþátttöku sína m.a. með því að taka að sér hlutastörf og tímabundin störf. **Ekki lögð til breyting á reglum. Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga er ekki sambærileg almannatryggingakerfinu. Fjárhagsaðstoð er veitt til skemmri tíma og áhersla lögð á að beina einstaklingum inn í rétt kerfi. Í reglunum er lögð áhersla á valdeflingu og vinnumarkaðsúrræði.**

11. gr.

Rauði krossinn telur það ekki jákvætt að lækkun grunnfjárhæðar sé beitt sem refsikenndum viðurlögum, líkt og reglurnar bera með sér. Gæta þurfi að því að lækkun fjárhagsaðstoðar skerði ekki möguleika umsækjanda til þess að fóta sig í samfélaginu og komi í veg fyrir hugsanlegan bata. Rauði krossinn veltir því t.a.m. fyrir sér hvort að lækkun grunnfjárhæðar í þeim tilfellum sem einstaklingur sinnir ekki einstaklingsáætlun sé til þess fallin að styrkja stöðu viðkomandi til þess að ná seinni markmiðum í sínu bataferli. **Ekki lögð til breyting á reglum. Við lækkun grunnfjárhæðar eru aðstæður viðkomandi vandlega skoðaðar og metnar í hverju tilviki fyrir sig.**

Engin lagastoð fyrir skilyrði um virka atvinnuleit né skerðingu fjárhagsaðstoðar. Hugtakið „veigamiklar ástæður“ mjög matskennt. **Ekki lögð til breyting. Sveitarfélög hafa heimild til að útfæra þjónustuna í sínum reglum.**

12. gr.

Rauði krossinn telur að það færi betur að kveða einfaldlega á um að skattskyldar tekjur skuli koma til frádráttar við ákvörðun fjárhagsaðstoðar. Í gildandi reglum er kveðið á um að með umsókn skuli fylgja yfirlit yfir eignir og tekjur vegna síðastliðins árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og mánuðinn á undan. Heimilslausir umsækjendur eru sjaldan í stöðu til að gæta að slíkri gagnasöfnun, sér í lagi ef ákvarða skuli fjárhagsaðstoð mánuð í senn. Rauði krossinn leggur því til að heimild Velferðarsviðs Reykjavíkurborgar til að afla frekari upplýsinga, sbr. 7. mgr. 8. gr. breytingartillagnanna, verði meginregla og eftir atvikum útfærð nánar, enda ljóst að gerð sé grein fyrir umræddum greiðslum á staðgreiðsluskrá Ríkisskattstjóra. Er það til þess fallið að auðvelda heimilslausum að sækja sér aðstoð Reykjavíkurborgar og er jafnframt í takt við raf- og sjálfvirknivæðingu á umsóknarferlinu. **Ekki lögð til breyting á reglum. Framkvæmdin er á þessa leið, þ.e. aflað er upplýsinga um tekjur og eignir úr staðgreiðsluskrá RSK.**

Bent er á hversu óheppilegt og skaðlegt það getur verið að tekjutenging skuli vera við maka, m.a. vegna hættu á fjárhagslegu ofbeldi í þessu aðstæðum. Lagt er til að hægt sé að meta hverju sinni hvort tekjutenging eigi við og hvort að hægt verði að veita undanþágu frá þessu ákvæði ef það kunni að þykja skaðlegt fyrir einstaklinginn. **Ekki lögð til breyting á reglum. Undanþágur eru veittar í sérstökum aðstæðum.**

Mæðra- og feðralaun ættu ekki að skerða fjárhagsaðstoð þar sem þau eru greiðslur vegna barna sbr, annan texta í greininni. **Ekki lögð til breyting á reglum. Mæðra- og feðralaun eru skattskyldar tekjur, ólíkt meðlagi og barnabótum. Það er því eðlismunur á þessum greiðslum.**

13. gr.

Gagnrýnivert að skilyrði sé um að börn umsækjenda séu með lögheimili á Íslandi þar sem umsækjendur eru áfram meðlagsskyldir þó svo barn eða börn þeirra flytji úr landi. **Ekki lögð til breyting á reglum. Þetta er ekki hlutverk sveitarfélaga.**

Mikilvægt er að tryggja stöðu fráskilinna foreldra vegna meðlagsgreiðslna ef barn flytur erlendis. **Ekki lögð til breyting á reglum. Þetta er ekki hlutverk sveitarfélaga.**

15. gr.

Eins og fram kemur ofar er mikilvægt að fólk eldra en 18 ára hafi greiðan aðgang að fjárhagsstuðningi til að stunda framhaldsskólanám og á það sérstaklega við um ungt flóttafólk. Það þarf einnig að vera skýrt að ef menntakerfi eru ekki sambærileg milli landa og viðkomandi er talin/n hafa lokið framhaldsskólanámi erlendis en telst ekki hafa gert það skv. inntökureglum fyrir frekara nám hér að þá fái viðkomandi styrk til að ljúka því sem upp á vantar. Þá þarf að hafa í huga að einungis einn skóli á framhaldsskólastigi á höfuðborgarsvæðinu (Tækniskólinn) hefur fram að þessu boðið ungu flóttafólki að stunda fullt nám í íslensku og er annar (Fjölbraut í Breiðholti) að bætast við núna. En biðlistar eru langir. Aðrir þeir sem stunda nám á framhaldsskólastigi geta yfirleitt ekki stundað fullt nám, vegna takmarkaðs framboðs námskeiða í íslensku og lítils stuðnings við einstaklinga með annað móðurmál en íslensku innan skólanna. **Ekki lögð til breyting á reglum. Ábending.**

Telja verður að einstaklingur sem þegar er nægilega jaðarsettur til að eiga rétt á aðstoðinni kunni að vera verulega erfitt um vik að sinna fullu námi með kröfu um 90% mætingu. Rauði krossinn leggur til að skilyrði um námshlutfall og mætingu séu fremur útfærðar í einstaklingsáætlunum með hliðsjón af aðstæðum umsækjanda hverju sinni, líkt og lagt er til í breytingartillögunum og að slík útfærsla sé meginregla. **Ekki lögð til breyting. Skilyrði um námshlutfall og mæting er útfært í einstaklingsáætlun ásamt öðrum atriðum. Gerð er meginregla um 90% mætingu en atvik skoðuð sérstaklega ef þörf er á.**

Mikilvægt er að styðja einnig einstaklinga í námi sem er á háskólastigi og einnig starfs- og iðngreinar. Sem sagt styðja einnig fullorðna til náms eftir framhaldsskóla, til háskólanáms eða annars framhaldsnáms. Gott væri að forgangsraða starfs- og ingreinum en viðteljum mikilvægt að styðja þennan mikilvæga þátt hvaða nám sem um er rætt. Of mörg dæmi um að einstaklingar þurfi að gefast upp og hætta í námi vegna þess að það eru engir möguleikar á fjárhagslegum styrk. **Ekki lögð til breyting vegna náms á háskólastigi. Námsaðstoð nær til starfs- og iðngreina á framhaldsskólastigi. Þegar nám verður lánshæft er hægt að leita til Menntasjóðs námsmanna.**

Krafa um 90% mætingu telst íþyngjandi. Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir og því styttri en hver önnur í framhaldsskóla. Getur skapað streitu hjá námsmönnum. **Ekki lögð til breyting. Skilyrði um námshlutfall og mæting er útfært í einstaklingsáætlun ásamt öðrum atriðum. Gerð er meginregla um 90% mætingu en atvik skoðuð sérstaklega ef þörf er á. Umsókn um námsaðstoð er ein önnur.**

16. gr.

Hver er ástæðan fyrir því að leitast skal við að kanna aðstæður beggja foreldra? **Skilyrði um að kanna aðstæður beggja foreldra fellt út.**

18. gr.

Hvað með styrk fyrir tölvukaup. Flestir ef ekki allir þurfa tölvur þegar þeir fara í framhaldsnám. Það myndi muna um þótt það væri ekki nema fyrir helmings kostnaðar. **Til skoðunar.**

Hver er ástæða þess að tekið er út í fyrstu málsgrein að til viðbótar við fjárhagsaðstoð geti verið aðstoð vegna almennra skólagjalda. **Fært til. Það er hægt að fá fjárhagsaðstoð og svo náms- og bókakostnað.**

19. gr.

Hér er ekki minnst á flóttafólk sérstaklega, sem á eins og er rétt á húsbúnaðarstyrk skv. *Leiðbeinandi reglum fyrir sveitarfélög um móttökupjónustu og aðstoð við félagslega þátttöku flóttafólks frá maí 2014.* Kvótaflóttafólki hefur verið útvegaður húsbúnaður fyrir komu. Ekki er ljóst hvernig þessu verður háttað í því samræmda móttökukerfi sem nú er unnið að á vegum félagsmálaráðuneytisins, en afar mikilvægt er að flóttafólk sem hingað kemur allslaut eigi áfram rétt á slíkri aðstoð. **Ekki lögð til breyting á reglum. Ekki ástæða til að minnst á flóttafólk, það á rétt eins og aðrir.**

Rauði krossinn telur tilefni til þess að kveða á um að endurgreiðsla skuli koma strax til framkvæmda. Sé stuðningurinn veittur til þeirra sem standa hvað höllustum fæti í samfélaginu hefur hann takmarkaða þýðingu ef þeim verður gert að leggja út fyrir kostnaðinum án endurgreiðslu svo vikum skipti. Þar sem styrkurinn er eingöngu veittur í eitt skipti, sbr. 3. mgr. 19. gr., væru umsækjendur með mjög ójafnan möguleika til að nýta sér aðstoðina ef forsenda hennar er að standa undir útlagningu fjármagns í lengri tíma. **Ekki lögð til breytingar á reglum. Lögð er mikil áhersla á að endurgreiðsla sé framkvæmd eins fljótt og unnt er.**

20. gr.

Mikil framför er að sérfræðiaðstoð sé aukin. Það er sérlega mikilvægt fyrir fólk sem hefur verið á flóttu og kemur með þungan sálrænan bagga sem þarf iðulega langan tíma til að vinna úr þannig að fólk farnist vel í nýjum heimkynnum og geti tekið virkan þátt í samfélaginu. Það getur verið þörf á því að sumir, s.s. flóttafólk, þurfi meiri aðstoð í ákveðnum tilvikum og yfir langan tíma. Flóttafólk hefur að jafnaði ekki notið heilbrigðisþjónustu í langan tíma áður en það fær vernd hér og því er oftast um margháttaðan uppsafnaðan vanda að ræða og þyrfti að taka tillit til þess hvað varðar upphæðir og fjölda tíma í boði. **Ekki lögð til breyting. Ábending.**

Skilyrði fyrir aðstoðinni er að viðkomandi umsækjandi hafi samfleytt þegið fjárhagsaðstoð samkvæmt reglum Reykjavíkurborgar í 12 mánuði. Í því felst jafnframt skilyrði um að umsækjandi hafi haft lögheimili í Reykjavík yfir sama tímabil, sbr. þó 2. mgr. 13. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga. Jaðarsettir einstaklingar, einkum konur og ungmenni sem fylgja öðrum, skipta reglulega um lögheimili eða aðsetur án þess að það sé endilega gert á þeirra eigin forsendum. Rauði krossinn telur tilefni til að veita sérstaka undanþágu í slíkum tilfellum. Einnig telur Rauði krossinn tilefni til undanþágu þeim tilfellum þar sem umsækjandi hefur þegið fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg í skemmri tíma en 12 mánuði, enda sé um bráðatilkvæmi að ræða. **Ekki lögð til breytingar á reglum. Ef aðstæður eru með framangreindum hætti er hægt að óska eftir undanþágu hjá áfrýjunarnefnd velferðarráðs.** Jafnframt telur Rauði krossinn tilefni til að hafa sérfræðinga í hjúkrun með í upptalningu b-liðar 20. gr. breytingartillagnanna. **Til skoðunar.**

Vilja benda á starfsheiti iðjubjálfa sem eru mikilvægir í allri endurhæfingu. **Til skoðunar.**

Lagt til að skilyrði um að hafa fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samfleytt í undanfarna 12 mánuði verði tekið út og þess í stað sett in tekjumörk til viðmiðunar, til dæmis fjárhæð óskertra greiðslna almannatrygginga. Þá þyrfti að skilgreina að hægt sé að sækja um undanþágu vegna sérstakra aðstæðna. **Ekki lögð til breytingar á reglum. Ef aðstæður eru með framangreindum hætti er hægt að óska eftir undanþágu hjá áfrýjunarnefnd velferðarráðs.** Hver og hvernig er metið hvaða eru nauðsynlegar tannlækningar? Hvers vegna er tekjulágum ekki gefinn kostur á því að fá styrk vegna nauðsynlegra tannlækninga erlendis? Er heimilt að takmarka styrkina við tannlækningar á Íslandi með tilliti til ákvæða EES - samningsins. **Ekki lögð til breytingar á reglum. Hér er um að ræða heilbrigðisþjónustu sem á að vera á hendi ríkisins.**

21. gr.

Sérstakt fagnaðarerindi að viðmiðunarmörk vegna greiðslu útfararstyrks séu hækkuð.

Misræmi á milli 3. og 4 málsgr, það er að heimilt er að veita styrk til tekjulágs eftirlifandi maka án þess skilyrðis að viðkomandi þurfi að hafa fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu, en það skilyrði er hins vegar sett fyrir útfararstyrk vegna útfarar barns. Réttara væri að tekjulágir foreldrar/foreldri geti fengið útfararstyrk vegna útfarar barns þess. Hver er áhrif af þeirri breytingu að heimila úfararstyrk í stað fjárhagsaðstoðar til útfarar barns foreldris sem fengið hefur fjárhagsaðstoð til framfærslu? **Tekið til greina.**

23. gr.

Ef 23.grein er rétt skilin hjá okkur gæti reynst erfitt fyrir flóttafólk að fá þetta til að ganga upp. Ef framvísa þarf staðfestingu frá banka um að viðkomandi eigi kost á bankaláni þarf viðkomandi yfirleitt að hafa einhverja viðskiptasögu innan bankans til að eiga kost á láninu og það á ekki við í tilfellum flóttafólks sem er nýbúið að fá dvalarleyfi hér. Sama á við um að þurfa að framvísa húsaleigusamningi til að fá ábyrgðaryfirlýsingu frá sveitarfélaginu. Það er erfitt að fá slíkan samning án ábyrgðaryfirlýsingarinnar. **Ekki lögð til breyting. Það þarf að framvísa staðfestingu frá banka um að komandi eigi ekki kost á láni og það ætti að vera hægt fyrir alla. Gerð er krafa um drög að húsaleigusamningi.**

Þá er lagt til að eingöngu verði heimilt að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu, í stað láns eða styrks. Rauði krossinn telur að tilefni sé til að kveða nánar um hvenær leigusala sé heimilt að ganga á ábyrgðaryfirlýsingu. Telur Rauði krossinn að gera verði kröfu um að leigusali sýni fram á að heimilt sé að ganga á ábyrgðina. Að öðrum kosti kynni leigusali að ganga á ábyrgðina í órétti, en við það félli ábyrgð á umsækjanda hvað varðar endurkröfu Reykjavíkurborgar. Aftur á móti væru slík skilyrði fyrir að gengið yrði á ábyrgðina til þess fallin að gera hana minna aðlaðandi fyrir leigusala og aðstoðin því ólíklegri til að ná markmiðum sínum. Telur Rauði krossinn að íhuga þurfi vandlega útfærslu á breytingunni og telur skorta á rökstuðningi fyrir henni í minnisblaðinu. **Ekki lögð til breyting. Nánari leiðbeiningar í húsaleigulögum.**

Hversu langan tíma hefur umsækjandi til að greiða ábyrgðina? Er lánið vaxtalaust? Tryggja þarf stöðu fólks gagnvart leigusala ef hann neitar ábyrgð og vill frekar tryggingu inn á banka. **Ekki lögð til breyting. Umsækjandi hefur 72 mánuði til að greiða lánið sem er vaxtalaust.**

Mikilvægt að breytingin verði ekki til þess að takmarka möguleika umsækjanda á að koamst í leiguhúsnæði ef leigusali samþykkir ekki ábyrgðaryfirlýsingu frá borginni og vill frekar tryggingafé inn á banka. Lagt er til að áfram verði heimilt að veita lán og/eða styrk til tryggingar húsaleigu í undantekningartilvikum. **Ekki lögð til breyting á reglum. Ábyrgð hefur sama vægi og tryggingafé inn á banka.**

24. gr.

Hvort að aðstoð styrki félagslega stöðu í stað skuldastöðu er mjög matskennt. Hver er ástæðan fyrir þessari breytingartillögu. **Ekki lögð til breyting. Talið er að félagsleg staða sé víðtækari og í henni felist m.a. skuldastaða. Samræmis betur hlutverki sveitarfélagsins samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga.**

28. gr.

Þar segir ef upplýsingar um nauðsyn á aðstoð berast með öðrum hætti. Hvað er meint með öðrum hætti? **Ekki lögð til breyting á reglum. Það getur t.d. verið vinir, ættingjar, stofnanir o.s.frv.**

29. gr.

Hér væri gott að sjá sterkara til orða tekið með samvinnu við notandann. Skerpa þarf á að um valdeflandi samstarfs sé að ræða hverju sinni. Það þýðir að lögð sé áhersla á að samvinna sé alltaf á forsendum notandans. Að sama skapi hefði verið gott að geta séð hvaða einstaklingsáætlun feli í sér en bendum á að það sé mikilvægt að hún sé fyrst og fremst á forsendum notandans. **Ekki lögð til breyting. Ekki ástæða til að kveða á um hvað kemur fram í einstaklingsáætlun. Getur komið fram á heimasíðu og er breytingum háð.**

Mætti orða betur það er eins og verið sé að orða hlutinn með sama hætti. **Ekki lögð til breyting.**

35. gr.

Hafa þarf í huga að vegna tungumálaörðugleika/algengi ólæsis meðal flóttafólks þarf að vera öruggt að allar upplýsingar berist einstaklingum með tryggilegum hætti, á ensku auk íslensku ef um skriflegt svar er að ræða, en annars munnlega á tungumáli sem viðkomandi skilur. **Ekki lögð til breyting á reglum. Ráðgjafi tryggir upplýsingamiðlun.**

Við í Hugarafli fögnum þeim breytingum sem koma fram hér og þökkum fyrir tækifærið að geta sagt okkar álit á þeim. Það er ánægjulegt að sjá áhersluna á einstaklinginn og valdeflinguna. Við fögnum því einnig sérstaklega að aukin áhersla er lögð á réttindi barna og barnafjölskyldna.

Við höfum nokkrar mikilvægar ábendingar varðandi breytinguna og skýrum þær hér.

Reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

I. kafli Almenn atriði

1. gr.

Lagagrundvöllur fjárhagsaðstoðar

Skylt er að veita fjárhagsaðstoð til framfærslu einstaklinga og fjölskyldna sem ekki geta séð sér og sínum farborða án aðstoðar, sbr. IV. og VI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, með síðari breytingum, sbr. og III. kafla reglna þessara.

Heimilt er að veita einstaklingum og fjölskyldum aðstoð vegna sérstakra aðstæðna, m.a. vegna heimilisstofnunar, náms eða óvæntra áfalla, sbr. IV. kafla reglna þessara.

Virða skal sjálfsákvörðunarrétt umsækjenda og þeir studdir til sjálfshjálpar og virkrar þátttöku í mótun þjónustu sem að þeim snýr. Skal þess gætt að hvetja umsækjanda til ábyrgðar á sjálfum sér og öðrum, styrkja hann til sjálfshjálpar og virða sjálfsákvörðunarrétt hans, sbr. 2. mgr. 1. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991, með síðari breytingum.

Athugasemd: Það er afar mikilvægt að skerpa á því að unnið sé á forsendum notandans með valdeflingu að leiðarljósi og allt samstarf miði úr frá því að valdefla viðkomandi.

Félagsleg ráðgjöf skal standa umsækjanda til boða, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 og 9. gr. reglna þessara. Skal þjónustan miða að valdeflingu og hvatningu til virkrar þátttöku í samfélaginu og taka mið af einstaklingsbundnum þörfum og aðstæðum hvers og eins.

Gefa skal sérstakan gaum að fjárhagslegum og félagslegum aðstæðum barnafjölskyldna og meta sérstaklega þarfir barna vegna þátttöku þeirra í þroskavænlegu félagsstarfi, í samræmi við 30. gr.

laga um félagsþjónustu sveitarfélaga-og 16. og 17. gr. reglna. þessara.

Jafnan skal kanna til þrautar rétt umsækjanda til annarra greiðslna, þar með talið frá almannatryggingum, atvinnuleysistryggingum, lífeyrissjóðum og sjúkrasjóðum stéttarfélaga, svo og skal kanna rétt til aðstoðar samkvæmt lögum um námsstyrki.

2. gr.

Framfærsluskylda

Hverjum manni er skylt að framfæra sjálfan sig, maka sinn og börn yngri en 18 ára, **sbr. hjúskaparlög nr. 31/1993 og 19. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991, með síðari breytingum**. Fólk sem er í skráðri sambúð í þjóðskrá á sama rétt til fjárhagsaðstoðar og hjón.

3. gr.

Mat á fjárþörf

Við ákvörðun á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárþörf til framfærslu lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur. Heimilt er að lækka grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar í ákveðnum tilvikum, sbr. 11. gr. reglna þessara. Tekið skal tillit til sérstakra aðstæðna eftir því sem við á, sbr. reglur þessar og fjárhagsaðstoð veitt í samhengi við aðra þjónustu og stuðning sem umsækjandi fær frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar.

4 gr.

Réttur fylgir lögheimili

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram í lögheimilissveitarfélagi. **Skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg**. Þurfi einstaklingur á skyndilegri aðstoð að halda í dvalarsveitarfélagi **vegna slysa, veikinda eða af öðrum brýnum orsökum** er skylt að veita tímabundna aðstoð. Skal haft samráð við lögheimilissveitarfélag **umsækjanda** og aðstoð metin og veitt í samræmi við reglur þess. Lögheimilissveitarfélag endurgreiðir dvalarsveitarfélagi kostnaðinn **að fullu**, sbr. 14. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga **nr. 40/1991, með síðari breytingum**.

5. gr.

Form fjárhagsaðstoðar

Fjárhagsaðstoð skal að jafnaði veitt sem styrkur. Fjárhagsaðstoð er einungis veitt sem lán óski umsækjandi þess eða könnun á aðstæðum leiðir í ljós að eðlilegt sé að gera kröfur um endurgreiðslur með tilliti til eigna og framtíðartekna, sbr. 24. gr. og 25. gr. reglna, þessara sbr. og 22. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Lán eru vaxtalaus.

6. gr.

Gildistími umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu

Fjárhagsaðstoð **til framfærslu** skal greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil. **Móttaka umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu ákvarðar**

fyrir hvaða mánuð umsókn gildir.

Þegar umsækjandi fær jafnframt bætur frá Tryggingastofnun ríkisins eða greiðslur frá Fæðingarorlofssjóði og ljóst er að aðstæður hans muni ekki breytast, er heimilt að samþykkja aðstoð í sex mánuði í senn.

7. gr.

Fjárhagsaðstoð aftur í tímann

Fjárhagsaðstoð er aldrei skylt að veita lengra aftur í tímann en fjóra mánuði frá því að umsókn er lögð fram, sbr. 3. mgr. 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga. Rökstuddar ástæður þurfa að liggja að baki ef aðstoð er veitt aftur í tímann og verður skilyrðum reglna þessara fyrir fjárhagsaðstoð að vera fullnægt allt það tímabil sem sótt er um.

II. kafli

Umsókn um fjárhagsaðstoð

8. gr.

Umsókn og fylgigögn

2

Umsókn um fjárhagsaðstoð skal leggja fram með rafrænum hætti á vefsíðu Reykjavíkurborgar og undirrita með rafrænum skilríkjum. Umsókn getur einnig verið lögð fram á sérstöku eyðublaði hjá þjónustumiðstöð, undirrituðu af umsækjanda sem þá skal framvísa gildu persónuskilríki með mynd.

Í umsókn skulu koma fram upplýsingar um umsækjanda, þar með talið lögheimili, fjölskyldugerð, nafn maka og barna á framfæri og upplýsingar um skráningu í nám. Umsækjanda ber að leggja fram dvalarleyfi í þeim tilfellum sem það á við.

Umsókn skal fylgja yfirlit yfir eignir og tekjur vegna síðastliðins árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og mánuðinn á undan, þar með talda greiðslur frá Tryggingastofnun ríkisins, innlendum og erlendum lífeyrissjóðum, Atvinnuleysistryggingasjóði, sjúkrasjóðum stéttarfélaga, bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum eða öðrum aðilum, barnabætur, mæðra- og feðralaun.

Þegar umsækjandi er atvinnulaus skal hann skrá sig hjá Vinnumálastofnun og leggja fram staðfestingu þess efnis ásamt staðfestingu á réttindastöðu sinni hjá Vinnumálastofnun og greiðslu bóta. Umsækjandi skal sýna fram á virka atvinnuleit á Íslandi. Hafi umsækjandi hvorki skráð sig hjá Vinnumálastofnun né sinnt virkni, án viðhlítandi skýringa, missir hann hlutfallslegan rétt til fjárhagsaðstoðar það tímabil, sbr. 11. gr. reglna þessara.

Hafi umsækjandi ekki fengið atvinnuleysisbætur vegna veikinda eða hann er ekki fær um að sinna atvinnu vegna veikinda skal hann framvísa læknisvottorði sem skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á óvinnufærni og áætlun um endurhæfingu, þegar við á. Læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða.

Athugasemd: Við teljum að það þurfi að breyta þeirri nálgun að það þurfi sjúkdómsgreiningu og læknisvottorð til að hægt sé að fá fjárhagsaðstoð. Við þekkjum of mörg dæmi um að einstaklingar sem þurfa á aðstoðinni halda en hafa ekki læknisfræðilega greiningu geti lent í alvarlegum aðstæðum. Það að vera hafnað um aðstoð vegna þess að greining liggja ekki fyrir getur ýtt undir vonleysi og uppgjöf. Eins viljum við benda á að oftsinnis eru gefin út læknisvottorð af læknum sem þekkja viðkomandi nánast ekki neitt en vegna reglugerðarinnar er það nauðsynlegt. Okkar reynsla er sú að það getur verið mikilvægara og raunhæfara að fengnir verið aðrir aðilar eins og iðjuþjálfar eða sálfræðingar sem þekkja viðkomandi best og eru jafnvel í reglulegum samskiptum eins og í gegnum Hugarafli. Það væri mikilvægt að hægt væri að fá álit hjá þessum aðilum og umsögn frá þeim gæti gilt á við læknisvottorð. Að sama skapi næðist oft á tímum meiri upplýsing um færni og aðstæður viðkomandi. Ef þetta væri gert væri líka spornað við þeirri sjúkdómsvæðingu sem því miður er lögð of rík áhersla á í okkar samfélagi og sérstaklega ef um andlegar áskoranir er að ræða.

Erlendum ríkisborgurum ríkis innan EES ber að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu. Réttur til fjárhagsaðstoðar getur myndast í fyrsta lagi þremur mánuðum eftir skráningu lögheimilis.

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar getur, ef þörf krefur, aflað frekari upplýsinga um umsækjanda, m.a. hjá skattayfirvöldum, atvinnurekendum, Tryggingastofnun ríkisins, Vinnumálastofnun, Útlendingastofnun og innlendum og erlendum lífeyrissjóðum. Skal það gert í samráði við umsækjanda.

Umsækjandi skal skila inn nauðsynlegum gögnum í síðasta lagi tveimur vikum eftir að umsókn hefur verið undirrituð. Að öðrum kosti skal umsókn synjað á grundvelli ófullnægjandi gagna. Heimilt er að synja umsókn um fjárhagsaðstoð ef umsækjandi neitar að veita upplýsingar um fjárhag sinn og/eða maka síns eða aðrar upplýsingar, sbr. 3. mgr. 8 gr. reglna þessara.

9. gr.

Félagsleg ráðgjöf og samráð

3

Kanna skal sérstaklega aðstæður umsækjanda sem fengið hefur fjárhagsaðstoð lengur en þrjá mánuði. Samhliða skal veita félagslega ráðgjöf, sbr. V. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991, með síðari breytingum. Gera skal einstaklingsáætlun þar sem hafa skal samvinnu og

samráð að leiðarljósi, sbr. 8. gr. og 58. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga.

III. kafli

Réttur til fjárhagsaðstoðar Útreikningur fjárhagsaðstoðar

10. gr.

Grunnfjárhæðir

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings, 18 ára eða eldri, sem rekur eigið heimili getur numið allt að X kr. á mánuði.

Með rekstri eigin heimilis, sbr. ákvæði 1. mgr. er átt við þegar viðkomandi býr í eigin húsnæði eða leigir húsnæði og leggur fram þinglýstan húsaleigusamning.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til hjóna/sambúðarfólks getur numið allt að X kr. (X x 1,6).

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr með öðrum, leigir húsnæði án þinglýsts leigusamnings eða hefur ekki aðgang að húsnæði er X kr.

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings sem býr hjá foreldrum er X kr. (X:2). Hafi einstaklingur, sem fellur undir framangreint forsjá barns, skal viðkomandi reiknuð grunnfjárhæð sem nemur X kr. á mánuði.

Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða og síðdegishressingar. Um þjónustugreiðslur er að ræða sem greiðast til skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar.

Sama gildir um daggæslu barns í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Foreldri sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum fær sérstaka fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn með lögheimili og á framfæri foreldris sem er í daggæslu í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Miðað er við að aðstoðin nemi sömu upphæð og foreldrar greiða í náms- og fæðisgjald fyrir átta stundir á leikskólum Reykjavíkurborgar. Greitt er gegn framvísun greiðslukvittana.

Unglingar yngri en 18 ára eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð í eigin nafni.

11. gr.

Lækkun grunnfjárhæðar

Hafi umsækjandi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu án viðhlítandi skýringa, skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu, sbr. 11. gr. reglna þessara, í tvo mánuði nema veigamiklar ástæður sem koma fram í mati mæli gegn því.

Lækkun fjárhagsaðstoðar hefst þegar fyrir liggur staðfesting á því að umsækjandi hafi hafnað atvinnu eða sagt starfi sínu lausu. Sama gildir um umsækjanda sem sætir viðurlögum eða er á biðtíma samkvæmt ákvörðun Vinnumálastofnunar. Þá skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu verði umsækjandi uppvís að því að stunda atvinnu án þess að upplýsa um tekjur.

Heimilt er að greiða hálfa grunnfjárhæð til umsækjanda sem ekki sinnir kröfu um staðfestingu á atvinnuleit hjá Vinnumálastofnun, án viðhlítandi skýringa. Sama gildir um umsækjanda sem hætt hefur þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu eða námi og/eða stendur ekki við einstaklingsáætlun, nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því.

Þeir einstaklingar sem fá fjárhagsaðstoð til framfærslu á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni skulu í samvinnu við félagsráðgjafa gera einstaklingsáætlun sem miðar að því að umsækjandi nái vinnufærni að öllu leyti eða að hluta. Sinni einstaklingur ekki einstaklingsáætlun skal greiða hálfa grunnfjárhæð til framfærslu þann mánuð og mánuðinn á eftir nema veigamiklar ástæður sem fram koma við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því. Læknisvottorð skal útgefið af heilsugæslu- eða sérfræðilækni umsækjanda og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða. Í læknisvottorði skal koma fram mat læknis á vinnufærni og áætlun um endurhæfingu þegar það á við. Að jafnaði skal læknisvottorð ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram.

Taka skal mið af félagslegum aðstæðum barna áður en ákvörðun er tekin um lækkun fjárhagsaðstoðar til einstaklinga sem eru með börn á framfæri.

Fjárhagsaðstoð sem er veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er ætíð endurkræf, sbr. 23. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og 33. gr. reglna þessara.

12. gr.

Tekjur og eignir umsækjanda

Með tekjum er átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna, þ.e. atvinnutekjur, allar skattskyldar tekjur frá Tryggingastofnun ríkisins, greiðslur úr lífeyrissjóðum, atvinnuleysisbætur, leigutekjur o.fl.

greiðslur vegna barna og **húsnæðis-/vaxtabætur og/eða sérstakur húsnæðisstuðningur**, koma til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Mæðra- og feðralaun reiknast umsækjanda til tekna. Eigi umsækjandi rétt á atvinnuleysisbótum, skal reikna atvinnuleysisbætur honum til tekna. **Hið sama á við ef umsækjandi á rétt á greiðslum frá öðrum aðilum.**

Þjónustumiðstöð er heimilt að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur.

Miða skal við heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá.

Við **mat á** fjárhagsaðstoðar **er** gert ráð fyrir að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum og meðlögum ef við á.

Húsnæðis- og vaxtabætur eru ekki taldar til tekna. Gert er ráð fyrir að húsnæðiskostnaði verði fyrst og fremst mætt með greiðslum vaxta- og/eða **húsnæðis**bóta, en einnig er gert ráð fyrir honum í grunnfjárhæð.

Eigi umsækjandi, maki hans eða sambýlingur, eignir umfram íbúðarhúsnæði **til eigin nota** og eina bifreið, eða hafi hann nýlega selt eignir sínar, skal honum vísað á lánaþingreiðslu banka og sparisjóða, þó að tekjur hans séu lægri en grunnfjárhæð. Ef umsækjandi, maki hans eða sambýlisaðili, á eignir sem nýtast geta til framfærslu á hann ekki rétt á fjárhagsaðstoð.

Athugasemd: Tekjutenging maka. Við viljum benda á hversu óheppilegt og skaðlegt það getur verið að tekjutenging skuli vera við maka. Sjálfræðið verður erfitt að byggja upp í þeim kringumstæðum og erfitt að sjá valdeflinguna hér. Það er að auki hætta á fjárhagslegu ofbeldi í þessum aðstæðum, þ.e. að einstaklingur verði háður maka sínum og sé undir oki vegna þess að tekjur skerðast vegna þessa. Við leggjum til að við þessar aðstæður sér hægt að meta hverju sinni hvort tekjutenging eigi við og að hægt verði að veita undanþágu frá þessu ákvæði ef það kunni að þykja skaðlegt fyrir einstaklinginn.

13. gr.

Greiðslur meðlags

Heimilt er að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur einstaklings sem fær greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu. Greitt er beint til Innheimtustofnunar sveitarfélaga. Fjárhagsaðstoð–hækkar sem nemur einu meðlagi eins og það er á hverjum tíma með hverju barni. Átt er við meðlagsgreiðslur hverju sinni en ekki uppsafnaðar meðlagsskuldir. Liggi fyrir samkomulag við Innheimtustofnun sveitarfélaga um greiðslu meðlagsskuldar er heimilt að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur. Skilyrði er að barn/börn umsækjanda séu með lögheimili á Íslandi.

14. gr.

Atvinnurekendur, sjálfstætt starfandi einstaklingar og fólk í hlutastörfum Atvinnurekendur og sjálfstætt starfandi einstaklingar sem hafa lægri tekjur en sem nema grunnfjárhæð, eiga rétt á fjárhagsaðstoð að því tilskildu **umsækjandi geti sýnt fram á að hafa** stöðvað atvinnurekstur sinn og leitað réttar síns til atvinnuleysisbóta í samræmi við ákvæði laga um atvinnuleysistryggingar, nr. 54/2006, sbr. og 4–6. mgr. 1. gr. reglna þessara.

Sé umsækjandi í hlutastarfi með tekjur undir grunnfjárhæð skal gerð krafa um að viðkomandi skrái sig hjá **Vinnumálastofnun** og leiti að fullu starfi.

6

IV. kafli

Heimildir vegna sérstakra aðstæðna

15. gr.

Framfærsla í námi á framhaldsskólastigi

Framfærslu í námi á framhaldsskólastigi er heimilt að veita til einstaklinga frá 18 ára aldri sem ekki hafa lokið grunnskóla eða framhaldsskóla vegna mikilla og langvarandi félagslegra erfiðleika og eiga ekki rétt á framfærslu frá öðrum aðilum.

Aðstoðin miðast við fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt 10. gr. reglna þessara. Ætíð skal liggja fyrir mat á félagslegum aðstæðum. Alla jafna er um að ræða fullt nám á hverri önn eða til samræmis við fyrirliggjandi einstaklingsáætlun.

Einstaklingsáætlun skal liggja fyrir þar sem **markmið með námi koma** fram, hvernig skuli staðið að skilum varðandi skólasókn, námsframvindu og einkunnir **sem og staðfesting á hlutfallslegri þátttöku í námi ef ekki er um fullt nám að ræða**. Að jafnaði skal miða við 90% mætingu. Einkunnum skal skilað **við lok hverrar annar**. Skal námið vera liður í valdeflingu umsækjanda.

Ætíð er um tímabundna aðstoð að ræða. **Ákvarðanir um framfærslu í námi** skulu teknar fyrir hverja önn og er heimilt að halda námsaðstoð áfram með hliðsjón af námsframvindu.

Framlag til menntunar sem umsækjandi kann að fá, reiknast honum til tekna.

Gildistími umsóknar er **þrjú** mánuðir frá samþykkisdegi.

Athugasemd: Námsmenn. Við viljum benda á það að mikilvægt er að styðja einnig einstaklinga í námi sem er á háskólastigi og einnig starfs- og iðngreinir. Sem sagt styðja einnig fullorðna til náms eftir framhaldsskóla, til háskólanáms eða annars framhaldsnáms. Gott væri að forgangsraða starfs- og iðngreinum en við teljum mikilvægt að styðja þennan mikilvæga þátt hvaða nám sem

um er rætt. Okkar reynsla er sú að það er frábært skref að stíga í endurhæfingunni að byrja í námi og/eða klára það nám sem var óklárað vegna veikinda. Það hefur valdið einstaklingum miklum erfiðleikum að stíga þetta skref þegar fjárhagslegur stuðningur hefur verið takmarkaður. Bendum hér með á raunverulegt dæmi um einstakling sem vildi ljúka endurhæfingunni hjá Hugarafli með því að byrja aftur í námi og hafa til þess þrjá mánuði í lok endurhæfingar. Að taka skrefið, byrja nám og byggja upp nýja rúttínu með þeim stuðningi sem var mögulegur í Hugarafli. Þetta skref var sigur og bar vitni þess að endurhæfingin hafði skilað árangri og öll sjálfsvinnan. Í því dæmi sem við bendum hér kom í ljós að engir möguleikar á fjárhagslegum styrk; hjá TR var fyrir mistök ekki greiddur endurhæfingarlífeyri, tímabilið talið vera búið. Leitað var því á önnur mið, Lánasjóður Íslenskra Námsmanna vildi ekki lána þar sem einingar voru of fátar, Velferðasvið hafnaði einnig fjárhagslegum stuðningi vegna þess að viðkomandi hafði "valið" að fara í nám. Hér var eðlilega mikið í húfi og hætta á að viðkomandi einstaklingur myndi gefast upp og hætta við að fara í nám. Hér er árangri endurhæfingar einnig telft í tvísýnu. Því miður þekkjum við of mörg dæmi um sambærilegt ferli.

16. gr.

Aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri

Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri í eftirtöldum tilvikum. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn um aðstoð vegna barna.

- a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til foreldra í þeim mánuði sem þeir fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum vegna skólabyrjunar þann 15. ágúst og sérstaka aðstoð vegna jólahalds þann 1. desember á ári hverju. Um er að ræða X kr. fyrir hvert barn í hvort skipti. Heimildin nær til þeirra foreldra sem fá greidda fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í ágúst og desember ár hvert.
- b) Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið, fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar eða á grundvelli einstaklingsáætlunar, er heimilt að veita foreldrum styrk vegna áfallandi greiðslna sem nema heildarkostnaði eða hluta hans vegna daggæslu barns í heimahúsum,

7

leikskóla, skólamáltíða, frístundaheimilis, sumardvalar, skólagjalda og/eða þátttöku barns í þroskandi félags- og tómstundastarfi. Ætíð skal vera um tímabundna samþykkt að ræða, sem sætir endurskoðun á þriggja mánaða fresti.

- c) Í þeim tilvikum þar sem um er að ræða sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið eða fyrirbyggjandi starf á sviði barnaverndar, er heimilt að veita foreldrum aðstoð í tengslum við dvöl barns utan heimilis í sex mánuði eða skemur. Ávallt þarf að liggja fyrir einstaklingsáætlun.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

17. gr.

Námskostnaður barna í skóla fjarri heimabyggð

Ef sérstök meðferðar- og/eða stuðningssjónarmið mæla með því, er heimilt að taka sérstakt tillit til námskostnaðar barna tekjulágra foreldra sem ekki geta sótt framhaldsskóla í Reykjavík. Við mat á fjárþörf skal taka mið af aðstæðum fjölskyldu, m.a. fjárhag hennar og fjarlægð skóla frá heimili. Skilyrði fyrir aðstoð að sótt hafi verið um námsstyrk samkvæmt lögum um námsstyrki nr. 79/2003 og fjárþörf síðan metin að teknu tilliti til námsstyrksins.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

18. gr.

Styrkur vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum

Umsækjandi sem fær samþykktu fjárhagsaðstoð til framfærslu vegna náms samkvæmt 15. gr. reglna þessara skal jafnframt eiga kost á að fá styrk vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum.

Einnig er heimilt að veita tekjulágum foreldrum, sem hafa átt við langvarandi félagslega erfiðleika að etja, fjárstyrk vegna náms 16 og 17 ára barna þeirra vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum. Leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra þegar mat er lagt á umsókn.

Hámarksfjárhæð vegna innritunarkostnaðar fyrir hverja önn er 20.000 kr. Hámarksfjárhæð vegna kaupa á námsgögnum fyrir hverja önn er 25.000 kr. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Athugasemd: Hvað með styrk fyrir tölvukaup? Flestir ef ekki allir þurfa tölvur þegar þeir fara í framhaldsnám og ekki er endilega hægt að gera ráð fyrir því að börn 16 - 17 ára eigi tölvur fyrir. Það myndi muna um þótt það væri ekki nema fyrir helmings kostnaðar.

Ákvarðanir um námskostnað skulu teknar fyrir hverja önn.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

19. gr.

Styrkur vegna húsbúnaðar

Fjárhagsaðstoð til kaupa á húsbúnaði er heimil í eftirfarandi tilvikum:

8

- a) Til einstaklings sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum er eignalaus og er að stofna heimili eftir a.m.k. tveggja ára dvöl á stofnun.

- b) Til ungs fólks á aldrinum 18–24 ára, sem er eignalaus, ~~sem~~ fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, hefur átt í miklum félagslegum erfiðleikum og er að stofna heimili í fyrsta sinn.
- c) Þegar rýma þarf íbúð af heilbrigðisástæðum.
- d) Þegar um er að ræða einstaklinga/hjón/sambúðarfólk sem eiga í félagslegum erfiðleikum og þurfa aðstoð vegna kaupa á nauðsynlegum heimilistækjum. Skilyrði er að viðkomandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum síðastliðna þrjá mánuði.
- e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu.
- f) Til einstaklings sem er að stofna heimili, er með miklar og flóknar þjónustuparfir og hefur verið heimilislaus.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru allt að 100.000 kr. Greitt er gegn framvísun sundurliðaðra greiðslukvittana.

Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

20. gr.

Greiðsla sérfræðiaðstoðar

a) Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga á Íslandi til einstaklinga sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum, samfleytt undanfarna 12 mánuði.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 80.000 á ári.

Kostnaðaráætlun tannlæknis skal fylgja með umsókn.

b) Heimilt er að veita einstaklingum í eftirtöldum aðstæðum fjárhagsaðstoð til greiðslu viðtala hjá viðurkenndum meðferðaraðilum sem hafa starfsleyfi frá Embætti landlæknis, s.s. félagsráðgjöfum, sálfræðingum, geðlæknum og áfengis- og vímuefnaráðgjöfum. Athugasemd: viljum hér benda á iðjuþjálfara, þeir eru afar mikilvægir í allri endurhæfingu og starfa sumir sjálfstætt, aðrir starfa hjá aðilum eins og Hugarafli. Sérfræðiaðstoðin skal vera liður í umfangsmeiri félagslegri aðstoð og fyrirsjáanlegt að eigi sé hægt að veita þjónustuna innan þjónustumiðstöðvar eða á vegum heilbrigðisstofnana.

1. Einstaklingum sem búa við mikla og langvarandi félagslega erfiðleika.
2. Einstaklingum eða fjölskyldum sem hafa orðið fyrir alvarlegum áföllum, svo sem skyndilegum ástvinamissi eða alvarlegu ofbeldi.

Að jafnaði skal veita aðstoð að hámarki 5 tíma í senn og að hámarki 10 tíma á 12 mánaða tímabili.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

9

21. gr.

Útfararstyrkir

Heimilt er að veita aðstoð til greiðslu útfararkostnaðar þegar staðreynt hefur verið að dánarbúið getur ekki staðið undir útför hins látna. Viðmiðunarmörk eru **250.000 kr.**

Eftirfarandi gögn þurfa að fylgja umsókn um útfararstyrk: Staðfest ljósrit af skattframtali hins látna, launaseðlar og greiðslufirlit frá tryggingum og lífeyrissjóðum, staðfesting frá stéttarfélagi um rétt til útfararstyrks, tilkynning sýslumanns um skiptalok á grundvelli eignaleysisyfirlýsingar, sbr. 25. gr. laga um skipti á dánarbúum o.fl., nr. 20/1991 eða einkaskiptaleyfi útgefið af sýslumanni til erfingja skv. 31. gr., sbr. 28. gr. sömu laga.

Heimilt er að veita tekjulágum eftirlifandi maka lán eða styrk vegna útfararkostnaðar þegar dánarbúið getur ekki greitt fyrir útför hins látna og eignir eftirlifandi maka eru ekki aðrar en íbúðarhúsnæði sem umsækjandi býr í.

Heimilt er að veita foreldri eða foreldrum sem fengið hefur/hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum **útfararstyrk vegna útfarar barns þess.**

Samþykkt aðstoð greiðist gegn framvísun reiknings frá útfararstofu og annarra gagna um kostnað vegna útfarar.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

22. gr.

Áfallaðstoð

Heimilt er að veita tekjulágum einstaklingum eða fjölskyldum með tekjur undir grunnfjárhæð eða á mörkum hennar, fjárhagsaðstoð vegna skyndilegs missis búslóðar eða annars eignamissis sem orðið hefur vegna bruna eða náttúruhamfara. Aðstoðin kemur einungis til álita þegar tjónþoli hefur ekki haft heimilistryggingu eða aðra tryggingu sem bætir tjónið.

Heimilt er að veita fjárhagsaðstoð til þeirra sem haft hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum til heildarþrifa á íbúð sem er orðin það heilsuspillandi að illmögulegt er að búa við þær aðstæður. Skilyrði er að lögð séu fram gögn frá Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkurborgar þar að lútandi.

Viðmiðunarmörk aðstoðar eru 100.000 kr.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

Hugarafi

23. gr.

Ábyrgðaryfirlýsing vegna húsaleigusamnings

Heimilt er að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu að hámarki 600.000 kr., til þeirra sem fengið hafa fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan.

10

Það sama gildir í þeim tilfellum sem umsækjandi hefur ekki fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum í mánuðinum sem sótt er um og í mánuðinum á undan, en hefur til langs tíma glímt við margháttaðan húsnæðisvanda og mikla félagslega erfiðleika.

Umsækjandi skal leggja fram staðfestingu á því að hann eigi ekki kost á láni frá bönkum eða lánastofnunum.

Skilyrði 2.-4. mgr. 25. gr. reglna þessara skulu vera uppfyllt sé veitt aðstoð samkvæmt þessu ákvæði.

Drög að húsaleigusamningi til a.m.k. þriggja mánaða skulu liggja fyrir áður en ábyrgðaryfirlýsing er gefin út. Framvísa skal afriti af þinglýstum húsaleigusamningi þegar hann liggur fyrir.

Verði gengið að ábyrgðaryfirlýsingu samkvæmt reglum þessum skal greiða þá upphæð sem um ræðir samkvæmt umsókn beint til leigusala og krefja umsækjanda um greiðslu ábyrgðar. Heimilt er að breyta kröfu um endurgreiðslu umsækjanda í lán.

Aðstoð samkvæmt þessu ákvæði skal að hámarki veitt einu sinni á 12 mánaða tímabili.

24. gr.

Aðstoð vegna sérstakra erfiðleika

Heimilt er að veita einstaklingum, hjónum eða sambúðarfólki lán eða styrk vegna mikilla fjárhagslegra og félagslegra erfiðleika, að uppfylltum öllum neðangreindum skilyrðum:

- a) Umsækjandi hafi fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum undanfarna sex mánuði eða lengur.
- b) Staðfest sé að umsækjandi hafi ekki aðgang að lánafyrirgreiðslu banka, sparisjóða eða annarra lánastofnana.
- c) Fyrir liggi yfirlit starfsmanns þjónustumiðstöðvar eða umboðsmanns skuldara um fjárhagsstöðu umsækjanda og tillögur að úrbótum þegar við á.
- d) Fyrir liggi á hvern hátt lán eða styrkur muni styrkja félagslega stöðu umsækjanda til hins betra þegar til lengri tíma er litið.

e) Fyrir liggja **einstaklingsáætlun** og/eða fjármálaráðgjöf þegar það á við.

Þegar um lán er að ræða skal greiðsluáætlun fylgja með umsókn.

11

Eigi er heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skulda við banka, sparisjóði og aðrar lánastofnanir, s.s. greiðslukortafyrirtæki. Þá er hvorki heimilt að veita styrk eða lán til greiðslu skattaskulda og sekta, né til greiðslu skulda við einkaaðila.

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

25. gr.

Um fjárhagsaðstoð sem veitt er í formi láns

Þegar fjárhagsaðstoð er veitt í formi láns skal uppfylla öll skilyrði 24. gr. reglna þessara.

Auk þess skulu eftirfarandi skilyrði uppfyllt:

- a) Fyrir liggja mat á endurgreiðslugetu umsækjanda. Aðeins skal veita lán þegar ljóst er að umsækjandi muni geta staðið í skilum með afborganir af því.
- b) Umsækjandi veiti skriflegt samþykki fyrir reglulegri skuldfærslu fyrir afborgunum lánsins af reikningi sínum.
- c) Umsækjandi skal ekki hafa fengið afskrifað lán frá Reykjavíkurborg á síðustu 12 mánuðum.

Uppfylla skal ofangreind skilyrði þegar lán er veitt á grundvelli annarra ákvæða í reglum þessum.

Hámark láns sem hægt er að samþykkja á þjónustumiðstöð er 300.000 kr. **Í þeim tilfellum sem um er að ræða ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu samkvæmt 23. gr. reglna þessara getur hámarksfjárhæð þó numið 600.000 kr.**

Gildistími umsóknar er þrjú mánuðir frá samþykkisdegi.

Hámarkslánstími er sex ár.

Eigi er heimilt að veita lán ef umsækjandi er með lán frá Reykjavíkurborg fyrir.

26. gr.

Sérstök fjárhagsaðstoð í desember

Veita skal þeim sem hafa fengið fulla fjárhagsaðstoð undangengna þrjá mánuði samfelld, sérstaka desemberuppbót sem nemur 25% af grunnfjárhæð.

Peir sem hafa haft **tekjur** til framfærslu **sem** samsvara upphæð **fjárhagsaðstoðar til framfærslu** fyrir sama tímabil eiga einnig rétt á uppbótinni.

27. gr.

Sérstök aðstoð vegna stuðningsvinnu og /eða annarra sérstakra aðstæðna a) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð í málum þar sem verið er að veita markvissan stuðning. Aðstoðin miðar að því að viðhalda árangri sem náðst hefur með **úrræðum**

12

og/eða stuðningsvinnu. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum **og að einstaklingsáætlun hafi verið gerð.**

b) Heimilt er að veita styrk til foreldra vegna sérstakra þarfa barna enda sé það hluti af umfangsmikilli stuðningsáætlun og til þess fallið að tryggja að árangur vinnu í máli viðkomandi glattist ekki. Skilyrði er að umsækjandi eigi í miklum félagslegum erfiðleikum.

c) Heimilt er að veita sérstaka aðstoð til einstaklinga sem sýna fram á að þeir njóti augljóslega ekki fjárhagslegs ávinnings af því að búa með öðrum.

Gildi **stími** umsóknar er þrjú mánuðir frá **samþykkisdegi**.

V. kafli

Málsmeðferð

sbr. ákvæði stjórnisýslulaga, nr. 37/1993, og ákvæði XV. og XVI. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, **nr. 40/1991.**

28. gr.

Könnun á aðstæðum

Kanna skal aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um fjárhagsaðstoð hefur borist. Sama á við ef upplýsingar um nauðsyn á aðstoð **berast** með öðrum hætti.

Taka skal ákvörðun í máli svo fljótt sem unnt er og sjá jafnframt til þess að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin.

29. gr.

Samvinna við umsækjanda

Öflun gagna og upplýsinga skal unnin í samvinnu við umsækjanda. Við meðferð umsóknar og

ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er. Hér væri gott að sjá sterkar tekið til orða með samvinnu við notandann. Skerpa þarf á að um valdeflandi samstarf sé að ræða hverju sinni. Það þýðir að lögð sé áhersla að samvinnan sé alltaf á forsendum notandans. Að sama skapi hefði verið gott að geta séð hvað einstaklingsáætlun feli í sér en bendum á að það sé mikilvægt að hún sé fyrst og fremst á forsendum notandans.

30. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi einstaklinga skulu varðveitt með tryggilegum hætti. Hafi starfsmenn kynnst einkahögum umsækjanda eða annarra í starfi sínu er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls er þeim óheimilt að fjalla um þau mál við óviðkomandi nema að fengnu samþykki viðkomandi.

Umsækjandi á rétt á að kynna sér upplýsingar úr skráðum gögnum sem varða mál hans að svo miklu leyti sem það stangast ekki á við trúnað gagnvart öðrum.

13

Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Upplýsingar um vinnslu persónuupplýsinga má finna í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar sem aðgengileg er á vefsíðu Reykjavíkurborgar.

31. gr.

Leiðbeiningar til umsækjanda

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður bjóða umsækjanda félagslega og fjárhagslega ráðgjöf og veita upplýsingar og leiðbeiningar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Berist skriflegt erindi sem ekki snertir starfssvið þjónustumiðstöðvar, skal starfsmaður í samráði við umsækjanda framsenda erindið á réttan stað svo fljótt sem auðið er.

32. gr.

Niðurstaða og rökstuðningur synjunar

Kynna skal niðurstöðu umsóknar svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað í heild eða að hluta skal umsækjandi fá svar þar sem ákvörðun er rökstudd með skýrum hætti með vísan til laga um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglna sveitarfélagsins um fjárhagsaðstoð.

33. gr.

Rangar eða villandi upplýsingar

Fjárhagsaðstoð veitt á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hendi þess sem aðstoðina fær er endurkræf og getur **velferðarsvið Reykjavíkurborgar** endurkrafið viðkomandi um fjárhæðina samkvæmt almennum reglum kröfuréttar. Ef sannreynt er við vinnslu máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi stöðvast afgreiðsla umsóknarinnar.

34. gr.

Heimildir til ákvarðana samkvæmt reglum þessum

Starfsmenn **velferðarsviðs** taka ákvarðanir samkvæmt reglum þessum í umboði velferðarráðs Reykjavíkurborgar.

Áfrýjunarnefnd velferðarráðs hefur heimild til að veita undanþágu frá reglum þessum ef sérstakar málefnalegar ástæður liggja fyrir og umsækjandi fer fram á það með sérstakri beiðni og greinargerð frá þjónustumiðstöð liggur fyrir.

35. gr.

Kynning á ákvörðun um fjárhagsaðstoð

Kynna skal niðurstöðu umsóknar með skriflegum hætti svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem vísað er með skýrum hætti til viðeigandi ákvæða reglna þessara og leiðbeint um heimild til að óska rökstuðnings fyrir synjun. Upplýsa skal umsækjanda um rétt hans til að fara fram á að áfrýjunarnefnd velferðarráðs fjalli um umsóknina en slík beiðni skal berast áfrýjunarnefnd velferðarráðs innan fjögurra vikna frá því að umsækjanda barst vitneskja um ákvörðun.

14

Ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs skal kynnt umsækjanda og um leið skal honum kynntur réttur hans til málskots til úrskurðarnefndar velferðarmála.

36. gr.

Málskot til úrskurðarnefndar **velferðarmála**

Umsækjandi getur kært ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs til úrskurðarnefndar velferðarmála. Skal það gert innan þriggja mánaða frá því umsækjanda var kunngerð ákvörðun áfrýjunarnefndar velferðarráðs.

37. gr.

Gildistaka

Reglur þessar byggja á 21. gr. laga um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 með síðari breytingum, og eldri reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem tóku gildi þann 1. janúar 2011. Reglur þessar taka gildi þann **1. mars 2021** og við gildistöku þeirra falla úr gildi eldri reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg sem samþykktar voru á fundi velferðarráðs þann 17. nóvember 2010 og á fundi borgarráðs þann 25. nóvember 2010 með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða Þeir einstaklingar sem taka þátt í tilraunaverkefninu IPS (Individual Placement Support) eiga rétt á undanþágu frá ákvæði 1. mgr. 12. gr. hvað varðar frádrátt tekna við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Heimilt verður að veita undanþágu vegna atvinnutekna

sem nema allt að 50.000 kr. á mánuði. Tilraunátímabilið mun standa frá 1. júlí 2019 til 31. desember 2021.

Umsagnaraðili: Hlynur Már Vilhjálmsson

Grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar þarf að hækka umtalsvert, að lágmarki upp í 300 þúsund eftir skatt. Þarna er oft um að ræða, samkvæmt nýrri skýrslu Félagsvísindastofnunar Háskóla Íslands, fátækasta fólk landsins sem leita þarf til hjálparsamtaka um mataraðstoð vegna gífurlega lágrar upphæðar fjárhagsaðstoðar Reykjavíkurborgar og annarra sveitarfélaga í dag. Inneignarkort í matvöruverslunum gæti verið öflug leið til þess að auka upphæðir fjárhagsaðstoðar og tel ég það mikilvægt að innleiða slíkan lið í reglurnar án tafar. Greiðsla grunnfjárhæðar ætti að vera óháð því hvort búseta viðkomandi sé hjá foreldri eða með þinglýstan leigusamning. Fjöldi ungs fólks neyðist til þess að búa hjá foreldrum vegna fátæktar og hefur minni hvatningu til þátttöku í samfélaginu vegna hennar. Það er því fjárfesting til framtíðar að tryggja sjálfráða einstaklingum búandi hjá foreldrum óskerta fjárhagsaðstoð. Endurhæfingarlífeyrir er undir fátæktarmörkum. Að skerða fjárhagsaðstoð þeirra sem koma úr endurhæfingu á því ekki rétt á sér að nokkru leyti þótt jákvætt sé að skerðingar minnki samkvæmt þessum breytingum. 11. grein mætti taka út í heild sinni. Ekki er eðlilegt að bjóða fátæku fólki upp á að helminga tekjur þeirra vegna brots á skilyrðum sveitarfélagsins, skilyrðum sem snúa ekki að öðrum tekjum umsækjenda. Allir þurfa að borða, líka þeir sem fara ekki eftir skilyrðum að einhverju leyti. Taka ætti út öll skilyrði fyrir greiðslu grunnfjárhæðar, þau skilyrði sem snúa ekki að öðrum tekjum umsækjenda. Allir þurfa að borða, líka þeir sem fara ekki eftir skilyrðum að einhverju leyti. Auka mætti við fjölda viðtala félagsráðgjafa við umsækjendur og leggja áherslu á að kerfið sé hvetjandi til atvinnu- og/eða námsþátttöku, ekki síst með hækkun upphæðar grunnfjárhæðar. Að neyða umsækjendur til að sækja um atvinnu er ekki hvetjandi. Líkt og forseti ASÍ hefur bent á þá velur sér enginn að vera atvinnulaus. Vinna þarf því með fólki til að hjálpa því til sjálfbærni, ekki með því að neyða það til frekari fátæktar fyrst, það skilar ekki árangri. Reykjavíkurborg ætti að beita sér fyrir því að sækja styrki frá ríkinu fyrir þessum hækkunum á útgjöldum sem ég legg til hér.

Isabel Alejandra Díaz f.h. Stúdentaráðs Háskóla Ísland

UMSÖGN STÚDENTARÁÐS HÁSKÓLA ÍSLANDS Stúdentaráð Háskóla Íslands hefur ítrekað kallað eftir því að stúdentum sé tryggður réttur til fjárhagsaðstoðar verði þeir án atvinnu og tekjutapi. Rík áhersla hefur því verið lögð á að það þurfi að breyta lagaumhverfinu þannig að stúdentar hafi aðgang að atvinnuleysistryggingasjóði til jafns við aðra vinnandi landsmenn. Stúdentaráð lítur svo á að það verkefni sé aðkallandi og að það sé á ábyrgð stjórnvalda, þannig skuli forðast að byrðin lendi á velferðapjónustu sveitarfélaganna, sem ekki eru ábyrgðaaðilar þessa máls. Á sama tíma og ráðið krefur stjórnvöld um markvissar aðgerðir í þágu stúdenta til lengri tíma, vill ráðið hvetja velferðarsvið Reykjavíkurborgar til að huga að stúdentum við breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð. BREYTINGAR Á REGLUM UM FJÁRHAGSAÐSTOÐ Í núverandi drögum er kveðið á um almenn skilyrði og rétt til fjárhagsaðstoðar en í 15. gr. í IV. kafla, um heimildir vegna sérstaka aðstæðna, er m.a. kveðið á um framfærslu í námi á framhaldsskólastigi. Það er hins vegar ekki minnst á framfærslu námsfólks á háskólastigi í reglunum en það er ekki útilokað að stúdentar kjósi að leita réttar síns hjá sveitarfélaginu er þau mæta lokuðum dyrum á öðrum vettvöngum. Þá er mikilvægt að þeir stúdentar sem leita til Reykjavíkurborgar fái skýr og aðgengileg svör um sína réttarstöðu hjá sveitarfélaginu. Stúdentar eru undanskildir atvinnuleysistryggingakerfinu þar sem eitt skilyrði þess að launamaður eigi rétt á atvinnuleysibótum er að vera í virkri atvinnuleit skv. 14. gr. laga um atvinnuleysistryggingar nr. 54/2006, sem stúdentar teljast ekki vera því þeir stunda nám. Þá gildir einu hvort um er að ræða atvinnuleysi á meðan námi stendur eða námshléum. Það er hins vegar staðreynd að stúdentar leggja atvinnuleysistryggingasjóði lið með þeirra vinnuframlagi, en af launum þeirra rennur atvinnuþryggingagjald til tvinnuleysistryggingasjóðs og Tryggingasjóðs sjálfstætt

starfandi einstaklinga, skv. 3. gr. laga um tryggingagjald nr. 113/1990. Það eitt og sér er næg ástæða til að ráðast í breytingar á atvinnuleysistryggingakerfinu. Þá má þess einnig geta að stúdentar áttu rétt til atvinnuleysisbóta í námshléum fram að 1. janúar 2010, þegar sá réttur var tekinn af þeim með lögum nr. 134/2009 um breytingu á lögum nr. 54/2006, um atvinnuleysistryggingar, og lögum nr. 95/2000, um fæðingar- og foreldraorlof, með síðari breytingum. Varðandi Menntasjóð námsmanna er ljóst að sjóðurinn er ekki að þjóna hlutverki sínu sem jöfnunartól hins opinbera. Fyrir utan að ekki allir stúdentar uppfylla skilyrði til að sækja um lán hjá sjóðnum eða kjósa að gera það ekki vegna bágra kjara og vinna í staðinn, þá er grunnframfærsla framfærslulána óásættanleg. Stúdent á námslánnum neyðist til þess að vinna samhliða þar sem útgjöldin eru töluvert meiri en grunnframfærslan tryggir þeim. Í ofanálag skerðist lánið ef stúdentar vinna umfram frítekjumarkið, sem í mörgum tilfellum er jafnvægisleikur sem stúdentinn tapar. Stúdent sem verður fyrir vinnutapi stendur þar með höllum fæti og skuli það henta viðkomandi yfir sumartímam þá getur hann ekki einu sinni reitt sig á grunnframfærsluna því Menntasjóðurinn lánar einungis fyrir níu mánuði ársins. Aðstæður stúdenta eru afskaplega fjölbreyttar; sumir fórna námi fyrir vinnu til að verða við kröfum námslánakerfisins, aðrir þora ekki að taka áhættuna og stóla einungis á vinnu sína og enn fleiri falla á milli atvinnuleysistryggingakerfisins og námslánakerfisins. Stúdentum er nefnilega ekki heimilt að vera í meira en 12 einingum samhliða vinnu til þess að eiga rétt á atvinnuleysisbótum og verður jafnframt að standast 22 einingar til að geta fengið greidd námslán hjá Menntasjóði námsmanna. Af þessu má ætla að stúdenta snúi sér að sveitarfélaginu sínu því aðrir valkostir eru fáir sem engir. Þá er nauðsynlegt að ráðstafanir séu til staðar og í þessu tilfelli raunar réttlætismál að fyrir liggja að þau eigi rétt á fjárhagsaðstoð. STAÐA STÚDENTA Á VINNUMARKAÐI Störf eru af skornum skammti um þessar mundir en þau störf sem stúdentar sækja almennt í meðfram námi, í t.d. ferðapjónustunni og veitingageiranum, eru ekki lengur til staðar og virðist enn vera ófyrirsjáanlegt hvenær og hvort þau snúi aftur. Fyrstu tölur úr sjöundu umferð EUROSTUDENT VII sýna að 72% íslenskra stúdenta vinna því annars hefðu þeir ekki efni á því að stunda nám. Íslenskir stúdentar skora hér hæst af þeim 26 þjóðum sem tóku þátt. Jafnframt sýna fyrstu tölur að 31% íslenskra stúdenta eigi í fjárhagslegum erfiðleikum og 25% telja að vinnan hafi áhrif á frammistöðu þeirra í námi. Hér ber að nefna að könnunin var lögð fyrir vorið 2019, fyrir kórónuveirufaraldurinn og því má draga þá ályktun að staða stúdenta hafi versnað síðan. Húsnæðis- og mannvirkjastofnun hefur til viðbótar greint frá því að ungu fólki, á aldrinum 18-24 ára, fari fækkandi á leigumarkaði sem megi rekja til faraldursins en hlutfall þeirra sem búa í foreldrahúsum hefur aukist gríðarlega, eða úr 42% í 70% frá því í lok seinasta árs. Það er jafnframt bent á að atvinnuleysi meðal þessa aldurshóps hefur rúmlega tvöfaldast og fjöldi starfandi einstaklinga dregist saman um 14.5%. Til viðbótar eru rúm 46% atvinnulausra ungt fólk, á aldrinum 18-34 ára, samkvæmt nýjustu atvinnuleysistöllum Vinnumálastofnunnar. Vert er að nefna að stúdentar eru ekki allir meðtaldir í þessum tölum þar sem þeir eru ekki á atvinnuleysisskrá, því þeir eiga ekki rétt á atvinnuleysisbótum. Gagnaöflun er ófullnægjandi af hálfu stjórnvalda. AÐ LOKUM Stúdentaráð undirstrikar að það sé nauðsynlegt að ráðast í breytingar á lögum um atvinnuleysistryggingar með tilliti til stúdenta þannig að aðstæðurnar sem raungerðust í mars 2020, þegar hundruðir stúdenta urðu atvinnulausir sökum samdráttar á vinnumarkaði, endurtaki sig ekki. Þá undirstrikar ráðið sömuleiðis að Reykjavíkurborg, eða önnur sveitarfélög, séu ekki ábyrgðaaðilar atvinnuleysistryggingakerfisins en óskar þó eftir því að tekið sé tillit til stúdenta í breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð Reykjavíkurborgar. Það er öruggt að segja að Stúdentaráð og Reykjavíkurborg séu sammála um að það þurfi yfirgripsmiklar aðgerðir á vegum ríkisins til að leiðrétta stöðu stúdenta á vinnumarkaði. Vegna þessa vill Stúdentaráð hvetja Reykjavíkurborg til að standa með stúdentum og taka undir atvinnuleysisbótakröfu Stúdentaráðs.

Styrktarfélag Klúbbsins Geysis / Benedikt Gestsson

Reykjavík 18. janúar 2021 Sæll Randver Kári Takk fyrir að gefa okkur tækifæri til að senda inn umsögn vegna breytinga á reglugerð Rykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð. Í heildarmyndinni lítur plaggið vel út og margt gott sem skýrir réttarstöðu og skyldur þeirra sem hlut eiga að máli. Hins vegar finnst okkur flækjustigið stundum bera gagnsæið ofuliði. Gott er hins vegar að sjá að starfsmaður sem afgreiðir umsóknir eigi að vera meðvitaður um þjónustuskyldur sínar við umsækjanda og sé með víðtæka þekkingu og geti vísað á réttindi sem umsækjandi á hugsanlega annars staðar (31. gr.). Einnig er jákvætt að í reglugerðinni sé litið á umsóknarferlið sem samvinnu starfsmanns og umsækjanda. (29. gr.) Hugmyndin um virkni og að mæta hverjum og einum á hans forsendum sem þátt í enduhæfingu og endurreisn til betri lífsgæða er mjög svo í anda Klúbbsins Geysis og að virkniverkefni hafi raunverulegan tilgang og merkingu fyrir viðkomandi. Að gefnu tilefni: Í því samhengi vakna spurningar um stofnun virknimiðstöðva (sem minnst er á í minnisblaði Regínu) í hverfum Reykjavíkur. Hins vegar er ekkert farið út í hvernig útfærsla þeirra er hugsuð né rekstrarform. Það vekur nokkra athygli að taka þurfi fram í tveimur greinum (11. gr. og 33. gr.) að rangar og villandi upplýsingar valdi stöðvun eða endurkröfurétti velferðarsviðs. Hvaða skilaboð eru það? Greinar sem varða gagnaöflun og skilgreiningar sem liggja að baki þeim eru ágætlega skýrar. Þegar kemur svo að þeirri grein þar sem ýmiskonar skerðingar (lækkun grunnfjárhæðar 11.gr.) koma til sögunnar, þá þyrmir yfir. Einnig vakna spurningar hvort greiðslur frá TR lækki eða hafi áhrif með einhverjum hætti ef umsækjandi fær fjárhagsaðstoð, húsnæðisbætur og/ eða vaxtabætur. Í síðustu málgrein 12. gr. um tekjur og eignir umsækjanda er rætt um þá sem ekki eiga rétt á fjárhagsaðstoð. Eru margir að sækja um fjárhagsaðstoð sem hafa enga þörf fyrir hana og ef svo er að fólk hafi á sinni ævi getað komið sér upp húsnæði eða eignum, hvaða upphæð er lögð til grundvallar? Þessi málsgrein er á pari við og jaðrar við eignaupptöku. Til hvers er þá af stað farið, sér í lagi vegna þess að um tímabundna aðstoð er að ræða vegna sjúkdóma eða slyss ergo skertrar starfgetu og tekjutaps. Slíkt finnst okkur alveg fráleitt. Hið ævarandi óréttlæti hvernig fé úr einum sjóði skerðir framlög úr öðrum og eignir viðkomandi gerðar allt að því upptækar. Enn og aftur vaknar spurningin um hvers vegna ekki er hægt að einfalda kerfið og gera mannsekjulegra. fh Klúbbsins Geysis, Benedikt Gestsson aðst.framk.stj.

Ólög - félagsráðgjafi ÞÁG

Varðandi 12. gr. Í þriðju málsgrein 12. gr. sem er svohljóðandi; Þjónustumiðstöð er heimilt að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur. - Ber að skilja það sem svo að einstaklingur sem fær loka greiðslu frá TR t.d. þann 1. febrúar (en TR er þá að borga feb fyrirfram). Að þá megi útbúa umsókn fyrir febrúar og stöðva tekjutékk og viðkomandi fái óskerta útborgun þann 1. mars? - En fagna þessu ákvæði mjög að öðru leyti. Varðandi 19. gr. E. liður 19. gr. er svohljóðandi; e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu. Þessi heimild skarast á við setninguna, Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Anna Katrín Melstað

Varðandi 12. gr. Í þriðju malsgrein 12. gr. sem er svohljóðandi; Þjónustumiðstöð er heimilt að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur. - Ber að skilja það sem svo að einstaklingur sem fær loka greiðslu frá TR t.d. þann 1. febrúar (en TR er þá að borga feb fyrirfram). Að þá megi útbúa umsókn fyrir febrúar og stöðva tekjutékk og viðkomandi fái óskerta útborgun þann 1. mars? - En fagna þessu ákvæði mjög að öðru leyti. Varðandi 19. gr. E. liður 19. gr. er svohljóðandi; e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu. Þessi heimild skarast á við setninguna, Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Hafdís G. Gísladóttir félagsráðgjafi, Þjónustumiðstöð Árbæjar og Grafarholts

Um leið og ég fagna þessari endurskoðun og finnst hún vel unnin er ég þó með 2 athugasemdir. Varðandi 12. gr. Í þriðju malsgrein 12. gr. sem er svohljóðandi; Þjónustumiðstöð er heimilt að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá Tryggingastofnun ríkisins, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur. - Ber að skilja það sem svo að einstaklingur sem fær loka greiðslu frá TR t.d. þann 1. febrúar (en TR er þá að borga feb fyrirfram). Að þá megi útbúa umsókn fyrir febrúar og stöðva tekjutékk og viðkomandi fái óskerta útborgun þann 1. mars? - eða að viðkomandi eigi engan rétt 1. mars en fái óskerta aðstoð 1. apríl? - En fagna þessu ákvæði mjög að öðru leyti þegar skýrt er orðið. Varðandi 19. gr. E. liður 19. gr. er svohljóðandi; e) Til einstaklings sem er eignalaus, er að stofna heimili í fyrsta sinn eða að nýju og hefur átt í miklum og langvarandi félagslegum erfiðleikum, auk þess að vera í eða hafa nýlokið endurhæfingu. Þessi heimild skarast á við setninguna, Húsbúnaðarstyrkir greiðast einu sinni.

Steinunn Benediktsdóttir

Góðan dag, nú eru fleirir og fleirir foreldrar sem eru skiln með börn sín viku og viku formi. Svo ég myndi vilja sjá þar sem við kemur lögheimili og börn að það verði tekið út. Ss. með lögheimilið eða börn og lögheimili móður og föðurs. Nú eru við barnsfaðir minn með hlaupandi lögheimili. Áttum 3 börn saman svo út af lögheimili þar það alltaf að breytast á hverju ári í staðin fyrir að börnin eigi bara tvö lögheimili. Í þingnu er frumvarp til laga um að börn eigi tvöfalt lögheimili. Erum við ekki að hugsa aðeins fyrirfram og vera fyrri á undan að breyta. Ég gef börnunum mínum fæði og húsaskjól vikuna sem þær eru hjá mér alveg sama hvort þær eru með lögheimili eða ekki hjá mér. Lögheimilið kemur í veg fyrir að ég geti fengið t.d. mæðra/feðra laun því tvær stelpnanna eru með lögheimili hjá pabba sinum og ég er með lögheimili yfir hina. Ég get ekki skráð þær í frístund. Svo mæli með að skoða vel áður en þið setjið inn hugtökin lögheimili og börn saman í setningu. Af hverju er ekki hægt að segja tvöfalt heimili. Börnin eiga heima á báðum stöðum og foreldrar sá um þau viku og viku. Tryggingarstofnun gefur út barnalífeyri vegna fjöldi barna sem þarf að sá um en ekki hvar lögheimilið barnanna er. Svo annars staðar í TR er lögheimilið stóra mállöð og hjá ykkur skv. texta. Svoleiðis eru bara ekki nútíma samfélög í dag. Ég er eins og þið hafið tekið eftir að lögheimili barna er mjög

viðkvæmt mál og áður en þið setji þann texta í nýju breytingar ykkar þá ættuð þið að skoða hvort ekki væri hægt að setja tvöfalt heimili barna. Því við viljum börnunum fyrir bestu. Og þau búa á 2 heimilum. Börnin nr,1,2 og 3. Ss. ef einstætt foreldri sem vantar fjármagnshjálp en ekki öll börnin eru með lögheimili hjá foreldrinu en sér samt um aðra hverja viku. Fæðir og klæðir . Hver eru rökin fyrir því að einstæða foreldrið sem þarf hjálp fái hana ekki vegna þess að það er ekki til tvöfalt lögheimili. Af hverju þarf þetta vera lögheimili. Ef foreldrið getur sannarlega sýnt rekstur allar barna aðra hvora viku ætti ekki að vera spurning um að foreldrið sé svo sannarlega búíð að öðlast réttindin. Rætt um lögheimili og börn hér : Til viðbótar við grunnfjárhæð skal í hverjum mánuði greidd sérstök fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn sem er með lögheimili og á framfæri foreldris sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum. Skal aðstoðin mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma og dvalar barna á frístundaheimili, fimm daga í viku, auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða og síðdegishressingar. Um þjónustugreiðslur er að ræða sem greiðast til skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar. Sama gildir um daggæslu barns í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Foreldri sem fær fjárhagsaðstoð til framfærslu samkvæmt reglum þessum fær sérstaka fjárhagsaðstoð fyrir hvert barn með lögheimili og á framfæri foreldris sem er í daggæslu í heimahúsi eða á einkareknum leikskóla. Miðað er við að aðstoðin nemi sömu upphæð og foreldrar greiða í náms- og fæðisgjald fyrir átta stundir á leikskólum Reykjavíkurborgar. Greitt er gegn framvísun greiðslukvittana. Unglingar yngri en 18 ára eiga ekki rétt á fjárhagsaðstoð í eigin nafni Bestu kveðjur steinunn

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar

Borgartúni 12-14

105 Reykjavík

Efni: Umsögn aðgengis- og samráðsnefndar Reykjavíkurborgar í málefnum fatlaðs fólks um drög að breytingum á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð

Aðgengis- og samráðsnefnd þakkar fyrir beiðni um umsögn um drög að reglum um fjárhagsaðstoð sem barst nefndinni þann 15. desember 2020.

Nefndin fagnar ýmsum nýjum breytingum á reglunum. Þar má nefna aukna áherslu í reglunum á börn, valdeflingu fólks á fjárhagsaðstoð sem og aukna eftirfylgni með stöðu þess sem er til þess fallin að fólk lendi síður í þeirri stöðu að þurfa að nota fjárhagsaðstoð til lengri tíma. Aðgengis- og samráðsnefnd fagnar einnig breytingum sem snúa að hækkun upphæða vegna tannlæknakostnaðar, útfara o.fl. ásamt breyttu fyrirkomulagi varðandi sérfræðipjónustu, t.d. þjónustu sálfræðinga.

Aðgengis- og samráðsnefnd gerir þó eftirfarandi athugasemdir við breytingar á reglunum:

Krónu á móti krónu skerðing

Til þess að stuðla frekar að valdeflingu fólks telur aðgengis- og samráðsnefnd mikilvægt að horfið sé frá krónu á móti krónu skerðingum í skrefum. Þannig skapist aukinn hvati fyrir fólk til þess að auka samfélagsþátttöku sína m.a. með því að taka að sér hlutastörf og tímabundin störf.

Tímafrestir

Nefndin gerir athugasemdir við tímafresti sem gefnir eru ef umsækjandi er ófær um atvinnu vegna veikinda.

Í fyrsta lagi gerir aðgengis- og samráðsnefnd athugasemd við að vottorð eigi ekki að ná til lengri tíma en þriggja mánaða. Ef það er ljóst frá byrjun að orsök óvinnufærni verður viðvarandi lengur en í þrjá mánuði, er það gagnrýniverð að umsækjandi þurfi að sækja annað vottorð með tilheyrandi kostnaði og umstangi. Í öðru lagi ætti það ekki að skipta máli þó vottorð sé eldra en fjögurra vikna ef það t.d. vottar að vandinn muni vera til staðar í þrjá mánuði skv. leyfilegum efri mörkum gildistíma vottorðsins. Tveggja vikna frestur til að skila

inn nauðsynlegum gögnum hlýtur einnig að teljast of knappur tími til dæmis þar sem það getur tekið lengri tíma að afla vottorðs frá sérfræðingi.

Aðgengis- og samráðsnefnd telur einnig að það geti reynst mörgum erfitt að umsókn um fjárhagsaðstoð skuli aðeins gilda í einn mánuð í senn. Fólk sem hefur ekki aðgang að snjalltækjum eða tölvu gæti lent í vanda auk þess sem svo stuttur gildistími geti reynst fólki kvíðavaldandi.

Staða gagnvart leigusala

Nefndin telur mikilvægt að breytingin á 23. gr. reglnanna verði ekki til þess að takmarka möguleika umsækjanda á að komast í leiguhúsnæði ef leigusali samþykkir ekki ábyrgðaryfirlýsingu frá borginni og vill frekar tryggingafé inn á banka. Nefndin leggur því til að áfram verði heimilt að veita lán og/eða styrk til tryggingar húsaleigu í undantekningartilfellum.

Ef barn flytur erlendis

Mikilvægt er að tryggja stöðu fráskilinna foreldra vegna meðlagsgreiðslna ef barn flytur erlendis.

Aðgengi að reglunum

Aðgengis- og samráðsnefnd telur að lokum að afar mikilvægt sé að tryggja gott aðgengi að nýjum reglum. Þetta mætti t.d. gera með því að setja þær einnig upp með auðlesnu efni, þ.e. með einfaldari texta og með því að setja upp dæmi út frá reglunum. Þegar vísað er í aðrar lagagreinar væri æskilegt að fólki yrði auðveldað að átta sig á því hvaða lagatexta væri þar að finna. Í reglunum er ítrekað vísað í greinar í lögum sem fólk getur átt misauðvelt með að kynna sér og fletta upp. Tilgangurinn með því að setja reglurnar upp með auðlesnu efni væri að auðvelda umsækjendum að átta sig á skilyrðum reglnanna og meta hvort fjárhagsaðstoð standi til boða út frá stöðu sinni.

Einnig vill nefndin ítreka mikilvægi þess að umsóknarsíðan verði á fleiri tungumálum en íslensku svo fólk sem hefur ekki full tök á íslensku hafi sama aðgang að upplýsingum og íslenskumælandi umsækjendur.

Berist til:

Randvers Kára Randverssonar,

Velferðarsviði Reykjavíkurborgar

Höfðatorgi, Borgartúni 12-14, 105 Reykjavík

Netfang: randver.kari.randversson@reykjavik.is

Reykjavík, 14. janúar 2021

Tilvísun: VEL2020040020

Efni: Umsögn - breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð

Meðfylgjandi er umsögn Rauða krossins á höfuðborgarsvæðinu um breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð.

Með vinsemd og virðingu,

Marín Þórsdóttir

deildarstjóri Rauða krossins á höfuðborgarsvæðinu

**Umsögn Rauða krossins um
breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð**

Rauði krossinn á Íslandi þakkar tækifærið til að skila inn um umsögn um ofangreindar breytingar. Í þessari stuttu umsögn munum við helst huga að aðstæðum flóttafólks sem hér sest að. Félagið hefur áratuga reynslu í að styðja við flóttafólk eftir komu til landsins, m.a. í samstarfi við sveitarfélögin.

Almennt hljóma þessar breytingar vel og framför fólgin í þeirri hugsun að stuðla að valdeflingu, virkni og samráði við notendur sem og að taka sérstakt tillit til barna á heimilum sem njóta fjárhagsaðstoðar. Eftirfarandi eru ábendingar við einstaka greinar.

4. gr.

Stór hluti flóttafólks þarf aðstoð frá dvalarsveitarfélagi fyrst eftir veitingu alþjóðlegrar verndar, þar sem afar skammur tími er veittur einstaklingum til húsnæðisleitar og þar með lögheimilis eftir að þeim hefur verið gert að yfirgefa búsetuúrræði Útlendingastofnunar.

Eins er óljóst hvernig túlka megi ákvæðið um að *“skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg”*. Þýðir það hann megi ekki fara af landi brott um skemmri tíma t.d. í frí eða heimsókn til ættingja?

8. gr.

Fyrst eftir verndarveitingu þurfa margir einstaklingar með alþjóðlega vernd aðstoð félagsráðgjafa við að fylla út umsókn um fjárhagsaðstoð, vegna tungumálaörðugleika og/eða þegar um er að ræða ólæsa einstaklinga. Það sama á við um minnisblað atvinnurekenda, sem einstaklingar í atvinnuleit þurfa að skila inn til að eiga rétt á fjárhagsaðstoð. Þá þarf að hafa í huga að mikið álag er á flóttafólki sem nýlega hefur fengið alþjóðlega vernd vegna þess að skammur tími er veittur til húsnæðisleitar eftir að þeim er gert að yfirgefa búsetuúrræði Útlendingastofnunar. Oft tekur þá við bið eftir kennitölu og/eða dvalarleyfiskorti.

Mjög erfitt getur verið fyrir einstaklinga með alþjóðlega vernd að leggja fram rafrænar umsóknir vegna tungumálaörðugleika og/eða ólæsis. Þurfi umsækjendur að nota rafræn skilríki er það síðan aukahindrun, þar sem flóttafólki hefur í mörgum tilfellum reynst ómögulegt að fá rafræn skilríki. Ástæðan er sú að í bankarnir viðurkenna ekki alltaf dvalarleyfiskort frá Útlendingastofnun sem lögleg persónuskilríki, og eru um það fjöldamörg dæmi frá síðasta ári.

10. og 11. gr.

Félagið vekur athygli á mjög bágri stöðu margra þeirra sem koma hingað til lands sem flóttamenn og gríðarlegri stuðningsþörf margra sem eru að reyna að komast út á vinnumarkaðinn og eins við að halda vinnu. Þá þarf einnig að hafa í huga að margir þeir sem hingað koma sem flóttamenn eru ungir að árum og hafa flosnað upp úr námi vegna fyrri aðstæðna og/eða flóttans. Mikilvægt er að hvetja þá einstaklinga og styrkja til áframhaldandi náms, frekar en að ýta þeim strax út á vinnumarkaðinn. Hið síðarnefnda getur leitt til þess að viðkomandi festast í láglaunastörfum þrátt fyrir ríkan vilja og getu til þess náms sem hugur þeirra stendur til.

15. gr.

Eins og fram kemur ofar er mikilvægt að fólk eldra en 18 ára hafi greiðan aðgang að fjárhagsstuðningi til að stunda framhaldsskólanám og á það sérstaklega við um ungt flóttafólk. Það þarf einnig að vera skýrt að ef menntakerfi eru ekki sambærileg milli landa og viðkomandi er talin/n hafa lokið framhaldsskólanámi erlendis en telst ekki hafa gert það skv. inntökureglum fyrir frekara nám hér að þá fái viðkomandi styrk til að ljúka því sem upp á vantar. Þá þarf að hafa í huga að einungis einn skóli á framhaldsskólastigi á höfuðborgarsvæðinu (Tækniskólinn) hefur fram að þessu boðið ungu flóttafólki að stunda fullt nám í íslensku og er annar (Fjölbraut í Breiðholti) að bætast við núna. En biðlistar eru langir. Aðrir þeir sem stunda nám á framhaldsskólastigi geta yfirleitt ekki stundað fullt nám, vegna takmarkaðs framboðs námskeiða í íslensku og lítils stuðnings við einstaklinga með annað móðurmál en íslensku innan skólanna.

19. gr.

Hér er ekki minnst á flóttafólk sérstaklega, sem á eins og er rétt á húsbúnaðarstyrk skv. *Leiðbeinandi reglum fyrir sveitarfélög um móttökupjónustu og aðstoð við félagslega þátttöku flóttafólks* frá maí 2014. Kvótaflóttafólki hefur verið útvegaður húsbúnaður fyrir komu. Ekki er ljóst hvernig þessu verður háttað í því samræmda móttökukerfi sem nú er unnið að á vegum félagsmálaráðuneytisins, en afar mikilvægt er að flóttafólk sem hingað kemur allslaust eigi áfram rétt á slíkri aðstoð.

20. gr.

Mikil framför er að sérfræðiaðstoð sé aukin. Það er sérlega mikilvægt fyrir fólk sem hefur verið á flóttu og kemur með þungan sárænan bagga sem þarf iðulega langan tíma til að vinna úr þannig að fólk farnist vel í nýjum heimkynnum og geti tekið virkan þátt í samfélaginu. Það getur verið þörf á því að sumir, s.s. flóttafólk, þurfi meiri aðstoð í ákveðnum tilvikum og yfir langan tíma. Flóttafólk hefur að jafnaði ekki notið heilbrigðisþjónustu í langan tíma áður en það fær vernd hér og því er oftast um margháttaðan uppsafnaðan vanda að ræða og þyrfti að taka tillit til þess hvað varðar upphæðir og fjölda tíma í boði.

23. gr.

Til þess að fá húsaleigusamning þarf viðkomandi að eiga fyrir tryggingu eða geta framvísað viljrði um bankalán eða ábyrgðaryfirlýsingu um lán frá félagsþjónustu.

Ef 23. grein er rétt skilin hjá okkur gæti reynst erfitt fyrir flóttafólk að fá þetta til að ganga upp. Ef framvísa þarf staðfestingu frá banka um að viðkomandi eigi kost á bankaláni þarf viðkomandi yfirleitt

að hafa einhverja viðskiptasögu innan bankans til að eiga kost á láninu og það á ekki við í tilfellum flóttafólks sem er nýbúið að fá dvalarleyfi hér. Sama á við um að þurfa að framvísa húsléigusamningi til að fá ábyrgðaryfirlýsingu frá sveitarfélaginu. Það er erfitt að fá slíkan samning án ábyrgðaryfirlýsingarinnar.

35. gr.

Hafa þarf í huga að vegna tungumálaörðugleika/algengi ólæsis meðal flóttafólks þarf að vera öruggt að allar upplýsingar berist einstaklingum með tryggilegum hætti, á ensku auk íslensku ef um skriflegt svar er að ræða, en annars munnlega á tungumáli sem viðkomandi skilur.

Almennt

Fólk sem ekki hefur íslensku að móðurmáli á oft erfitt með að nálgast upplýsingar og því skiptir máli að þessar breytingar á stuðningi og almennar upplýsingar um stuðning séu ávallt skýrt framsettar og aðgengilegar þeim sem eftir þeim leita.

Að öðru leyti þakkar félagið gott samstarf við Reykjavíkurborg um málefni og stuðning við fólk sem hefur fengið alþjóðlega vernd og sest að í borginni og hlakkar til áframhaldandi samstarfs.

Sé frekari skýringa óskað vinsamlega hafið samband við starfsmenn Rauða krossins.

Marín Þórsdóttir

Deildastjóri Rauða krossinn á höfuðborgarsvæðinu

Nína Helgadóttir

Teymisstjóri landsskrifstofu er varðar flóttafólk og innflytjendur

Sigrún Erla Egilsdóttir

Teymisstjóri höfuðborgardeildar er varðar flóttafólk og innflytjendur

Berist til:
Randvers Kára Randverssonar,
Velferðarsviði Reykjavíkurborgar
Höfðatorgi, Borgartúni 12-14, 105 Reykjavík
Netfang: randver.kari.randversson@reykjavik.is

Reykjavík, 14. janúar 2021
Tilvísun: VEL2020040020

Efni: Umsögn - breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð

Meðfylgjandi er umsögn Rauða krossins á höfuðborgarsvæðinu um breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð.

Með vinsemd og virðingu,

Marín Þórsdóttir

deildarstjóri Rauða krossins á höfuðborgarsvæðinu

Rauða krossinum barst erindi frá Reykjavíkurborg dags. 15. desember 2020 þar sem óskað var eftir umsögn við breytingar á reglum um fjárhagsaðstoð. Meðfylgjandi beiðninni voru reglur Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð með breytingum þeim sem lagðar eru til („**breytingartillögurnar**“), ásamt minnisblaði þar sem gerð er grein fyrir breytingunum („**minnisblaðið**“). Fyrir hönd Rauða krossins er erindinu svarað af Frú Ragnheiði – skaðarminnkunarverkefni Rauða krossins í Reykjavík.

Því víðtæka *notendasamráði*, sem gerð er grein fyrir í minnisblaðinu, er fagnað af hálfu Rauða krossins. Hins vegar er bent á að aðkoma málsvara heimilislausra og einstaklinga sem nota ávanabindandi vímuefni var ábótavant í ferlinu. Breytingartillögurnar bera þess merki og munu því eftirfarandi athugasemdir við þær einkum snúa að sjónarmiðum er varða þann hóp. Rauði krossinn þakkar hins vegar fyrir tækifærið til að koma að athugasemdum með umsögn á þessu stigi máls.

Rauði krossinn fagnar því sérstaklega að aukin áhersla sé lögð á að reglur um fjárhagsaðstoð endurspegli aukið aðhald að kerfinu að *kanna félagslegar aðstæður* umsækjanda og að gerð *einstaklingsáætlana* sé í forgrunni. Rauði krossinn telur að slíkar áherslur séu í samræmi við aðrar, batamiðaðar, stefnur Reykjavíkurborgar, s.s. *Housing First*. Áhersla á bata, fremur en refsistefnu, sé til þess fallinn að *leysa* félagsleg vandamál til frambúðar og þannig sé stefnt að því að einstaklingar, sem nú þegar þiggja fjárhagsaðstoð, vinni úr vandamálum og fóti sig sjálfstætt í samfélaginu. Rauði krossinn bendir aukinheldur á að slík stefna hefur sérstaka þýðingu í tilviki jaðarsettra ungmenna. Ríkur stuðningur við slíka einstaklinga er til þess fallinn að minnka mjög stuðningsþörf þeirra síðar og telur Rauði krossinn það vera kappsmál að grípa inn í með öflugum stuðningi sem fyrst á lífshlaupi þeirra.

Jafnframt er það sérstakt fagnaðarerindi að viðmiðunarmörk vegna greiðslu útfararstyrks séu hækkuð.

Samkvæmt minnisblaðinu er lagt til að skýrar verði kveðið á um í hvaða tilvikum heimilt sé að *skerða grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar* og eru þau tilvik talin upp í 11. gr. breytingartillagnanna. Aftur sem áður ítrekar Rauði krossinn nauðsyn þess að gæta sérstaklega að aðstæðum heimilislausra og einstaklinga sem nota ávanabindandi vímuefni. Slíkir jaðarsettir hópar verða fyrir miklum fordómum og þekkjast þess dæmi að þeim sé t.d. sagt upp störfum án skýringar.

Í 2. mgr. 11. gr. er t.a.m. kveðið á um að heimilt sé að lækka grunnfjárhæð ef umsækjandi sætir viðurlögum eða er á biðtíma samkvæmt ákvörðun Vinnumálastofnunar. Skilyrði þess að Vinnumálastofnun beiti viðurlögum eða taki ákvörðun um biðtíma eru fyrir margar sakir rúmar og e.t.v. ekki tilefni til þess að leggja sömu skilyrði til grundvallar við ákvörðun um fjárhagsaðstoð sveitarfélaga.

Rauði krossinn telur það ekki jákvætt að lækkun grunnfjárhæðar sé beitt sem refsikenndum viðurlögum, líkt og reglurnar bera með sér. Gæta þurfi að því að lækkun fjárhagsaðstoðar skerði ekki möguleika umsækjanda til þess að fóta sig í samfélaginu og komi í veg fyrir hugsanlegan bata. Rauði krossinn veltir því t.a.m. fyrir sér hvort að lækkun grunnfjárhæðar í þeim tilfellum sem einstaklingur sinnir ekki einstaklingsáætlun sé til þess fallin að styrkja stöðu viðkomandi til þess að ná seinni markmiðum í sínu bataferli.

Jafnframt er í breytingartillögunum lagt til að taka skuli mið af félagslegum aðstæðum barna áður en ákvörðun er tekin um lækkun fjárhagsaðstoðar þeirra sem eru með börn á framfæri.

Rauði krossinn leggur einnig til að tekið sé mið af félagslegum aðstæðum ungmenna, á aldrinum 18 – 25 ára, sem þiggja fjárhagsaðstoð. Ungmenni á þessu aldursbili sem þiggja fjárhagsaðstoð eru yfirleitt jaðarsett. Þegar 18. aldursárið gengur í garð glata þau hins vegar mikilvægum hluta af þeim stuðningi sem þau höfðu sem börn. Barnaverndarfulltrúar sinna þessum hópi ekki eftir að hann hefur náð 18 ára aldri og þess þekkjast dæmi að um leið og ungmenni verða 18 ára sé þeim vísað af heimili sínu. Rauði krossinn telur mikið sóknarfæri að auka stuðning við umsækjendur á þessu aldursbili, sem nú fellur milli skips og bryggju í kerfinu og koma þannig í veg fyrir að aðstæður þeirra versni.

Samkvæmt gildandi reglum er fjárhagsaðstoð greidd einn mánuð í senn og skulu ákvarðanir um aðstoð að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil en þrjá mánuði, sbr. 6. gr. Með breytingartillögunum er lagt til að ákvarðanir um *fjárhagsaðstoð til framfærslu* skuli greidd einn mánuð í senn og að ákvarðanir um slíka aðstoð skulu „að jafnaði ekki ná yfir lengra tímabil“. Samkvæmt breytingartillögunum munu þeir umsækjendur sem fá greitt frá Fæðingarorlofssjóði, til viðbótar við þau sem þiggja aðstoð frá

Tryggingastofnun ríkisins samkvæmt gildandi reglum, eiga möguleika á því að fá ákvörðun um aðstoð í sex mánuði í senn, enda sé ljóst að aðstæður umsækjandans muni ekki breytast.

Rauði krossinn setur spurningamerki við þessa breytingu, en í minnisblaðinu er hún rökstudd með tilvísun í einföldun á umsóknarferlinu vegna tilkomu rafrænna umsókna. Ýmsar hindranir standa heimilislausum og öðrum jaðarsettum umsækjendum í vegi að sækja sér aðstoð og þeim mætir mótstaða sem erfitt getur verið að greina, sérstaklega hvað varðar rafrænar þjónstuleiðir, sbr. nánar hér á eftir.

M.t.t. aðgengis og lágþröskuldabjónustu fyrir velferð heimilislausra umsækjanda leggur Rauði krossinn til að texta ákvæðisins verði breytt þannig að heimilt sé að ákvarða heimilislausum umsækjendum fjárhagsaðstoð til lengri tíma í senn, enda sé ljóst að aðstæður þeirra séu ólíklegar til að breytast á tímabilinu. Rauði krossinn telur slíka breytingu ekki koma í veg fyrir valdeflingu eða virkni umsækjanda. Örugg lágmarksframfærsla er til þess fallin að veita heimilislausum umsækjendum hugarfrið og svigrúm til þess að sækja aðra þjónustu velferðarsviðs, t.d. á meðan einstaklingsáætlun er ákveðin í samráði við félagsráðgjafa.

Jafnframt telur Rauði krossinn ekki ástæðu til þess að fella burt heimild til að veita fjárhagsaðstoð vikulega, enda er eingöngu heimilt að veita fjárhagsaðstoð vikulega í „undantekningartilvikum“ og vegna „sérstakra aðstæðna“.

Rauði krossinn telur fulla ástæðu til þess að samræma nákvæmlega *hvaða tekjur skulu reiknast til frádráttar á fjárhagsaðstoð*. Í 3. gr. breytingartillagananna er kveðið á um að frá grunnfjárförf til framfærslu skulu dregnar heildartekjur umsækjanda. Í 12. gr. breytingartillagnanna er kveðið nánar á um hvaða greiðslur til umsækjanda skulu koma til frádráttar við ákvörðun um upphæð fjárhagsaðstoðar. Sýnist Rauða krossinum að allar þær greiðslur sem taldar eru upp séu skattskyldar tekjur, enda skuli jafnframt miða við „heildartekjur áður en tekjuskattur hefur verið dreginn frá“ við ákvörðun á upphæð fjárhagsaðstoðar.

Rauði krossinn telur að það færi betur að kveða einfaldlega á um að skattskyldar tekjur skuli koma til frádráttar við ákvörðun fjárhagsaðstoðar. Telur Rauði krossinn að það væri til óheilla ef aðrar tekjur en þær sem skattskyldar eru kæmu til frádráttar fjárhagsaðstoð. Eftir atvikum væri þó hægt að kveða sérstaklega á um ef tiltekna skattskyldar greiðslur skuli *ekki koma til frádráttar* við ákvörðun á upphæð fjárhagsaðstoðar.

Með hliðsjón af þessu leggur Rauði krossinn jafnframt til einföldun á þeim fylgigögnum sem fylgja skuli umsókn um fjárhagsaðstoð, sbr. hér að neðan. Jafnframt hvetur Rauði krossinn til þess að skerðing

verði ekki í beinum hlutföllum við þær tekjur sem umsækjendur afla sér, þ.e. „króna á móti krónu“. Rauði krossinn tekur undir með fulltrúum notenda og hagsmunaaðila um að slíkar skerðingar séu til þess fallnar að hamla hvata til virkni, sbr. minnisblaðið.

Þá er í gildandi reglum kveðið á um að með umsókn skuli fylgja yfirlit yfir eignir og tekjur vegna síðastliðins árs, yfirlit yfir allar tekjur og aðrar greiðslur til umsækjanda og maka hans þann mánuð sem umsókn er lögð fram og mánuðinn á undan. Eru það einkum skattskyldar tekjur sem skulu dragast frá við ákvörðun á upphæð fjárhagsaðstoðar. Heimilslausir umsækjendur væru sjaldan í stöðu til að gæta að slíkri gagnasöfnun, sér í lagi ef ákvarða skuli fjárhagsaðstoð mánuð í senn. Rauði krossinn leggur því til að heimild Velferðarsviðs Reykjavíkurborgar til að afla frekari upplýsinga, sbr. 7. mgr. 8. gr. breytingartillagnanna, verði meginregla og eftir atvikum útfærð nánar, enda ljóst að gerð sé grein fyrir umræddum greiðslum á staðgreiðsluskrá Ríkisskattsstjóra. Er það til þess fallið að auðvelda heimilslausum að sækja sér aðstoð Reykjavíkurborgar og er jafnframt í takt við raf- og sjálfvirknivæðingu á umsóknarferlinu. Ef tilefni er til væri hægt að leitast eftir frekari upplýsingum frá umsækjanda, en telja verður að sjaldanst séu aðstæður viðkomandi með þeim hætti að ekki megi finna allar nauðsynlegur upplýsingar í staðgreiðsluskrá.

Samkvæmt minnisblaðinu eru *rafrænar umsóknir* um fjárhagsaðstoð settar í forgrunn, sbr. 8. gr. reglnanna með breytingartillögunum. Rauði krossinn telur það heillaskref að auka aðgengi að fjárhagsaðstoð og auðvelda umsóknarferlið. Hins vegar þarf að gæta sérstaklega að jaðarsettum hópum svo sem heimilslausum og einstaklingum sem nota ávanabindandi vímuefni. Slíkir einstaklingar skipta oft og títt um símanúmer og eru sjaldan með sama síma til lengri tíma. Hvort tveggja, auk almennra hindrana við að sækja sér bankaþjónustu, stæðu því í vegi að umræddir umsækjendur gætu sótt um fjárhagsaðstoð með rafrænum skilríkjum. Rauði krossinn leggur því áherslu á að gætt sé hófs við rafrænar útfærslur á umsóknarferlinu og að þjónustustig lækki ekki fyrir þá umsækjendur sem ekki hafa kost á því að nýta hinar rafrænu lausnir.

Þó getur umsókn skv. breytingartillögunum verið lögð fram á sérstöku eyðublaði hjá þjónustumiðstöð, enda séu gildum persónuskilríkjum framvísað með mynd. Hér sem áður leggur Rauði krossinn áherslu á að komið sé til móts við sérstakar aðstæður heimilslausra, sem oft eiga ekki persónuskilríki. Rauði krossinn hvetur velferðarráð til að íhuga aðra möguleika til útfærslu á umsóknum heimilslausra umsækjanda m.t.t. þess að um einn viðkvæmasta hóp samfélagsins sé að ræða og afar brýnt sé að sá hópur geti hindrunarlaust sótt nauðsynlega aðstoð. Rauði krossinn lýsir sig reiðubúinn til þess að aðstoða velferðarráð við mótun annarra útfærslna.

Þá er jafnframt lagt til að breytingar verði gerðar á ákvæðum er varða *framfærslu einstaklinga sem stunda nám á framhaldsskólastigi*. Samkvæmt minnisblaðinu er áhersla lögð á að nám skuli vera „liður í valdeflingu og hluti af einstaklingsbundinni áætlun“. Rauði krossinn telur að breytingin sé mjög jákvæð. Hins vegar eru það að jafnaði skilyrði fyrir aðstoðinni að fullt nám sé stundað á hvoru námsmisseri og að mæting sé ekki undir 90%. Rauði krossinn telur hætta á aðstoðin muni að öðru óbreyttu ekki nýtast þeim sem helst þyrftu á henni að halda. Telja verður að einstaklingur sem þegar er nægilega jaðarsettur til að eiga rétt á aðstoðinni kunni að vera verulega erfitt um vik að sinna fullu námi með kröfu um 90% mætingu. Rauði krossinn leggur til að skilyrði um námshlutfall og mætingu séu fremur útfærðar í einstaklingsáætlunum með hliðsjón af aðstæðum umsækjanda að hverju sinni, líkt og lagt er til í breytingartillögunum og að slík útfærsla sé meginregla.

Rauði krossinn fagnar því sérstaklega að tekið sé fram að einstaklingar sem hafa verið heimilslausir eigi rétt á húsbúnaðarstyrk. Heimilslausir sem eru að eignast heimili í fyrsta sinn á ævi sinni eru að jafnaði talsvert lengi að fóta sig og það getur verið stór hindrun fyrir slíka einstaklinga að koma undir sig fótum ef ekki er stutt nægilega við þá.

Í 2. mgr. 19. gr. er hins vegar tekið fram að aðstoð sé veitt gegn framvísun greiðslukvittunar. Rauði krossinn telur tilefni til þess að kveða á um að endurgreiðsla skuli koma strax til framkvæmda. Sé stuðningurinn veittur til þeirra sem standa hvað höllustum fæti í samfélaginu hefur hann takmarkaða þýðingu ef þeim verður gert að leggja út fyrir kostnaðinum án endurgreiðslu svo vikum skipti. Þar sem styrkurinn er eingöngu veittur í eitt skipti, sbr. 3. mgr. 19. gr., væru umsækjendur með mjög ójafnan möguleika til að nýta sér aðstoðina ef forsenda hennar er að standa undir útlagningu fjármagns í lengri tíma.

Í 20. gr. breytingartillagnanna er kveðið á um að heimilt sé að veita fjárhagsaðstoð vegna nauðsynlegra tannlækninga. Skilyrði fyrir slíkri aðstoð er að viðkomandi umsækjandi hafi samfleytt þegið fjárhagsaðstoð samkvæmt reglum Reykjavíkurborgar í 12 mánuði. Í því felst jafnframt skilyrði um að umsækjandi hafi haft lögheimili í Reykjavík yfir sama tímabil, sbr. þó 2. mgr. 13. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga. Jaðarsettir einstaklingar, einkum konur og ungmenni sem fylgja öðrum, skipta reglulega um lögheimili eða aðsetur án þess að það sé endilega gert á þeirra eigin forsendum. Rauði krossinn telur tilefni til að veita sérstaka undanþágu í slíkum tilfellum. Einnig telur Rauði krossinn tilefni til undanþágu þeim tilfellum þar sem umsækjandi hefur þegið fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg í skemmri tíma en 12 mánuði, enda sé um bráðatilvik að ræða.

Jafnframt telur Rauði krossinn tilefni til að hafa sérfræðinga í hjúkrun með í upptalningu b-liðar 20. gr. breytingartillagnanna.

Þá er lagt til að eingöngu verði heimilt að gefa út ábyrgðaryfirlýsingu til tryggingar húsaleigu, í stað láns eða styrks. Rauði krossinn telur að tilefni sé til að kveða nánar um hvenær leigusala sé heimilt að ganga á ábyrgðaryfirlýsingu. Telur Rauði krossinn að gera verði kröfu um að leigusali sýni fram á að heimilt sé að ganga á ábyrgðina. Að öðrum kosti kynni leigusali að ganga á ábyrgðina í órétti, en við það félli ábyrgð á umsækjanda hvað varðar endurkröfu Reykjavíkurborgar.

Aftur á móti væru slík skilyrði fyrir að gengið yrði á ábyrgðina til þess fallin að gera hana minna aðlaðandi fyrir leigusala og aðstoðin því ólíklegri til að ná markmiðum sínum. Telur Rauði krossinn að íhuga þurfi vandlega útfærslu á breytingunni og telur skorta á rökstuðningi fyrir henni í minnisblaðinu.

Að lokum telur Rauði krossinn fullt tilefni til að aðlaga reglur um fjárhagsaðstoð við aðstæður heimilslausra og annarra jaðarsettra hópa með heildstæðum hætti. Óskar Rauði krossinn eftir tækifæri á því að koma að athugasemdum í slíku ferli. Jafnframt lýsa umsagnarhöfundar sig reiðubúna til að mæta á fund velferðarráðs og gera grein fyrir umsögn sinni.

Marín Þórsdóttir
Forstöðumaður Rauða krossinn á höfuðborgarsvæðinu

Elísabet Herdísar Brynjarsdóttir
Verkefnastjóri og hjúkrunarfræðingur Frú Ragnheiðar

Hafrún Elísa Sigurðardóttir
Sérfræðingur í skaðaminnkun – Frú Ragnheiður

Jónas Már Torfason
sjálfboðaliði – Frú Ragnheiður

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar

Höfðatorg, Skúlagötu 12-14

105 Reykjavík

Reykjavík, 19.1.2021

Umsögn um reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg.

Athugasemdir við einstakar greinar í reglunum sem hér eru til umsagnar:

1.gr. Lagagrundvöllur fjárhagsaðstoðar.

Jákvæðar breytingar að setja inn að virða skuli sjálfsákvörðunarrétt umsækjanda og þeir studdir til sjálfshjálpar og virkrar þátttöku í mótun þjónustu sem að þeim snýr. Ætti að vera valdeflandi til lengri tíma. Verður að tryggja að unnið sé eftir þessu í reynd. Lagt er til að gerð verði reglulega verði gerð úttekt á því að unnið sé eftir þessu markmiði.

„Skal þess gætt að hvetja umsækjanda til ábyrgðar á sjálfum sér og öðrum“. Hvaða öðrum? Er verið að setja ábyrgðina vegna erfiðra félagslegra aðstæðum á einstaklinginn í þessari stöðu?

2.gr. Framfærsluskylda

Hjón og sambúðarfólk eiga líka rétt á því að fá að taka þátt í framfærslu fjölskyldunnar. Þetta var meginsteifið í Öryrkjadóminum fyrir 20 árum en hefur gleymst síðustu ár. Það er hluti af mannlegri reisu að vera ekki algerlega kominn upp á maka sinn fjárhagslega, þess vegna er nauðsynlegt að hver og einn einstaklingur hafi sjálfstæðan einstaklingsbundinn rétt til þess að hafa sínar tekjur, burtséð frá tekjum maka.

3. gr. Mat á fjárförf

Við ákvörðun á fjárhagsaðstoð skal grunnfjárförf tilf framfærslu lögð til grundvallar og frá henni dregnar heildartekjur.

Hvernig er grunnfjárförfin fundin út? Orðið grunnfjárförf kemur ekki aftur fyrir í reglunum.

Grunnfjárförf ætti að byggja á raunverulegum kostnaði fólks við að framfleyta sér og tryggja að fólk geti lifað mannsæmandi lífi. Grunnfjárhæðir fyrir fjárhagsaðstoð sveitarfélaga verða að teljast langt frá því að vera í einhverjum samræmi við raunverulegan framfærslukostnað í íslensku samfélagi.

Krónu á móti krónu skerðing er ótrúlega letjandi og vinnur gegn valdeflingarmarkmiðunum sem lýst er í 1. gr. Allt sem hvetur umsækjanda til virkni og atvinnuþátttöku með jákvæðum formerkjum er valdeflandi en refsingar og skilyrðingar eru letjandi og einangrandi.

4.gr. Réttur fylgir lögheimili

Skal umsækjandi dvelja á Íslandi á því tímabili sem hann fær fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg.

Hluti örorkulífeyrisþega fær fjárhagsaðstoð til viðbótar við örorkulífeyri upp að grunnfjárhæð sveitarfélagsins vegna búsetuskerðinga örorkulífeyrisgreiðslna almannatrygginga. Þessir einstaklingar munu því eiga á hættu að missa fjárhagsaðstoðina ef þeir dvelja tímabundið erlendis, nái þessi breyting fram að ganga. Hluti þessa hóps á enga eða mjög fáa að á Íslandi og skortir stuðningsnet. Það er því mikilvægt fyrir þessa einstaklinga að geta dvalið einhvern tíma í fyrra búsetulandi án þess að missa fjárhagsaðstoðina.

5. gr. Form fjárhagsaðstoðar

Engin breyting á ákvæðinu.

Er það orðin regla hjá Reykjavíkurborg að veita fjárhagsaðstoð sem lán ef umsækjandi á umsókn hjá Tryggingastofnun ríkisins (TR) um örorku- eða endurhæfingarlífeyri? Hvenær er hægt að gera kröfur um endurgreiðslur láns? Þetta þyrfti að vera skýrt.

6. gr. Gildistími umsóknar um fjárhagsaðstoð til framfærslu

Hver er ástæða þess að lagt er til að stytta gildistíma umsóknar úr þremum mánuðum í einn mánuð?

Þó það sé komin rafræn gátt til að sækja getur umsóknaferlinu fylgt álag og stress, sama í hvaða formi umsóknin er. Auk þess hafa ekki öll aðgang að snjalltækjum eða tölvum.

Hvað er nákvæmlega átt við með að móttaka umsóknar ákvarðar fyrir hvaða mánuð umsóknin gildir? Gildir umsóknin og er greitt frá fyrsta þess mánaðar ef sótt er um síðar í mánuðinum?

8.gr. Umsókn og fylgiskjöl

Með breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð er aukin áhersla á rafrænt umsóknarferli. Sá möguleiki var áður til staðar en bætt við að undirrita skuli umsóknina með rafrænum skilríkjum. Einhver hluti umsækjanda er ekki með rafræn skilríki. Því er mikilvægt, eins og fram kemur í greininni, að einnig sé hægt að leggja fram umsókn á sérstöku eyðublaði og þá þarf að framvísa gildu persónuskilríki með mynd. Hvaða persónuskilríki teljast fullnægjandi önnur en ökuskírteini, nafnskírteini og vegabréf? Getu umsækjendur til að mynda framvísað kredit- eða debetkorti með mynd?

Mjög mikilvægt er að umsóknin og upplýsingar um umsóknarferlið sé á fleiri tungumálum en íslensku til að koma til móts við þá sem ekki geta nýtt sér íslensku í samskiptum og til að sækja um og fá upplýsingar. Ennfremur er mikilvægt að heyrnarlausir hafi aðgang að þessum upplýsingum á táknmáli og eigi kost á aðstoð táknmálstúlks til að sækja um.

Samkvæmt 5. mgr. 12. gr. er gert ráð fyrir því að kostnaður vegna barna greiðist af barnabótum og meðlögum ef við á. Hvers vegna þurfa umsækjendur að framvísa gögnum um barnabætur sem eru óskattskyldar og eiga ekki að koma til frádráttar?

Í upptalningu yfir meðfylgjandi gögn með umsókn eru einnig nefndar greiðslur frá bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum eða öðrum aðilum. Hvaða greiðslur geta fallið hér undir? Ef umsækjandi fær lán frá lánastofnun eða öðrum s.s. ættingjum eða vinum, er þá upphæðin dregin frá fjárhagsaðstoðinni?

Í 4. mgr. segir að þegar umsækjandi er atvinnulaus skal hann skrá sig hjá Vinnumálastofnun og leggja fram staðfestingu þess efnis og sýna fram á virka atvinnuleit á Íslandi. Hérna er um að ræða skilyrði fyrir fjárhagsaðstoð sem ekki er heimild fyrir í lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Í 4. mgr. kemur fram að hafi umsækjandi hvorki skráð sig hjá Vinnumálastofnun né sinnt virkni, án viðhlítandi skýringa, missir hann hlutfallslegan rétt sinn til fjárhagsaðstoðar það tímabil, sbr. 11. gr. reglna þessara. Hver á að meta og hvernig eru „viðhlítandi skýringar“ metnar?

Í 5. mgr. 8. gr. í drögnum kemur fram að „læknisvottorð skal að jafnaði ekki vera eldra en fjögurra vikna þegar það er lagt fram og ekki til lengri tíma en þriggja mánaða.“ Í 4. mgr. 11. gr. eru þessir tímafrestir endurteknir. Í þessu samhengi þarf líka að líta til 8. mgr. 8. gr. þar sem segir að umsækjandi skuli „skila inn nauðsynlegum gögnum í síðasta lagi tveimur vikum eftir að umsókn hefur verið undirrituð.“

Í fyrsta lagi: Hvað ef það er ljóst frá byrjun að orsök óvinnufærninnar verður viðvarandi lengur en í þrjá mánuði? Er umsækjandi þá tilneyddur til að sækja annað vottorð með tilheyrandi kostnaði og umstangi?

Í öðru lagi þá ætti það ekki að skipta máli þó vottorð sé eldra en fjögurra vikna ef það t.d. vottar að vandinn muni vera til staðar í þrjá mánuði skv. leyfilegum efri mörkum gildistíma vottorðsins. Aftur gæti þessi regla leitt til aukins kostnaðar fyrir einstakling sem má ekki við því.

Í þriðja lagi þá er tveggja vikna frestur til að skila inn nauðsynlegum gögnum alltof knappur ef um óvinnufærni er að ræða. Ef umsækjandi þarf að fá tíma hjá heimilislækni/öðrum sérfræðingum til að fá vottorðið þá tekur það iðulega lengri tíma en tvær vikur og ekki í höndum umsækjanda hvenær þau berast.

Á skilyrði um að framvísa læknisvottorðs einnig við um umsækjendur með 75% örorkumat? Samkvæmt 6. mgr. er erlendum ríkisborgurum ríkis innan EES gert að framvísa staðfestingu á lögheimilisskráningu. Hver er ástæðan fyrir því að taka þennan hóp út? Lögheimili í sveitarfélaginu er skilyrði fyrir fjárhagsaðstoð og á það við um alla umsækjendur. Sveitarfélagið á að geta flett því upp hvar lögheimili umsækjanda er skráð óháð því hvort hann er með íslenskan eða annan ríkisborgararétt. Greiða þarf fyrir staðfestingu eða búsetuvottorð frá Þjóðskrá, sem þýðir aukinn kostnað og fyrirhöfn fyrir þessa umsækjendur.

Hefur verið lagt mat á hvort söfnun og vinnsla persónuupplýsinga á vegum velferðarsviðs vegna fjárhagsaðstoðar sé innan marka nýju persónuverndarlaganna? Sbr. 29. gr. laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga sem fjalla um mat á áhrifum á persónuvernd.

9. gr. Félagsleg ráðgjöf og samráð.

Mikilvægt er að umsækjendur um fjárhagsaðstoð sé boðin félagsleg ráðgjöf frá því að sótt er um. Ráðgjafar hjá ÖBÍ hafa síðustu misseri fengið fjölda fyrirspurna og beiðna um aðstoð frá fólki sem hefur ítrekað verið synjað um endurhæfingar- og/eða örorkulífeyri frá TR og er tekjulaust eða með mjög lágar tekjur til framfærslu. Þessir einstaklinga eru í mikilli þörf fyrir félagslega ráðgjöf og aðstoð af ýmsum toga. Í flestum tilvikum hefur VIRK Starfsendurhæfingarsjóður útskrifað þessa einstaklinga á þeim forsendum að starfsendurhæfing sé fullreynd eða ekki tímabær. TR synjar þessum einstaklingum um endurhæfingarlífeyri á þeim forsendum að endurhæfingaráætlun, sem læknir eða annað fagfólk sendir inn fyrir skjólstæðinga sína, sé ófullnægjandi. Synjunum fylgja ekki skýringar eða leiðbeiningar til umsækjanda og/eða fagaðila um hvað vantar til að gögn/endurhæfingaráætlun teljist fullnægjandi. Það er því mjög mikilvægt að félagsráðgjafar og aðrir ráðgjafar hjá sveitarfélögnum aðstoði þessa einstaklinga við að fylgja sínum málum eftir.

10.gr. Grunnfjárhæðir

Í reglunum er skráð inn X í stað fjárhæða fyrir grunnfjárhæðir. Við eftirgrennslan fengust þær upplýsingar að grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar til einstaklings hefði hækkað úr 207.709 kr. á

mánuði í 212.964 kr. eða 2,5% (5.255 kr.) frá janúar 2021. Á hverju byggir ákvörðun um 2,5% hækkun?

Ljóst er að með breytingum á reglum um fjárhagsaðstoð er ekki ætlunin að hækka grunnfjárhæðir. Fjárhæðir þessar eru mjög lágar og langt frá því að duga til framfærslu. Einstaklingar og fjölskyldur sem þurfa að framfleyta sér á fjárhagsaðstoð eru því fastir í fátækt.

Ef grunnfjárhæðin væri ákvörðuð í samræmi við leiðbeinandi reglur félagsmálaráðuneytisins væri upphæðin 263.392 kr. fyrir einstakling¹ sem rekur eigið heimili og því munar rúmum 50 þúsund kr. á mánuði hjá Reykjavíkurborg.

Fyrir umsækjanda sem býr með öðrum, leigir húsnæði án þinglýsts leigusamnings eða hefur ekki aðgang að húsnæði er grunnfjárhæðin mun lægri eða 179.206 kr. á mánuði. Sá sem er í þeirri stöðu hefur í raun enga möguleika til að bæta stöðu sína.

Í greinina er bætt við ákvæðum um sérstaka fjárhagsaðstoð til foreldra sem fá fjárhagsaðstoð til að mæta útgjöldum vegna barna sinna sem eru á framfæri þeirra og búa hjá þeim. Ákvæði þessi eru jákvæð og nauðsynleg viðbót og ber að fagna.

11.gr. Lækkun grunnfjárhæðar

Í lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga eru engin ákvæði sem heimila sveitarfélögum að setja í reglur sínar skilyrði um virka atvinnuleit eða virkni, hvort heldur umsækjandi er að fullu vinnufær eða að hluta.

Á sama tíma er fjárhagsaðstoð í reglum Reykjavíkurborgar skilyrt við staðfestingu á atvinnuleit hjá Vinnumálastofnun og virkni og þeir sem ekki fullnægja þessum skilyrðum eða hafna vinnu, segja starfi sínu lausu án *viðhlítandi skýringa* eða sæta viðurlögum eða eru á biðtíma samkvæmt ákvörðun Vinnumálastofnunar fá greidda hálfu grunnfjárhæð til framfærslu í tvo mánuði, sem þýðir 106.482 kr. fyrir einstakling sem einn rekur einn eigið heimili.

Hver metur og hvernig, hvað eru „viðhlítandi skýringar“? Þetta orðalag er mjög matskennt, en ákvörðun sem byggir á þessu mati getur orðið mjög íþyngjandi fyrir þann sem þarf að treysta á fjárhagsaðstoð til framfærslu.

Samkvæmt reglum er einnig hægt að lækka fjárhagsaðstoðin um helming í tvo mánuði ef umsækjandi hættir þátttöku í átaksverkefni, endurhæfingu eða námi og/eða stendur ekki við einstaklingsáætlun, nema *veigamiklar ástæður* sem koma fram við mat á aðstæðum umsækjanda mæli gegn því. Lækkun fjárhagsaðstoðar nær því einnig til umsækjanda sem fá fjárhagsaðstoð á grundvelli læknisvottorðs um óvinnufærni. Ekki er heldur ljóst hvað átt er við með „veigamiklar skýringar“ sem er mjög matskennt.

Mikilvægt er að hafa í huga að fjárhagsaðstoðin er grunnöryggisnet samfélagsins, þ.e. greiðslur sem fólk á rétt á ef það hefur engar eða mjög lágar aðrar tekjur. Aðrar tekjur lækka fjárhagsaðstoðina um sömu krónutölu, krónu-á-móti-krónu. Grundvallar munur er á fjárhagsaðstoð og t.d. atvinnuleysisbótum eða lífeyrisgreiðslum, því ef fjárhagsaðstoðin fellur niður þá getur fólk ekki leitað neitt annað til að fá aðstoð vegna framfærslu.

Í núverandi lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga nr. 40/1991 eru engin ákvæði sem heimila sveitarfélögum að setja í reglur sínar ákvæði þess efnis að virk atvinnuleit sé skilyrði fyrir því að einstaklingar fái fjárhagsaðstoð. Í lögnum eru engin ákvæði með heimildir til að skilyrða fjárhagsaðstoð við virkni. Frumvarp um breytingar á lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga

¹ Samkvæmt núgildandi leiðbeinandi reglum frá 2003 skal fjárhagsaðstoð miðast við samanlagðar greiðslur örorkulífeyris, tekjutryggingar og heimilisuppbótar eins og þær eru á hverjum tíma. Samanlögð upphæð þessara bótaflokka árið 2021 er 263.392 kr.

nr. 40/1991 með ákvæðum um skilyrði fjárhagsaðstoðar hafa ítrekað verið lögð fram en ekki fengið brautargengi.

Lögum samkvæmt er markmið félagsþjónustu sveitarfélaga að tryggja fjárhagslegt og félagslegt öryggi íbúanna og stuðla að velferð á grundvelli samhjárpar, meðal annars með því að bæta lífskjör þeirra sem standa höllum fæti. Skerðing fjárhagsaðstoðar um helming í allt að tvo mánuði í senn, ef skilyrðum um atvinnuleit og virkni er ekki mætt, gengur gegn markmiðum félagsþjónustunnar.

Skoða ætti aðrar leiðir til að ná sömu markmiðum, sem byggja á jákvæðari nálgun og því að byggja fólk upp. Leggja þarf áherslu á hvatningu og stuðning við þá sem þurfa að reiða sig á fjárhagsaðstoð til að auka virkni sína, í stað þess að beita skilyrðum og skerðingum.

Hver er aðkoma og hvað hefur einstaklingur að segja um sína „einstaklingsáætlun“?

12. gr. Tekjur og eignir umsækjanda

Með tekjum í ákvæðinu er átt við allar tekjur einstaklings/maka sem ekki eru sérstaklega til framfærslu barna og þar af leiðandi átt við bæði skattskyldar og óskattskyldar tekjur. Þó er í ákvæðinu tekið fram að einungis sé átt við skattskyldar tekjur frá TR. Því er ljóst að miskabætur og aðrar óskattskyldar eingreiðslur lækka fjárhagsaðstoðina.

Í næstu málsgrein eru undanþegnar greiðslur vegna barna, húsnæðis- og vaxtabóta, og/eða sérstaks húsnæðisstuðnings. Mæðra- og feðralaun eru greiðslur vegna barna og því í mótsögn að þær séu taldar til tekna og lækki þar með fjárhagsaðstoðina. Eitt af meginmarkmiðum breytinganna samkvæmt minnisblaði er að auka fjárhagsaðstoð til foreldra með börn á framfæri og að skerðing á fjárhagsaðstoð bitni ekki á börnum sem búa við fátækt. Það er því í ósamræmi við markmið breytinganna að mæðra- og feðralaun til einstæðra foreldra skeri fjárhagsaðstoðina.

Í 12. greinina er sett inn ákvæði um að veita undanþágu frá tekjum fyrri mánaðar vegna einstaklinga sem eru að ljúka endurhæfingu og hafa fengið greiddan endurhæfingarlífeyri frá TR, fyrsta mánuðinn eftir að greiðslum lýkur. Hérna er um mikilvæga breytingu að ræða fyrir þá sem annars verða tekjulausir fyrst eftir að endurhæfingarlífeyrisgreiðslur falla niður.

13. gr. Greiðslur meðlags

Jákvætt er að lagt er til að taka út skilyrði um að umsækjandi þurfi að hafa verið í skilum með greiðslur meðlags sl. 3 mánuði fyrir heimild til að greiða áfallandi meðlagsgreiðslur. Fyrir þann sem skuldar meðlag er íþyngjandi að sett er inn ákvæði að fyrir liggi samkomulag við Innheimtustofnun sveitarfélaga um greiðslu meðlagsskulda. Hins vegar er gagnrýniverð að sett er skilyrði um að barn/börn umsækjanda séu með lögheimili á Íslandi, þar sem umsækjendur eru áfram meðlagsskyldir þó svo barn eða börn þeirra flytji úr landi.

15.gr. Framfærsla í námi á framhaldsskólastigi

Krafa um að jafnaði 90% mætingu verður að teljast ansi íþyngjandi þar sem lítið má út af bregða. Hlutfallið þyrfti að vera mun lægra þannig að svigrúm sé fyrir veikindi og aðra þætti sem hamla skólasókn.

Gerð er athugasemd við að gildistíminn umsókna er þrjú mánuðir og því styttri en hver önn í framhaldsskóla. Þetta er í mótsögn við að ákvarðanir um framfærslu í námi skulu vera teknar fyrir hverja önn og getur valdið óþarfa streitu hjá námsmönnum sem vegna mikilla og langvarandi erfiðleika fá fjárhagsaðstoð. Þeir þurfa að sækja um og bíða ákvörðunar um framhaldið á miðri önn eða á prófatímabili.

Jákvæð breyting að heimild til að veita framfærslu í námi sé ekki lengur bundið við einstaklinga á aldrinum 18-24 ára.

Það er mikilvæg og jákvæð breyting að ákvæði um að einstaklingar sem stunda nám sem er lánshæft njóti ekki réttar til fjárhagsaðstoð (15. gr. í núverandi reglum) verið tekið út. Námsmenn sem ekki ná að uppfylla skilyrði um námsframvindu hjá LÍN, til að mynda vegna sjúkdóma eða fötlunar, hafa fengið synjanir um fjárhagsaðstoð þrátt fyrir tekjuleysi á þeim forsendum að námið sé lánshæft. Ákvæði um 3ja ára búsetu á Íslandi fyrir endurhæfingar- og örorkulífeyri hefur sett fatlaða og langveika námsmenn í þá stöðu að fá hvorki greiðslur frá TR, námslán né fjárhagsaðstoð.

16.gr. Aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri

Hver er ástæða þess að setja inn í ákvæðið um að“ leitast ber við að kanna aðstæður beggja foreldra“ og hvaða áhrif hefur niðurstaða slíkra könnunar?

Getur það komið í veg fyrir aðstoðina skv. grein þessari ef aðstæður þess foreldris sem ekki fær fjárhagsaðstoð og barnið býr ekki hjá, eru aðrar og betri en hjá foreldrinu sem sækir um fjárhagsaðstoð? Þó aðstæður annars foreldrisins séu betri er alls óvíst að það bæti nokkuð stöðu þess foreldris sem fær fjárhagsaðstoð og barnsins. Slíkt fer eftir samskiptum og samkomulagi foreldranna og hvort báðir foreldrar eru að virkir þátttakendur í lífi barnsins og styðja barnið.

18.gr. Styrkur vegna innritunarkostnaðar og kaupa á námsgögnum

Í fyrstu málsgrein greinarinnar hefur verið tekið út að til viðbótar við fjárhagsaðstoð geti verið aðstoð vegna almennra skólagjalda. Hver er ástæða þess?

19.gr. Styrkur til húsbúnaðar

Með viðbótinni í e) og f) lið er sett inn jákvæð breyting.

20.gr. Greiðsla sérfræðiaðstoðar

Jákvætt og nauðsynlegt er að hækka viðmiðunarmörkin fyrir tannlækningar úr 40.000 kr. í 80.000 kr. Lagt er til að skilyrði um að hafa fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu samfleytt undanfarna 12 mánuði verði tekið út og þess í stað sett inn tekjumörk til viðmiðunar, til dæmis fjárhæð óskertra greiðslna almannatrygginga. Þá þyrfti að tilgreina að hægt sé að sækja um undanþágu vegna sérstakra aðstæðna.

Bætt er inn í að heimildin nái einungis til greiðslu nauðsynlegra tannlækninga á Íslandi. Hver og hvernig er metið hvað eru nauðsynlegar tannlækningar? Hvers vegna er tekjulágum ekki gefin kostur á að fá styrk vegna nauðsynlegra tannlækninga erlendis, þar sem tannlækningar kosta minna? Er heimilt að takmarka styrkina við tannlækningar á Íslandi með tilliti til ákvæða EES-samningsins?

Jákvæð viðbót að setja inn að heimildin fyrir greiðslu viðtala nái til viðurkenndra meðferðaraðila með starfsleyfi hjá Embætti landlæknis og nái einnig til áfengis- og vímuefnaráðgjafa.

Í breytingartillögum eru engin viðmiðunarmörk fyrir þessa aðstoð á ári en þess í stað sett inn að hámarkið sé tíu viðtalstímar á 12 mánaða tímabili. Um er að ræða jákvæða breytingu frá núverandi reglum um viðmiðunarmörk aðstoðar 55.000 kr. á ári.

21. gr. Útfararstyrkir.

Hækkun viðmiðunarmarka fyrir útfararstyrk úr 160.000 kr. í 250.000 kr. er mjög jákvæð og löngu tímabær breyting.

Misræmi er á milli 3. og 4. málsgreinar, það er að heimilt er að veita styrk til tekjulágs eftirlifanda maka, án þess skilyrðis að viðkomandi þurfi að hafa fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu, en það skilyrði er hins vegar sett fyrir útfararstyrk vegna útfarar barns. Réttara væri að tekjulágir foreldrar/foreldri geti fengið útfararstyrk vegna útfarar barns þess.

Hver eru áhrif af þeirri breytingu að heimila útfararstyrk í stað fjárhagsaðstoðar til útfarar barns foreldris sem fengið hefur fjárhagsaðstoð til framfærslu?

23. gr. Ábyrgðaryfirlýsing vegna húsaleigusamnings

Með fyrirhugaðri breytingu að umsækjandi geti fengið ábyrgðaryfirlýsingu vegna húsaleigusamnings í stað þess að fá lán og/eða styrk þarf umsækjandi í öllum tilvikum að greiða ábyrgðina, ef gengið er að henni. Einungis er hægt að breyta henni í lán, ekki styrk.

Hversu langan tíma hefur umsækjandi til að greiða ábyrgðina? Er lánið vaxtalaust?

Einnig er mikilvægt að tryggja stöðu fólks gagnvart leigusala ef hann neitar ábyrgð og vill frekar tryggingu inn á banka.

Jákvæð breyting er að taka út úr ákvæðinu að umsækjandi sem ekki hefur fengið fjárhagsaðstoð til framfærslu skv. reglunum þurfi að hafa glímt við vímuefnavanda og/eða geðræna erfiðleika til að geta fengið aðstoð skv. ákvæðinu. Getur því náð til stærri hóps. Ennfremur jákvæð breyting að það nægi að vera komin með drög að húsaleigusamningi og ekki þurfi að bíða eftir þinglýsingu hans áður en ákvörðun er tekin og aðstoðin veitt.

24. gr. Aðstoð vegna sérstakra erfiðleika.

Í d-líðnum er sett inn sem skilyrði að það liggja fyrir á hvern hátt lán eða styrkur mun styrkja félagslega stöðu umsækjanda í stað áður skuldastöðu í núverandi reglum. Hvort að aðstoð styrki styrki félagslegri stöðu er mjög matskennt. Hver er ástæða fyrir þessari breytingartillögu?

30. gr. Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum.

Jákvætt að setja inn í reglurnar ákvæði með tilvísun í lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga nr. 90/2018.

Ekkert um okkur án okkar!

Virðingarfyllt,

Þuríður Harpa Sigurðardóttir
Formaður ÖBÍ

Velferðarsvið,
Borgartúni 12-14,
105 Reykjavík.
Sent á velferd@reykjavik.is

Reykjavík 15. janúar 2021
Tilv. BsR21010033

Varðar: Umsögn um reglur um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg

Borgarskjalasafn Reykjavíkur hefur farið yfir drög að reglum um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg og vill koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

1. Í I. kafla, lokamálslið 1. gr. verði nýrri málsgrein bætt við greinina svohljóðandi:
Reglur þessar taka einnig mið af ákvæðum laga og reglna sem varða öryggi og persónuvernd, aðgengi að persónuupplýsingum, skjalavörslu, varðveislu og grisjun gagna.
2. Í V. kafla, 30. gr. er lagt til að greinin verði svohljóðandi:

30. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málgögn er varða persónulega hagi umsækjenda skulu varðveitt á öruggan hátt í samræmi við lög um opinber skjalasöfn nr. 77/2014, skjalavistunaráætlanir og reglur borgarinnar.

Starfsmenn eru bundnir þagnarskyldu um málefni umsækjanda er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Starfsmönnum er óheimilt að rjúfa trúnað nema að fengnu samþykki viðkomandi. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

Umsækjandi getur óskað eftir aðgangi að fyrirliggjandi gögnum er varða hann sjálfan. Við mat á því hvaða gögnum verður miðlað skal meðal annars litið til ákvæða persónuverndarlaga, upplýsingalaga auk annarra laga og reglna sem kunna að eiga við hverju sinni.

Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Upplýsingar um vinnslu persónuupplýsinga má finna í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar sem aðgengileg er á vefsíðu borgarinnar.

Borgarskjalasafnið leggur áherslu á mikilvægi þess að varðveita málgögn við afgreiðslu fjárhagsaðstoðar til að tryggja aðgengi hins skráða að eigin trúnaðargögnum síðar meir.

Virðingarfyllst,

Svanhildur Bogadóttir borgarskjalavörður

From: Randver.Kari.Randversson@reykjavik.is

To: Randver Kári Randversson

Subject: Fw: Umsögn Hjálparstarf kirkjunnar - breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð

Date: fimmtudagur, 21. janúar 2021 14:52:25

Attachments: image001.png

Notandi: "Guðný Helena Guðmundsdóttir" <gudnyhelena@help.is>

Dagsetning: 15.1.2021 14:45:18

Til: "Velferð" <velferd@reykjavik.is>

Efni: Til umsagnar-breytingar á reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð

Góðan daginn

Þær athugasemdir sem við gerum eru.

Við grein 10 varðandi grunnfjárhæð. Þar er fjallað um sérstaka aðstoð til foreldra vegna barna á þeirra framfæri, hvað með þá foreldra sem eru ekki með lögheimili barna en eru með börn í umgengni.

Grein 28 vegna könnunar á aðstæðum. Þar segir ef upplýsingar um nauðsyn á aðstoð berast með öðrum hætti. Hvað er meint með öðrum hætti ?

Grein 29 samvinna við umsækjanda. Mætti orða betur það er eins og verið sé að orða sama hlutinn með ólíkum hætti.

Bestu kveðjur/Best regards

Guðný **Helena** Guðmundsdóttir

Félagsráðgjafi/Social worker

Windows Metro icon354 528 4400

[IMAGE]

Vinsamlegast athugaðu að þessi tölvupóstur og viðhengi hans geta innihaldið trúnaðarupplýsingar og er eingöngu ætlaður þeim sem hann er stílaður á. Hafir þú fyrir tilviljun, mistök eða án sérstakrar heimildar tekið við tölvupósti þessum og viðhengjum hans biðjum við þig að gæta fyllsta trúnaðar, hvorki lesa efni þeirra, skrá þau hjá þér né notfæra þér þau á nokkurn hátt og tilkynna sendanda samstundis að þau hafi ranglega borist þér. Óheimil meðferð tölvupósts þessa og viðhengja hans getur varðað skaðabótaog

refsiábyrgð samkvæmt lögum um fjarskipti.

(See attached file: image001.png)(See attached file: image002.jpg)

Tillaga

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir, sviðsstjóri

Efni tillögu:

Lagt er til að eftirfarandi tillögum sem fram koma í áfangaskýrslu stýrihóps um sárafatækt verði vísað til vinnu sem nú stendur yfir við endurskoðun reglna um fjárhagsaðstoð á velferðarsviði Reykjavíkurborgar.

Tillaga 1: Að útreikningar liggi til grundvallar þegar upphæðir fjárhagsaðstoðar til framfærslu eru ákvarðaðar í velferðarráði hverju sinni. Meðal gagna verði samanburður á þróun örorku, atvinnuleysisbóta og fjárhagsaðstoðar til framfærslu sem nýta megi við þá vinnu.

Ábyrgðaraðilar: Skrifstofa fjármála og reksturs.

Tímaáætlun: 2020

Kostnaður: Ákvarðaður í fjárhagsáætlun hvert ár.

Tillaga 2: Að komið verði á þjónustugreiðslum fyrir börn notenda fjárhagsaðstoðar sem nýta megi til greiðslu fyrir allt að 8 tíma dvöl á leikskóla, dvöl á frístundaheimili 5 daga í viku auk síðdegishressingar ásamt skólamáltíðum. Um réttindagreiðslur verði að ræða.

Ábyrgðaraðilar: Skrifstofa ráðgjafarþjónustu.

Tímaáætlun: 2020

Kostnaður: Viðbótarkostnaður áætlaður um 35-40 milljónir á ári.

Tillaga 3: Reglum um fjárhagsaðstoð verði breytt þannig að ekki þurfi að fullnýta frístundakort til að eiga rétt á heimildagreiðslum skv. 16. a né þjónustugreiðslum.

Ábyrgðaraðilar: Skrifstofa ráðgjafarþjónustu.

Tímaáætlun: 2020.

Kostnaður: Heildarkostnaður fer ekki yfir 5 milljónir á ári.

Tillaga 4: Framkvæmd ákvæðis um skerðingar á grunnfjárhæð fjárhagsaðstoðar (3.gr reglna) verði þannig að það bitni ekki á börnum sem búa við sárafatækt.

Ábyrgðaraðilar: Skrifstofa ráðgjafarþjónustu.

Tímaáætlun: 2020.

Kostnaður: Innan ramma.

Tillaga 5: Að sett verði frítekjumark upp að kr. 300.000 á tekjur fyrri mánaðar þegar komið er inn á fjárhagsaðstoð, t.d. af endurhæfingarlífeyri eða atvinnuleysisbótum.

Ábyrgðaraðilar: Skrifstofa ráðgjafabjónustu.

Tímaáætlun: 2020.

Kostnaður: Kostnaðarmat fer fram samhliða þeirri endurskoðun á reglum á fjárhagsaðstoð sem nú stendur yfir á sviðinu.

Greinargerð:

Eins og fram kemur í tillögum leggur stýrihópurinn til að heimild til stuðnings börnum verði skýr réttur. Aðstoðin verði greidd þá mánuði sem foreldri fær framfærslu og skal mæta kostnaði vegna dvalar barna í leikskóla í allt að átta tíma á dag og á frístundaheimili fimm daga í viku auk greiðslu kostnaðar vegna skólamáltíða. Gert er ráð fyrir að aðstoðin verði greidd beint til skóla- og frístundasviðs. Með því móti er tryggt að aðstoðin nýtist að fullu börnum þeirra foreldra sem þurfa á fjárhagsaðstoð að halda.

Heimilt verði eftir sem áður að koma til móts við þarfir foreldra barna með sérstakri fjárhagsaðstoð sem kveðið er á um í 16. gr. og 27. gr. fjórða kafla regnanna.

Fylgiskjal:

Áfangaskýrsla stýrihóps um sárafátækt, nóvember 2019.

Númer skjals:	FMS-EBL-029
Skjalalykill:	02.01 Fjárhagsáætlun
Útgáfa:	1
Útgáfudags:	20.3.2020
Síðast rýnt / næst rýnt:	2018 / 2019
Ábyrgðarmaður:	Deildarstjóri áætlunar og greiningar

FMS-EBL-029 Jafnréttisskimun

Tilgangur jafnréttisskimmunar:

Með jafnréttisskimun er tekið saman með einföldum hætti mat á áhrifum tillögunnar/verkefnisins á jafnrétti kynjanna og/eða jaðarsetta hópa í samræmi við stefnu Reykjavíkurborgar um kynjaða fjárhags- og starfsáætlun. Jafnréttisskimunin styður við ákvarðanatöku stjórnenda og kjörinna fulltrúa og forgangsröðun um ráðstöfun fjármuna. Fáir tillagan áframhaldandi brautargengi, er gert ráð fyrir að hún fari í jafnréttismat hafi hún jafnréttisáhrif.

Upplýsingar um verkefnið/tillöguna:

Dagsetning:	24. nóvember 2020
Svið:	Velferðarsvið
Unnið af:	Kristjana Gunnarsdóttir/Bryndís Eva Sverrisdóttir
Verkefni/tillaga:	Tillaga að breytingum á Reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð
Þjónustubáttur:	Fjárhagsaðstoð
Stofnun/kostn.st.:	
Fjárhæð:	67 m.kr.
Annað:	

Jafnréttisskimun:

Hver er tillagan og hvert er markmið hennar?
Markmiðið með breytingum á Reglum Reykjavíkurborgar um fjárhagsaðstoð frá Reykjavíkurborg er í meginatriðum að auka stuðning við þá sem þurfa á fjárhagsaðstoð að halda m.a. að auka fjárhagsaðstoð til foreldra með börn á framfæri, að skerðing á fjárhagsaðstoð foreldris bitni ekki á börnum, breyting verði á frádrætti vegna tekna þeirra sem ljúka endurhæfingu og að upphæð sérfræðiaðstoðar og útfararstyrks verði hækkuð.
Hefur verið hugað að aðgerðum við undirbúning tillögunnar til þess að stuðla að jafnrétti? Ef já, lýsið.
Já, tillagan snýr að foreldrum óháð kyni og aðrar breytingar lúta að öllum þeim einstaklingum sem þurfa á fjárhagsaðstoð að halda hverju sinni.
Hvaða hópa snertir tillagan?
Einstaklinga, börn og barnafjölskyldur sem fá fjárhagsaðstoð.
Hvernig hefur tillagan áhrif á stöðu kynjanna og jaðarsetta hópa? Rökstyðjið.
Helsta breytingin á reglum um fjárhagsaðstoð lýtur að því að auka og tryggja aðstoð við foreldra barna sem nýta dagforeldra, leikskóla, skólamáltíðir og frístundastarf hjá Reykjavíkurborg. Einnig er verið að hækka ákveðnar fjárhæðir sem lúta að heimildargreiðslum t.d. sérfræðiaðstoð. Breytingarnar snerta bæði einstaklinga og fjölskyldur og öll kyn.
Er talin vera þörf á jafnréttismati á tillögunni?¹
Nei.

¹ Jafnréttismat felur í sér ítarlega kortlagningu á stöðu kynjanna og jaðarsettra hópa á viðkomandi sviði og greiningu á því hvernig tillagan getur aukið jafnrétti og/eða tryggt réttindi þeirra. Jafnréttismat tekur mið af mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar, lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10 frá 2008 og Evrópusáttmála um jafna stöðu kvenna og karla í sveitarfélögum og héruðum samþykktum í borgarstjórn 20. október 2009.